

محرمات

استهان بها كثير من الناس

Muharramat

Mga Pagbabawal Na
Hindi Pinahahalagahan Ng Karamihan

محمد صالح المنجد

ترجمه للغة الفلبينية
يوسف علاء الدين بوتوكان

المكتب التعاوني للدعوة ووقاية الجاليات بالربوة
ISLAMIC PROPAGATION OFFICE IN RABWAH
P.O.BOX 29465 RIYADH 11457 - TEL 4454900 - 4916065
FAX 4970126 - E-Mail:rabwah@www.com

Unang Limbag 1427 H., 2006 CE

Ang lahat o anumang bahagi nitong aklat ay maaaring gamitin sa anumang pamamaraang paglalalahad hangga't ang nilalaman nito'y hindi inililihis sa tamang kahulugan at diwa nito.

Nais naming ipaabot ang aming taos-pusong pasasalamat sa lahat ng tumulong sa pagpapalimbag ng aklat na ito. Nawa'y biyayaan sila ng Allah sa kanilang mga pagsisikap. Kung mayroon kayong pagtutuwid, puna o katanungan hinggil sa aklat na ito, mangyaring makipag-ugnayan lamang sa: **www.islamhouse.com**

1427 H
[4589]

Inilimbag ng:

The Islamic Propagation Office in Rabwah

Tel. 4454900 - 4916065

www.islamhouse.com

©

www.islamhouse.com

4916065 – 4454900 :

www.islamhouse.com :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Panimula

Ang papuri ay sa Allah ﷻ lamang; pinupuri natin Siya at hinihingan ng tulong at kapatawaran. Tayo'y nagpapakupkop sa Allah ﷻ mula sa kasamaan ng ating mga sarili at mula sa kasamaan ng ating mga gawa. Sinumang ginabayan ng Allah ﷻ, walang sinumang makapagligligaw sa kanya, at sinumang hinayaang maligaw ng Allah ﷻ, walang sinumang makapaggagabay sa kanya. Ako ay sumasaksi na walang tunay na diyos na dapat sambahin maliban lamang sa Allah ﷻ, Siya'y walang anumang katambal o kahati, at ako ay sumaksi na si Muhammad ﷺ ay Kanyang Alipin at Sugo.

Ang Allah ﷻ ay nagbigay ng mga tungkulin na hindi ipinahihintulot sa atin na ipagpawalangbahala. Siya ay nagtakda ng mga hangganan na hindi ipinahihintulot sa atin na labagin, at Siya ay nagtakda ng mga pagbabawal na hindi ipinahihintulot sa atin na suwayin.

Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Anuman ang pinahintulutan ng Allah ﷻ sa Kanyang Aklat ay ipinahintulot, at anumang Kanyang ipinagbawal ay bawal; anumang hindi Niya binanggit ay kaluwagan, kaya tanggapin ang kaluwagan ng Allah ﷻ, sapagka't ang Allah ﷻ kailanman ay hindi nakalilimot"**¹. Pagkatapos ay kanyang binanggit ang *ayah* (talata) mula sa *Qur'aan*:

﴿ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴾

"At kailanman ang iyong Panginoon ay hindi nakalilimot" [Surah al-Maryam 19:64]

Ang lahat ng bagay na ipinagbawal ay mga hangganang itinakda ng Allah ﷻ:

﴿ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ ﴾

"At sinumang lumabag sa hangganang itinakda ng Allah, magkagayo'y tunay na iniligaw niya ang kanyang sarili" [Surah at-Talaaq 65:1]

Ang Allah ﷻ ay nagbigay ng babala sa sinumang lumabag sa hangganang Kanyang itinakda at sa mga sumusuway sa Kanyang mga ipinagbabawal, Kanyang sinabi:

﴿ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴾

"At sinuman ang sumuway sa Allah at sa Kanyang Sugo, at lumabag sa Kanyang mga itinakdang hangganan, siya ay ipapasok Niya sa Apoy, upang mamalagi roon magpakailanman; at mapapasakanya ang kahiya-hiyang parusa" [Surah an-Nisaa 4:14]

¹Iniulat ni al-Haakim,2/375; itinuring ni al-Albaani bilang mapanaligan sa 'Ghaayat al-Maraam,p.14.

Ang pag-iwas sa anumang ipinagbabawal ay isang tungkulin, sapagka't ang Propetaﷺ ay nagsabi: **"Anumang ipinagbabawal sa inyo, iwasan ito, at anumang ipinag-uutos sa inyo, tuparin ito sa abot ng inyong makakaya".**²

Malinaw na ang ilan sa mga sumusunod sa kanilang sariling hangarin ay marurupok ang puso at kaunti ang kaalaman. Sila ay nayayamot kapag naririnig nila ang mga itinakdang pagbabawal. Sila'y magmamaktol at bumubulung-bulong (ng ganito) *Lahat na lang ay Haraam!*³ *Wala na kayong ipinararating sa amin kundi puro bawal! Ginawa ninyong kaawa-awa at nakayayamot ang aming buhay, wala na kayong pinag-uusapan kundi ang tungkol sa Haraam. Ang relihiyon ay dapat madali lang hindi mahipit, at ang Allahﷻ ay Mapagpatawad at Maawain'.*

Bilang kasagutan sa ganitong uri ng pananalita, ipaliliwanag natin sa kanila ang mga sumusunod:

Ang Allahﷻ ang magpapasiya sa anumang Kanyang nais at walang sinumang makapipigil sa Kanyang pasiya. Siya ay Ganap na Maalam at Nakababatid, at pinahihintulutan Niya ang anumang Kanyang nais at ipagbabawal Niya ang anumang Kanyang nais. Isa sa pangunahing tuntunin ng ating pagiging alipin ng Allah ay ang tanggapin ang anumang batas na Kanyang ipinag-uutos at sundin nang buong puso ang mga ito. Ang Kanyang pasiya ay nagmula sa Kanyang Kaalaman, Karunungan at Katuwiran, at hindi ito maituturing na isang kahangalan o di-makatarungan. Ating tunghayan ang Kanyang sinabi:

﴿ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴾

"At ang Salita ng iyong Panginoon ay natupad sa katotohanan at katarungan. Walang sinumang makapagbabago ng Kanyang Salita, at Siya ang Lubos na Nakaririnig, ang Lubos na Nakaalam". [Surah al-An'aam 6:115]

Ipinaliwanag sa atin ng Allahﷻ ang mga alituntuning sumasaklaw sa pagpapahintulot at pagbabawal ng iba't ibang bagay:

﴿ وَحُلٌّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَتُحْرَمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثُ ﴾

"At kanyang ipinahintulot sa kanila ang "Tayyibaat" [(ang lahat ng mabuti at matuwid), at kanyang ipinagbawal sa kanila ang "Khabaa'ith" [(lahat ng masama at hindi mabuti)." [Surah al-A'raaf 7:157]

Kaya, anumang mabuti at dalisay ay *Halaal*⁴, at anumang masama at marumi ay *Haraam*.

Ang tanging may karapatang magpasiya kung ano ang *Halaal* at kung ano ang *Haraam* ay ang Allahﷻ lamang. Sinuman ang mag-angkin ng karapatang ito o pagtibaying karapatan ito ng iba

² Iniulat ni Muslim, Kitaab al-Fadaa'il, Hadeeth blg.130, Abd al-Baaqi edition.

³ Haraam: Ipinagbabawal. Kapag ito ay ginawa ng sinuman, siya ay mananagot at parurusahan, at kung Ito ay kanyang iiwan nang dahil sa Allah, siya ay gagantimpalaan.

⁴ Halaal: Pinahihintulutan.

ay maituturing na isang *Kaafir*⁵ na ang kanyang labis na pagiging *kufir* (kawalan ng pananampalataya) ang magtataboy sa kanya nang malayo sa Islam, ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ ﴾

"O sila bang mga itinuturing katambal (mga diyus-diyusan) ng Allah ang nagtatag ng relihiyon para sa kanila ng walang kapahintulutan ang Allah?" [Surah ash-Shoorah 42:21]

Karagdagan nito, walang sinuman ang may karapatang magsalita tungkol sa mga bagay na "Halaal" at "Haraam" maliban lamang sa kanila na may kaalaman sa Qur'aan at *Sunnah*.⁶ Ang Allah ﷻ ay nagbigay ng matinding babala sa sinumang nagsasalita tungkol sa *Halaal* at *Haraam* nang walang sapat na kaalaman:

﴿ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتِكُمْ أَلْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ أَلْكَذِبَ ﴾

"At huwag kayong magsalita hinggil sa anumang kasinungalingang iginigiit ng inyong dila: 'Ito ay pinahihintulutan at ito ay pinagbabawal', upang maglubid ng kasinungalingan laban sa Allah". [Surah an-Nahl 16:116].

Ang mga bagay na tahasang ipinagbabawal ay malinaw na sinabi sa *Qur'aan* at *Sunnah*. Ang sabi ng Allah ﷻ:

﴿ قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّيَ عَلَيْهِمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِمَّنْ إِمْلَقَ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَصَّيْتُكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴾

"Sabihin mo (O Muhammad) 'Halina, aking bibigkasin sa inyo ang mga ipinagbabawal ng inyong Panginoon: Na huwag kayong magbigay ng katambal sa Kanya sa pagsamba; at maging mabuti kayo at masunurin sa inyong mga magulang; na huwag ninyong patayin ang inyong mga anak dahil sa kahirapan – Kami ang nagbibigay panustos sa inyo at sa kanila; at huwag kayong lumapit sa Fawaahish (kahiya-hiyang kasalanan, bawal na pagtatalik, atbp.) maging ito man ay ginagawa nang hayagan o lingid; at huwag ninyong patayin ang sinumang ipinagbabawal ng Allah (na patayin), maliban sa makatarungang pamamaraan (batay sa batas Islamiko). Ganyan Niya kayo inutusan upang kayo ay makaunawa." [Surah al-An'aam 6:151]

Gayundin, nakasaad sa *Sunnah* ang maraming bagay na ipinagbabawal; halimbawa, ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Ang Allah ﷻ ay nagbabawal ng pagbebenta ng alak (nakalalasing na**

⁵ Kaafir: Di-mananampalataya.

⁶ Sunnah: Mga Salita, gawa, at sinang-ayunan ng Propeta.

inumín), karne ng patay na hayop, baboy at mga imahen".⁷ At kanya pang sinabi: "Anumang ipinagbawal ng Allah ﷻ, ang halaga nito ay ipinagbawal din".⁸

Ang ilang talata ay bumabanggit sa partikular na uri o grupo ng pagbabawal, katulad nang ipagbawal ng Allah ﷻ ang natatanging uri ng pagkain:

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَمِ ﴾

"Ipinagbawal sa inyo (para kainin) ang mga: "Maytah" (ang patay na hayop na hindi kinatay), dugo, ang laman ng baboy, at ang karne ng (hayop) na kinatay at inalay sa iba maliban sa Allah, o kinatay para sa mga rebulto, atbp., o sa anumang (hayop) na hindi nabanggit ang pangalan ng Allah nang ito ay katayin, at sa mga (hayop na) pinatay sa pamamagitan ng pagbigti, o sa malupit na pamamaraan, o sa paraang paghampas sa ulo, o sa paraang pagsuwag – at yaong nilapa ng mabangis na hayop – maliban lamang kung ito ay naagapan mong katayin (bago ito mamatay) at sa (hayop) na kinatay at inalay sa an-Nusub (rebulto). Ipinagbawal din ang paggamit ng palaso upang humanap ng kapalaran o pagpapasiya". [Surah al-Maa'idah 5:3]

Binanggit din ng Allah ﷻ ang mga ipinagbabawal hinggil sa pag-aasawa, Kanyang sinabi:

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعُمَّتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُم مِّنَ الرَّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ ﴾

"Ipinagbawal sa inyo (para maging asawa), ang inyong mga ina, ang inyong mga anak na babae, ang inyong mga kapatid na babae, ang mga kapatid na babae ng inyong mga ama (tiyahin), ang kapatid na babae ng inyong mga ina (tiyahin), ang mga anak na babae ng inyong mga kapatid na lalaki (pamangkin), ang mga anak na babae ng inyong mga kapatid na babae (pamangkin), ang inyong ina-inahan na nagpasuso sa inyo, ang kinakapatid na babae sa pagsuso ng gatas, ang ina ng inyong mga ina (lola)... " [Surah an-Nisaa 4:23]

Binanggit din ng Allah ﷻ ang mga ipinagbabawal na pagkakitaan (hanapbuhay). Kanyang sinabi:

﴿ وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا ﴾

"Pinahintulutan ng Allah ang kalakal at ipinagbawal ang Ribaa (patubuan)" [Surah al-Baqarah 2:275]

⁷ Iniulat ni Abu Dawud, 3486; tingnan din sa Saheeh Abi Dawud, 977.

⁸ Iniulat ni al-Daraqutni, 3/7; ito'y mapapanaligang Hadeeth.

Ang Allah ﷻ, ang Lagi nang Maaawin sa Kanyang alipin, ay nagpahintulot ng di-mabilang na uri ng magagandang bagay. Gayunpaman, hindi Niya inilarawan ang detalye ng mga pinahintulutang mga bagay sapagka't ito ay napakarami. Sa paghahambing, Kanyang inilarawan nang masusi ang mga ipinagbabawal sapagka't ito ay kakaunti lamang, at upang sa ganoon, atin itong malaman at maiwasan. Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرَّرْتُمْ إِلَيْهِ ﴾

"...samantalang Kanyang ipinaliwanag sa inyo nang masusi ang mga ipinagbabawal sa inyo, maliban lamang (kung ito ay) sa matinding pangangailangan" [Surah al-An'aam 6:119]

Bilang pangkalahatang alituntunin, anumang *Halaal* ay pinahihintulutan. Hangga't ang isang bagay ay mabuti at malinis, ito'y pinahihintulutan.

﴿ يَأْتِيهَا النَّاسُ كُلُّوْا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴾

"O Sangkatauhan! Kumain sa anumang nasa kalupaan na ipinahihintulot at malinis." [Surah al-Baqarah 2:168]

Mula sa Kanyang Habag ay ginawa Niyang *Halaal* ang lahat ng bagay, maliban lamang kung may malinaw na katibayan (*daleel*) na nagpapatunay na ang mga ito ay *Haram*. Ito ay bahagi ng Kanyang pagiging pagkamapagkaloob at kasaganaan sa Kanyang mga alipin, na dahil dito, dapat lamang natin Siyang sundin, purihin at pasalamatan.

May ilang tao na kapag nakaririnig ng detalyadong listahan ng mga ipinagbabawal na bagay, sila'y nangangamba hinggil sa batas ng *Sharee'ah*. Ito ay dahil sa kahinaan ng kanilang pananampalataya at kakulangan ng pag-unawa sa *Islam*. Hindi kataka-taka kung ang mga taong ito ay kinakailangang bigyan ng talaan ng bawa't uri ng bagay na *Halaal*, nang sa ganoon sila'y mapasang-ayon na ang *Islam* ay madali! Kailangan pa ba nila na isa-isahin ang bawa't uri ng mabubuting bagay upang sa gayo'y makatiyak sila na ang *Islam* ay hindi nagpapawalang-sigla ng kanilang buhay?

Kinakailangan pa bang sabihin sa kanilang *Halaal* ang karne ng kamelyo, baka, kambing, koneho, usa, manok, pugo, pato, gansa at pabo na kinatay sa Ngalan ng Allah ﷻ? Gayundin naman, kailangan pa bang sabihing *Halaal* na kainin ang isda at balang?

Na ang gulay, mga damong herbal, prutas at buto nito ay *Halaal*?

Na ang tubig, gatas, pulut-pukyutan, mantika at suka ay *Halaal*?

Na ang asin, pampalasa at pampasarap ay *Halaal*?

Na ang paggamit ng kahoy, bakal, alikabok, bato, plastik, baso at goma ay *Halaal*?

Na ang paglalakbay sa pamamagitan ng mga hayop, sasakyan, tren, barko at eroplano o salipawpaw ay *Halaal*?

Na ang paggamit ng *air-condition*, *refrigerator* (makinang pampalamigan), makinang panlaba, instrumentong pang mediko, atbp ay *Halaal*?

Na ang pagsuot ng damit na gawa mula sa bulak, o gawa sa lana, gawa sa balahibo ng kamelyo atbp. ay *Halaal*?

Na ang pag-aasawa, pangangalakal, pagpapaupa ng ari-arian), pananalapi, at iba pang propesyon ay *Halaal*?

Ano kaya ang mangyayari kung ating ipaliliwanag ang lahat ng detalye ng mga ito sa kanila.

﴿ فَمَالِ هَتُّوْلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ﴾

"Kaya ano ang nangyayari sa mga taong ito na sila'y nahihirapang umunawa sa anumang *salita*?" [Surah an-Nisaa 4:78]

Tungkol sa kanilang pag-aangkin na ang *Islam* ay madali, ito ay sadyang totoo, nguni't kanilang binabaluktot ang katotohanan sa pagsisikap nilang patunayan ang ilang maling bagay na walang katotohanan. Ang kahulugan ng sinasabing madali ang *Islam* ay hindi nababatay sa kanilang kagustuhan at haka-haka, bagkus ito ay nakabatay sa *Sharee'ah* (Batas ng Allah). Walang alinlangang madali ang *Islam*, subali't ang paglabag sa mga ipinagbabawal dahil sa pagbibigay ng maling pakahulugan na ang *Islam* ay madali ay sadyang napakalayo sa tunay na kahulugan nito. Ang sinasabing madali ang *Islam* ay yaong pagganap sa mga kaluwagang ibinibigay ng *Islam* upang maging madali at magaan ang pananampalataya, katulad halimbawa ng pagpahintulot na pagsamahin at paikliin ang dasal; ang pagliban sa pag-aayuno tuwing naglalakbay; pagpunas sa medyas tuwing nagsasagawa ng *Wudoo'* – sa loob ng isang araw at isang gabi sa taong hindi naglalakbay, at tatlong araw at tatlong gabi naman sa katayuan ng mga naglalakbay – ang pagsasagawa ng *Tayammum*⁹ kapag ang isang tao ay nangangambang gumamit ng tubig (dahil sa kanyang karamdaman); ang pagsamahin ang dalawang dasal kung ang isang tao ay may sakit o kapag umuulan; ang pagpapahintulot na makita ang nais pakasalan; ang pagkakaroon ng pagpipili - sa katayuan ng mga taong gumagawa ng kabayaran sa nasirang pangako – sa pagitan ng pagpapalaya ng alipin o pagpapakain o pagpapadamit ng mahirap o dukha; ang pagkain ng laman ng patay na hayop sa tawag ng pangangailangan [kagipitan], at marami pang uri ng kaluwagan na pinahintulutan ng *Sharee'ah*.

Karagdagan pa rito, dapat unawain ng isang *Muslim* na may isang simulaing sumasakop sa lahat ng pagbabawal sa *Islam*: Sinusubukan ng Allahﷻ ang Kanyang mga alipin sa pamamagitan ng mga pagbabawal na ito upang makita kung ano ang kanilang gagawin. Isa sa mga bagay na nagbubukod sa tao ng Paraiso at sa tao ng Impiyerno ay: Ang tao ng Impiyerno ay nagpapakasawa sa mga bagay na nakapalibot o nakapalamuti sa Apoy, samantalang ang mga tao ng Paraiso ay nagtititiis sa mga pasakit na nakapalibot sa Hardin (Paraiso). Kung hindi dahil sa mga pagsubok na ito, ang mga masunurin ay mahirap ibukod doon sa mga sumusuway sa Allahﷻ. Ang taong nananampalataya ay nagpapakahirap upang matamo ang gantimpala ng Allahﷻ sa pamamagitan ng pagsamba sa Kanya, dahil dito, nagiging madali para sa kanila ang

⁹Tayammum: Papapakadalisay sa pamamagitan ng alikabok.

pagsunod sa mga ipinag-uutos ng Allah. Sa kabilang dako, ang mga mapagkunwari ay nagtuturing na ang pagpapakahirap ay isang pasakit lamang, pagdurusa at pagkakait sa sarili. Kaya naman ang pagsunod ay nagiging mabigat na pasanin para sa kanila.

Sa mga nabanggit na pagbabawal, ang masunuring tao ay makikinabang nang masagana. Sinumang tumalikod sa mga bagay (na ipinagbabawal) nang dahil sa Allah ﷻ ay gagantimpalaan siya ng Allah ﷻ nang higit pa roon, at siya'y tatamasa ng tamis ng pananampalataya sa kanyang puso.

Ang aklat na ito ay magpapaliwanag ng ilang mga pagbabawal na pinatutunayan ng *Sharee'ah*, batay sa katibayan mula sa *Qur'aan* at *Sunnah*.¹⁰ Saklaw ng pagbabawal na ito ang mga gawaing malawakang isinasagawa ng maraming Muslim. Sa pagbanggit sa mga ito, ang aking layunin ay upang ituwid at bigyang-payo ang tao. Hinihiling ko sa Allah ﷻ na gabayan Niya ako at gayundin ang aking mga kapatid na Muslim. Nawa'y tulungan Niya tayong maging masunurin sa lahat ng hangganang Kanyang itinalaga at tulungan Niya tayong umiwas sa mga bagay na Kanyang ipinagbabawal. Nawa'y iligtas tayo mula sa kasamaan ng ating mga gawa. Ang Allah ﷻ ang Siyang Ganap na Tagapangalaga, at Siya ang Pinakamahabagin sa sinumang nagpapakita ng habag.

Ang Shirk (Pagtatambal)

Ito ang pinakamalubha sa lahat ng pagbabawal. Ayon sa *Hadeeth* na isinalaysay ni Abu Bakrah, kanyang sinabi: **"Ang Sugo ng Allah ay nagsabi: 'Hindi ko ba sasabihin sa inyo ang pinakamalubha sa malalaking kasalanan?' tatlong beses niya itong inulit. Ang sabi namin, 'mangyari o Sugo ng Allah!' Siya ay nagsabi: ' Ang Shirk [Pagbibigay katambal sa pagsamba sa Allah].'"**¹¹

Bawa't kasalanan ay mapapatawad ng Allah ﷻ, maliban sa *Shirk* [pagbibigay katambal sa Allah ﷻ], na ito'y nangangailangan ng matapat na pagsusumamo o paghingi ng kapatawaran, ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾

"Katotohanan, hindi pinatatawad ng Allah ang (kasalanan) pagtatambal ng iba (sa pagsamba) sa Kanya. Nguni't Kanyang pinatatawad ang ibang kasalanan bukod dito sa sinumang Kanyang nais" [Surah an-Nisaa' 4:48]

Ang mga uri ng *Shirk* na laganap sa mga bansang Muslim ay ang mga sumusunod:

Ang Pagsamba sa mga Libingan

¹⁰ Tinipon ng ilan sa mga paham ang mga ipinagbabawal sa ilalim ng pamagat na al-Kabaa'ir o mga malalaking kasalanan. Isa sa pinakamagandang aklat na tumatalakay sa talakayang ito ay ang 'Tanbeeh al-Ghaafileen' ni Ibn an-Nahhaas al-Dimashqi, nawa'y ang habag ng Allah ay mapasakanya.

¹¹ Napagkasunduan; tingnan sa al-Bukhaari, blg. 2511, al-Bagha edition.

Ito ay ang paniniwala na ang patay na *awliyaa'* (mga tinaguriang "santo") ay nakatutugon sa pangangailangan ng tao o makatutulong sa panahon ng kahirapan, kaya sila'y nananalangin o nananawagan sa kanila upang tulungan sila. Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾

"At ang iyong Panginoon ay nag-utos na wala kayong dapat sambahin kundi Siya lamang"
[Surah al-Israa' 17:23]

Gayundin, sila ay nananalangin o nananawagan sa mga namatay na Propeta ﷺ, matutuwid na tao at iba pa upang mamagitan o tumulong sa kanila sa anumang suliraning dinaranas, nguni't ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿أَمِّنْ تَجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ أَأَلَيْسَ اللَّهُ بِعَلِيمًا﴾

"Hindi ba Siya (ang Allah) ang nakahihigit kaysa sa inyong mga diyus-diyusan na Siyang tumutugon sa mga nagdurusa kapag sila ay nananawagan sa Kanya, at Siya ang pumapawi ng kasamaan, at ginawa Niya kayong tagapagmana sa kalupaan. Mayroon pa bang ilaah (diyos) bukod sa Allah?" [Surah an-Naml 27:62]

Ang ilan sa kanila ay nakaugaliang kapag tumatayo, umuupo, natitiod, nagkaproblema o nagdurusa, sila ay bumabanggit ng pangalan ng isang *Sheikh* o *Wali* (santo). Halimbawa, ang ilan sa kanila ay magsasabi ng, "O Muhammad!" o "O Ali!" o "O Hussayn!" habang ang iba naman ay "O Badawi!" o "O Jeelani!" o "O Shaadhili!" o "O Rifaa'i!". Maaaring sila ay tatawag din kay al-Aydarooos o Sayyidah Zaynab o Ibn Alwaan. Dahil dito ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَلُكُمْ﴾

"Katotohanan, yaong mga tinatawagan ninyo o dinadalanginan bukod sa Allah ay mga alipin na katulad din ninyo..." [Surah al-A'raaf 7:194]

Ang ilan sa kanila ay naglalakad na paikot sa libingan na wari bang nagsasagawa ng *Tawaf*. Hinahawakan nila ang bawa't sulok nito [katulad ng ginagawa sa *Ka'bah*], o hinahagkan, at inihahaplos sa kanilang mukha ang alikabok nito. Sila'y nagpapatirapa na nakaharap sa kanila kapag nakikita nila ang mga ito, at nakatayo sa harapan ng mga ito nang may pagkatakot at pagpapakumbaba, nananalangin sa kanila upang bigyang lunas di-umano ang kanilang mga karamdaman, o kaya naman ay upang magkaroon ng anak, o humihingi ng tulong para sa kanilang paghihirap. Kung minsan tinatawag nila ang taong nakalibing ng ganito, "O aking pinuno, ako'y naparito mula pa sa malayong lugar, kaya huwag mo akong biguin" Nguni't ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَفْلُونَ﴾

"At sino ang higit na naliligaw kaysa sa isang nananawagan sa iba bukod sa Allah gayong sila ay hindi makasasagot sa kanila hanggang sa Araw ng Pagbabangong-Muli, at sila [na tinatawagan], ay hindi nakauunawa ng panawagan sa kanila?" [Surah al-Ahqaaf 46:5]

Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Sinuman ang namatay na tumatawag sa iba bilang katambal ng Allah ﷻ ay papasok sa Impiyerno"**¹²

Ang ilan sa kanila ay nag-aahit ng kanilang buhok sa harap mismo ng libingan, at ang ilan ay may dala-dalang aklat na pinamagatang 'Manaasik Hajj al-Mashaahid' (Ang Pamamaraan ng Hajj sa mga Puntod). Ang pakahulugan nila ng Mashaahid ay ang mga libingan at puntod ng Awliyaa (mga tinaguriang santo o dinadalanginan). Ang ilan pa sa kanila ay naniniwala na ang mga Awliyaa ang siyang nangangasiwa o namamahala sa mundo at may kakayahang magdulot ng lakas at kapinsalaan. Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ﴾

"At kung papangyarihin ng Allah na dapuan ka ng pinsala, walang sinumang makapag-aalis nito maliban sa Kanya; at kapag naisin Niya ang anumang mabuti sa iyo, walang sinumang makapipigil ng Kanyang kabutihang loob (tulong)" [Surah al-Yunus 10:107]

Isa ring uri ng Shirk (pagtatambal) ang magpanata sa iba maliban sa Allah ﷻ, katulad lamang ng ginagawa ng ilan sa kanila na namamanata upang magdala ng kandila o ilaw para sa mga naninirahan sa libingan.

Ang Pag-aalay Para sa Iba Bukod sa Allah ﷻ

Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ﴾

"Magkagayon, magdasal sa iyong Panginoon, at (sa Kanya lamang) mag-alay"¹³ [Surah al-Kawthar 108:2]

Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Isinusumpa ng Allah ﷻ ang sinumang nag-aalay sa anumang bagay maliban sa Allah ﷻ"**¹⁴

¹² Iniulat ni al-Bukhaari, al-Fath, 8/176.

¹³ i.e, pag-alay sa Allah at sa ngalan ng Allah.

¹⁴ Iniulat ni Imaam Muslim, nawa'y ang habag ng Allah ay mapasakanya, sa kanyang Saheeh, blg. 1978, 'Abd al-Baaqi edisyon.

Ang kasalanang ito ay pinagsamang dalawang gawaing *Haraam*, ang pag-aalay sa anumang bagay maliban sa Allah ﷻ at pag-aalay sa pangalan ng ibang bagay maliban sa Allah ﷻ. Ang hayop na kinatay upang isagawa ang naturang dalawang pag-aalay, ang laman nito'y nagiging *Haraam*. Isa sa uri ng ganitong pag-aalay ng maliban sa Allah ﷻ na ginagawa na noon pang panahon ng *Jaahiliyyah* (kamangmangan) at patuloy na lumalaganap sa kasalukuyan, ay ang pag-aalay sa mga *Jinn*'. Ito ay ginagawa kapag bibili o magpapatayo ng bahay o maghuhukay ng balon. Sila ay kakatay ng hayop sa bukana nito bilang alay sa pangambang baka mapinsala sila ng mga *Jinn*.¹⁵

Ang Pagpapahintulot sa Anumang Ipinagbabawal ng Allah ﷻ

Ito ay tumutukoy sa paniniwala na sinuman ay may karapatang magpahintulot sa mga ipinagbawal ng Allah, at malayang pagpili sa pagsangguni sa mga di-Muslim na hukuman hinggil sa mga paghahatol o pagbibigay-pasya, at ang paniniwala na ang mga ito ay pinahihintulutan. Binanggit ng Allah ﷻ sa *Qur'aan* ang ganitong uri ng malaking *Kufr*:

﴿ اَتَّخَذُوا اَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللّٰهِ ﴾

"Itinuturing nila (Hudyo at Kristiyano) ang kanilang mga Rabbi at monghe bilang panginoon bukod sa Allah (sa pamamagitan ng pagsunod sa mga bagay na kanilang ipinahintulot at hindi ipinahintulot batay sa kanilang sariling kagustuhan nang walang pag-uutos ang Allah)....." [Surah at-Tawbah 9:31]

Nang marinig ni Adiyi Ibn Haatim ang Propeta ﷺ na binabasa ang talatang ito mula sa *Qur'aan*, kanyang sinabi: **"Nguni't hindi namin sila sinasamba"**. Ang Propeta ﷺ ay sumagot: **'Oo, nguni't ipinahihintulot nila ang mga bagay na ipinagbawal ng Allah ﷻ, at tinanggap naman ito ng tao, at ipinagbabawal nila ang mga bagay na pinahihintulutan ng Allah ﷻ, at ganoon din tinanggap ito ng tao, at ito ay isang uri ng pagsamba sa kanila"**.¹⁶

Inilarawan ng Allah ﷻ ang mga *Mushrikeen*¹⁷ bilang:

﴿ وَلَا تُخْرِمُونَ مَا حَرَّمَ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ، وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ ﴾

"...[Silang hindi] nagbabawal sa anumang ipinagbabawal ng Allah at ng Kanyang Sugo at silang hindi kumikilala sa tunay na pananampalataya..." [Surah at-Tawbah 9:29]

At sinabi pa ng Allah ﷻ:

¹⁵Tunghayan sa Tayseer al-Azeez al-Hameed, al-Iftaa' edisyon, p.158.

¹⁶Iniulat ni al-Bayhaqi sa al-Sunan al-Kubraa, 10/116. Tingnan din sa at-Tirmidhi, blg. 3095. Itinuring ni al-Albaani bilang hasan sa Ghaayat al-Maraam, p.19.

¹⁷Mushrik: Ang taong gumagawa ng pagtatambal, o politiesmo. Maramihan –Mushrikoon.

﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ ءِاللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴾

"Sabihin: "Nakita ba ninyo kung ano ang biyayang ibinaba sa inyo ng Allah na ang ilan ay ginawa ninyong Haraam at ang iba'y ginawa ninyong Halaal?" Sabihin, "Ang Allah ba ay nagbigay pahintulot sa inyo [upang gawin ito], o kayo'y naglulubid lamang ng kasinungalingan laban sa Allah?" [Surah Yunus 10:59]

Ang Mahika, Panghuhula at Pangkukulam

Ang mahika o salamangka (*Sihr*) ay isang gawaing *Kufr* [kawalan ng pananampalataya], at ito ay isa sa pitong malalaking kasalanan na magsasadlak sa tao sa Impiyerno. Nakapipinsala nguni't walang pakinabang. Ang Allah ﷻ ay nagsabi tungkol sa mga taong nag-aaral at nagsasagawa nito:

﴿ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ﴾

"At sila'y nag-aaral sa anumang nakapipinsala sa kanila at hindi nakapagbibigay pakinabang sa kanila". [Surah al-Baqarah 2:102]

﴿ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى ﴾

"At ang salamangkero ay kailanma'y hindi magtatagumpay, kahit gaano pang kaalaman ang kanilang maabot" [Surah Taa-Haa 20:69]

Ang sinumang gumagawa ng salamangka ay *Kaafir*, batay sa sinabi ng Allah ﷻ:

﴿ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَرْوَتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا خُنَّ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ﴾

"At hindi si Sulaiman ang sumuway, datapuwa't ang mga Shayaateen (mga demonyo) ang sumuway, sila'y nagtuturo sa tao ng salamangka at sa ibinaba sa dalawang anghel sa Babylon, na sina Haaroot at Maaroot, subali't ang dalawang anghel na ito ay hindi nagturo sa kahit kanino hanggang sa kanilang sinabi, 'Kami ay pagsubok lamang, kaya huwag kayong sumuway (sa pamamagitan ng pag-aaral ng salamangka mula sa amin)'". [Surah al-Baqarah 2:102]

Ang nakalaang parusa sa isang nagsasagawa ng salamangka ay kamatayan. Ang kanyang kinita ay itinuturing na marumi at *Haram*. Ilan sa mga mangmang na mapaggawa ng masama at mahina ang pananampalataya ay pumupunta sa mga salamangkero upang tulungan silang maminsala o maghiganti. Ang iba ay nakagagawa ng kasalanan sa pamamagitan ng pagpunta sa mga salamangkero upang humingi ng tulong na alisin ang ilang salamangka o mahika na ibinato sa kanila, na kung tutuusin ay maaari naman silang bumalik sa Allah ﷻ upang sila'y tulungan at pagalingin. Maaari nilang gawin ito sa pamamagitan ng pagbigkas ng Kanyang salita, katulad ng mga Surah na nagbibigay ng proteksiyon ¹⁸ [laban sa demonyo] atbp.

Ang mga manghuhula at ang mga katulad nila ay mga *Kaafir* na di-naniniwala sa Allah ﷻ. Kanilang inaangkin na mayroon silang kaalaman sa mga hindi nakikita samantalang walang nakababatid nito maliban lamang sa Allah ﷻ. Karamihan sa mga manghuhulang ito ay sinasamantala ang mga mangmang o inosenteng tao at kinukuha ang kanilang salapi. Gumagawa sila ng iba't ibang paraan, katulad ng pagguhit sa lupa, paghahagis ng suso, pagbabasa ng palad, baso, bolang kristal, atbp. Magtagumpay man sila ng isang beses, siyamnapu't siyam naman ang kanilang kasawian, nguni't ang naalaala lamang ng mga mangmang na tao ay ang isang tagumpay na nagawa ng mga sinungaling na salamangkerong ito. Pumupunta sila sa mga manghuhula upang malaman ang mangyayari sa hinaharap, kung magtatagumpay ba sila sa kanilang pag-aasawa, o sa kanilang kalakal, o para matulungan silang matagpuan ang isang bagay na nawawala atbp. Ang batas hinggil sa taong pumupunta sa manghuhula ay ang mga sumusunod: Kapag siya ay naniwala sa kanilang mga sinasabi, siya ay *Kaafir* at nilisan niya ang *Islam*, ayon sa *Hadeeth*, ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Sinuman ang pumunta sa manghuhula o mangkukulam at naniwala sa kanyang sinabi ay nagtakwil sa anumang ipinadala kay Muhammad"**¹⁹. Kung hindi naman siya naniwala na sila ay may kaalaman sa mga hindi nakikita, subali't siya ay pumunta upang mag-usisa o sa ibang kadahilanan, siya ay hindi *Kaafir*, datapuwa't ang kanyang pagdarasal ay hindi tatanggapin sa loob ng apatnapung araw, ayon sa sinabi ng Propeta ﷺ: **"Sinuman ang pumunta sa manghuhula at nagtanong sa kanya ng anumang bagay, ang kanyang pagdarasal ay hindi tatanggapin sa loob ng apatnapung gabi."**²⁰ Bagaman sinabi ito ng Propeta ﷺ, kinakailangan mo pa ring mag-alay ng pagdarasal (sa loob ng mga araw na ito) upang humingi ng kapatawaran sa kasalanang ito.

Ang Astrolohiya at Paniniwala sa [Kapangyarihan ng mga] Bituin o Buntala

Isinalaysay ni Zaid ibn Khalid al-Juhani: **"Nanguna ang Sugo ng Allah sa amin sa pang-umagang dasal (fajr) sa al-Hudaybiyah pagkatapos umulan sa gabi. Nang siya ay natapos, siya'y humarap sa mga tao at nagsabi: 'Alam ba ninyo kung ano ang sabi ng inyong**

¹⁸ Katulad ng Surah al-Falaq at Surah an-Naas.

¹⁹ Iniulat ni Imaam Ahmad, 2/429; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 5939.

²⁰ Saheeh Muslim, 4/1751.

Panginoon?' sila'y nagsabi, 'Ang Allah ﷻ at ang Kanyang Sugo ang higit na may kaalaman,' Kanyang sinabi: '[ang Allah ﷻ ay nagsabi]: Sa umagang ito, isa sa Aking mga alipin ay naging mananampalataya sa Akin at ang isa ay naging di-mananampalataya. Sa taong nagsabing, 'Kami'y binigyan ng ulan sa pamamagitan ng biyaya at habag ng Allah ﷻ' siya ay isang mananampalataya sa Akin at di-mananampalataya sa kapangyarihan ng mga bituin. Subali't sa taong nagsabing: 'Binigyan kami ng ulan ng ganito o ganoong bituin', Siya ay di-mananampalataya sa Akin at naging mananampalataya sa [kapangyarihan ng] mga bituin o buntala.'"²¹

Katulad din ng mga nagbabasa ng *horoscope* sa pahayagan at diyaryo at naniwala sa kanilang sinasabi hinggil sa kapangyarihan ng mga bituin at planeta, siya ay itinuturing na isang *Mushrik* (nagtatambal). Samantalang ang nagbabasa naman bilang libangan ay nagkakasala, sapagka't hindi pinahihintulutan ang isang tao na maglibang sa pamamagitan ng pagbabasa ng anumang bagay na naglalaman ng *Shirk*. Sa pamamagitan nito'y aakayin siya ni *Shaytaan* (Satanas) upang mahulog sa kasalanang '*Shirk*' (pagtatambal).

Ang Paniniwala sa Mga Bagay na Makapagdudulot ng Kapakinabangan

Isang uri ng *Shirk* ay ang maniwalang may mga bagay na makapagbibigay ng kapakinabangan, samantalang hindi sila nilikha ng Tagapaglikha upang gawin yaon. Halimbawa, ang ibang mga tao ay naniniwala sa agimat at bulong, o pagsuot ng natatanging uri ng perlas, sigay o kabibe o hikaw na bakal atbp. Ginagawa nila ito bilang pagsunod sa kanilang narinig na payo mula sa mga manghuhula, salamangkero o bilang pagsunod sa minanang kaugalian. Isinasabit nila ang mga ito sa kanilang leeg o sa leeg ng kanilang mga anak upang panangga di-umano laban sa demonyo. Itinatali nila ito sa kanilang mga katawan, isinasabit sa kanilang mga bahay at sasakyan, o magsusuot ng singsing na may natatanging bato, sa paniwalang ang mga bagay na ito ay makapagbibigay ginhawa o makapapawi ng pangamba sa kanilang mga sarili. Walang alinlangan, ang mga ito ay salungat sa pagtitiwala sa Allah ﷻ. Magiging sanhi ito ng tuluyang panghihina ng pananampalataya ng isang tao. Ito ay napapaloob sa paksang paghingi ng lunas mula sa bagay na ipinagbabawal (*Haraam*). Walang alinlangan na ang mga agimat na ito ay napapalooban ng maraming uri ng *Shirk*, katulad ng paghingi ng tulong sa mga jinn at demonyo o hindi maunawaang guhit o larawan at mga ipinagbabawal na sulatin. Ang ilan sa mga sinungaling na ito ay gumagamit ng *ayaat* mula sa Qur'aan, at hinaharuan ito ng mga salitang *Shirk*, o isinusulat nila ang mga ito kasama ang maruruming bagay katulad ng dugo mula sa regla. Ang pagsabit ng mga agimat na ito at pagtali nito sa katawan ay *Haraam*, sapagka't ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "*Sinuman ang magsabit ng agimat (sa kanyang katawan) ay nagkasala ng Shirk.*"²²

Kung ang gumagawa nito ay naniniwalang makapagdudulot ito ng pakinabang o pinsala sa halip na ang Allah ﷻ, siya ay isang *Mushrik* na nakagawa ng *Shirk al-Akbar* (malaking pagtatambal).²³ Subali't kung siya ay naniwala na ang mga ito ay paraan lamang na makapagbibigay pakinabang o pinsala at hindi ang Allah ﷻ, magkagayon siya ay *Mushrik* na nakagawa ng *Shirk al-Asgar*

²¹ Iniulat ni al-Bukhaari; tingnan sa Fath al-Baari, 2/333.

²² Iniulat ni Ahmad, 4/156; tingnan din sa Silsilat al-Saheehah, blg. 492.

²³ Ang *Shirk* ay may dalawang uri, malaki at maliit na *Shirk*. Kapag ginawa ng isang tao ang malaking *shirk*, siya ay lumisan sa Islam. Kapag ginawa niya ang maliit na *shirk*, hindi siya lumisan sa Islam, subali't siya'y nakagawa ng malaking kasalanan

(maliit na pagtatambal) na nabibilang sa *Shirk* ng pagbibigay karapatan sa isang bagay bukod sa Allah ﷻ.

Ar-Riyaa (Ang Pagpapakitang-tao sa Pagsagawa ng Pagsamba)

Kabilang sa mga batayan upang ang mga mabubuting gawa ay maging katanggap-tanggap ay ang pangangailangan nito na maging malaya sa anumang uri ng pagpapakitang-tao, at kailangang ito ay naaayon sa *Sunnah*. Kapag ang isang tao ay gagawa ng anumang uri ng pagsamba, katulad ng pagdarasal (*Salaah*), na ang layunin ay upang makita ng ibang tao na siya ay nagdarasal, siya ay isang *Mushrik*, at ang kanyang mga gawa ay hindi katanggap-tanggap. Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِّعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴾

"Katotohanan, ang mga mapagkunwari ay naghahangad na linlangin ang Allah, datapuwa't Siya ang luminlang sa kanila. At kung sila ay titindig na sa pagdarasal, sila ay titindig nang may katamaran at upang makita lamang ng mga tao, at hindi sila nag-alaala sa Allah maliban sa kakaunti lamang" [Surah an-Nisaa 4:142].

Tulad din ng isang taong gumawa ng mabuti upang mapag-usapan ng ibang tao, siya ay nahuhulog din sa kasalanang *Shirk*. Ang karampatang parusa sa taong nagsasagawa nito ay naiulat sa isang *Hadeeth* na isinalaysay ni Ibn Abbas, na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Sinuman ang gagawa ng mga bagay upang makita at marinig lamang ng ibang tao, gagawin ng Allah ﷻ na siya ay makita at marinig bilang halimbawa sa iba."**²⁴ Kung ang isang tao ay gumawa ng gawaing pagsamba upang makamit ang papuri ng tao at ganoon din ng Allah ﷻ, ang kanyang mga gawa ay hindi katanggap-tanggap, kagaya ng naiulat sa *Hadeeth Qudsi*:²⁵ **"Ako ay sadyang may kasapatan na hindi Ako nangangailangan ng anumang kasama. Samakatuwid, sinuman ang gumawa ng gawain para sa kasiyahan ng iba at sa kasiyahan Ko, itatakwil Ko ang gawaing iyan sa kanya na inaakibat niya sa Akin."**²⁶

Maaaring sa simula ang layunin ng isang tao sa kanyang paggawa ay para sa Allah ﷻ, subali't pagkaraan noon, ang bugso ng pagpapakitang-tao ay papasok sa kanya. Kung pipilitin niyang talikdan ang bugsong iyon, ang kanyang gawa ay katanggap-tanggap, subali't kung siya ay patatangay dito, magkagayon sa opinyon o hinuha ng nakararaming Iskolar, ang kanyang gawa ay hindi katanggap-tanggap.

²⁴ Iniulat ni Muslim, 4/2289.

²⁵ Ang *Hadeeth Qudsi* – ay isang *Hadeeth* kung saan ang Propeta ang siyang nagsalaysay mula sa Allah, sinabi sa unang tao.

²⁶ Iniulat ni Muslim, blg. 2985.

Ang Tiyyarah²⁷ [Pangitain]

Ito ay paniniwala sa mga pangitain at masamang kapalaran, kaugnay nito ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِيبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ ۗ﴾

"Kaya, kapag dumating sa kanila ang kabutihan, sila ay nagsasabi, 'Sa amin ito.' At kapag dinapuan sila ng kasamaan, sila ay nagtuturing nito bilang masamang pangitaing iniaakibat kay Musa at sa kanyang kasama. [Surah al-A'raaf 7:131]

Bago pa dumating ang Islam, kapag ang isa sa mga Arabo ay nais gumawa ng isang bagay katulad ng paglalakbay, siya ay kukuha ng isang ibon at kanya itong pakakawalan. Kung ang ibon ay lumipad patungong kanan, ituturing niya ito bilang isang mabuting pangitain at siya'y tutuloy sa kanyang balak na paglalakbay. Nguni't kung ito ay lumipad patungong kaliwa, ituturing niya ito bilang masamang pangitain at ipagpapaliban niya ang kanyang paglalakbay. Ang Propeta ﷺ ay nagbigay ng hatol sa gawaing ito nang kanyang sabihin: ***"At-Tiyyarah (paggamit ng ibon bilang pamahiin) ay Shirk."***²⁸

Ang ganitong uri ng paniniwala na nakapagpapawalang-bisa ng *Tawheed*²⁹ ay sumasaklaw din sa paniniwalang may mga panahon at iba pang bagay na malas. Halimbawa, ang di-pagpapakasal sa buwan ng Safar, ang pagturing sa huling Miyerkules ng bawa't buwan bilang isang araw ng masamang pangitain at patuloy na kapahamakan. Gayundin ang paniniwalang malas ang bilang na 13 o iba pang natatanging mga pangalan. Isang *Haraam* din ang paniniwalang ang mga taong may kapansanan ay nagdadala ng kamalasan, katulad lamang ng kasabihang kapag ika'y nagbukas ng tindahan at kapagdaka'y nakakita ng isang taong bulag, kailangang isara kaagad ang tindahan dahil ito raw ay isang masamang pangitain. Ang lahat ng mga ito ay pawang *Haraam* (bawal) at mga uri ng *Shirk* na dahil dito'y itinakwil ng Propeta ﷺ ang mga taong nagsasagawa nito. Siya ay nagsabi: ***"Hindi kabilang sa atin ang sinumang gumagamit ng ibon para sa pamahiin at sa nag-atas ng iba upang isagawa ito para sa kanya, ang sinumang nanghuhula sa mangyayari sa hinaharap o humihingi ng tulong sa iba para gawin ito sa kanya, (at wari ko kanyang sinabi) o sa sinumang nagsasagawa ng salamangka o humihingi ng tulong sa iba upang gawin ito para sa kanya."***³⁰

Ang kabayaranang nararapat sa taong nakagawa ng anuman sa mga kasalanang ito ay naiulat sa *Hadeeth* na isinalaysay ni Abdullah ibn Amr: ***"Ang Sugo ng Allah ay nagsabi: 'Sinumang umiwas sa paggawa ng isang bagay nang dahil lamang sa masamang pangitain ay nagkasala ng Shirk (pagtatambal).' Ang mga tao ay nagtanong, 'O Sugo ng Allah, anong kabayaran sa pagkakasalang ito?' Siya ay nagsabi: 'Ito ang kanyang sabihin, 'O Allah, walang ibang***

²⁷ Ang salitang Tiyyarah ay hango sa salitang 'tayr' na ibig sabihin ay ibon. Ang dahilan kung bakit ang pangitain o masamang kapalaran ay tinawag na Tiyyarah ay matutunghayan natin ang paliwanag sa susunod na pangungusap.

²⁸ Iniulat ni Imaam Ahmad, 1/389; tingnan din sa Saheeh al-Jaami, 3955.

²⁹ Tawheed: Paniniwala sa Kaisahan at Pagkabukod-tangi ng Allah.

³⁰ Iniulat ni al-Tabarani sa al-Kabeer, 18/162; tingnan di sa Saheeh al-Jaami' 5435.

kabutihan maliban sa Iyong kabutihan at walang pangitain maliban sa Iyong pangitain at walang diyos maliban sa Iyo.³¹

Ang paniniwala sa mabubuti at masasamang pangitain, masidhi man o hindi ay isang bagay na likas sa tao; ang mabisang panglunas nito ay ang pagtitiwala o pananalig sa Allahﷻ (tawakkul), ayon kay ibn Mas'ood: "Walang sinuman sa amin (ang hindi nakararamdam nito paminsan-minsan), subali't kapag kami ay nagtiwala o nanalig sa Allahﷻ, Kanyang pinangyayaring maglaho ang ganitong damdamin."³²

Ang Panunumpa sa Anumang Bagay Maliban sa Allahﷻ

Ang Allah ay sumusumpa sa pamamagitan ng anumang Kanyang nais sa Kanyang mga nilikha. Subali't ang Kanyang mga nilikha ay hindi pinahihintulatang manumpa sa anumang bagay maliban sa Allahﷻ. Marami sa tao ang sumusumpa sa mga bagay maliban sa Allahﷻ. Ang panunumpa sa anumang bagay ay nagbibigay ito ng isang uri ng pagpapahalaga na nararapat lamang iukol sa Allahﷻ. Sa salaysay ni Ibn Umar, ang Propetaﷺ ay nagsabi: ***"Tunay na ipinagbawal ng Allahﷻ na sumumpa ka sa iyong ama. Kung isa man sa inyo ang mangyaring manumpa, siya ay nararapat lamang na manumpa sa Allahﷻ o di kaya'y manahimik na lamang siya."***³³ Isinalaysay din ni Ibn Umar na ang Propetaﷺ ay nagsabi: ***"Sinuman ang manumpa sa iba maliban sa Allahﷻ, siya ay nagkasala ng Shirk."***³⁴ Ang Propetaﷺ ay nagsabi: ***"Sinuman ang manumpa sa pamamagitan ng mapapagkatiwalaang (tao) ay hindi kabilang sa atin."***³⁵

Hindi ipinahihintulot kaninuman ang sumumpa sa *Ka'bah*, sa mapagkatiwalaang (tao), sa dangal, sa tulong, sa biyaya ni ganito at ganoon, sa buhay ni ganito at ganoon, sa kabutihan ng mga Propetaﷺ, sa kahusayan ng mga *Wali*, sa ina o sa ama, sa ulo ng isang bata, o sa anumang bagay. Ang lahat ng ito ay *Haram*, at ang kabayaran sa gumawa nito ay ang pagsasabi ng *'La ilaaha illa Allah'*, batay sa nakasaad sa *Saheeh Hadeeth*: ***"Sinuman ang nanumpa at nagsasabi 'sa ngalan ni al-Laat o sa ngalan ni al-Uzza,' nararapat na ipabigkas sa kanya ang 'La ilaaha illa Allah (walang diyos na dapat sambahin maliban sa Allah).'"***³⁶

Mayroon pang ibang mga bawal na kataga ang palagiang sinasambit ng mga Muslim na nag-uugnay sa *shirk*. Katulad halimbawa ng mga sumusunod: "Ako'y nagpapakupkop sa Allahﷻ at sa iyo", "Ako'y nananalig sa Allahﷻ at sa iyo", "Walang iba sa akin maliban sa Allahﷻ at sa iyo", "Mayroon akong Allah sa langit at ikaw dito sa lupa", "Kung hindi dahil sa Allahﷻ at sa kay ganito", "Itinatakwil ko ang Islam", "Panahon lang ang tanging makagagapi sa akin" (lahat ng uri ng mga katagang isinusumpa ang panahon, katulad ng pagsasabi ng, "Ito'y isang masamang panahon", "Ito'y isang malas na sandali", "Ang panahon ay mapanlinlang", atbp, sapagka't ang pagsumpa sa panahon ay pagsumpa sa Allahﷻ na Siyang lumikha nito), at ang pagsasabing dulot ng kalikasan. Ang mga pangalang nagpapahayag ng pagpapaalipin sa isang tao maliban sa Allahﷻ, katulad ng 'Abd-ul-Masseh (alipin ng Messiah), Abd-un-Nabi (alipin ng Propeta), Abd-ur-Rasool (alipin ng Sugo) at Abd-ul-Hussain (alipin ni Hussain) ay ipinagbabawal din.

³¹ Iniulat ni Imaam Ahmad, 2/220; as-Silsilah as-Saheehah, 1065.

³² Iniulat ni Abu Dawud, blg. 3910; tingnan din sa as-Silsilah as-Saheehah, 430.

³³ Iniulat ni al-Bukhaari; tingnan sa al-Fath, 11/530.

³⁴ Iniulat ni Imaam Ahmad, 2/125; tingnan ang Saheeh al-Jaami', 6204.

³⁵ Iniulat ni Abu Dawud 3253; tingnan din sa al-Silsilah al-Saheehah, blg. 94.

³⁶ Iniulat ni al-Bukhaari, al-Fath, 11/536.

Mayroon ding makabagong kataga na sumasalungat sa *Tawheed* at samakatuwid ang mga ito ay *Haraam*, katulad halimbawa ng "Islamikong sosyalismo", "Islamikong demokrasya", "Ang kapahintulutan ng mga tao ay mula sa kapahintulutan ng Allahﷻ", "Ang Relihiyon ay para sa Allahﷻ at ang bansa ay para sa lahat", "Sa ngalan ng Arabismo", "Sa Ngalan ng Rebolusyon o Himagsikan", at marami pang iba.

Ipinagbabawal din sa tao ang paggamit ng mga katawagang katulad ng "Hari ng mga hari", o "Hukom ng mga hukom" para sa mga tao; ang pagtawag sa mga *Munafiqeen* o *Kuffar* sa titulong katulad ng "*Sayyid* (pinuno, sir, o mister)" (maging ito man ay sa salitang arabik o sa anumang salita). Ang paggamit ng salitang "Kung sana..." – na nagpapahiwatig ng kawalang-kasiyahan at pagsisisi, at nagbibigay daan para kay *Shaytaan*, at ang pagsasabi ng "O Allah patawarin mo ako kung gusto Mo." (Sa karagdagang kaalaman, basahin ang aklat na pinamagatang *Mu'jam al-Manaahi al-Lafdhiyyah*, ni *Bakr Abu Zaid*)

Ang Pakikihalubilo sa mga Mapagkunwari at Makasalanan

Marami sa mga Muslim na mahihina ang pananampalataya ang walang humpay na nakikihalubilo sa mga taong mababa ang moralidad at makasalanan. Nakikitungo rin sila sa mga taong tumutuligsa sa *Sharee'ah* at ginagawang katatawanan ang *Islam* at ang matatapat na sumusunod dito. Walang alinlangan na ito'y ipinagbabawal dahil sumisira ito sa *Eemaan* ng isang tao. Ang Allahﷻ ay nagsabi:

﴿وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ تَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ تَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرَىٰ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾

"At kapag nakita mo yaong nagsasabi ng kasinungalingan hinggil sa Aming mga Talata sa pamamagitan ng pangungutya nito, lumayo ka sa kanila hanggang sa sila'y magbago ng kanilang usapan. At kung pinangyari ni Shaytaan na ikaw ay makalimot at pagkaraa'y maalaala, huwag kang umupong kasama ang mga taong "Dhaalimoon" (mapagtambal at mapaggawa ng kasamaan, atbp.)," [Surah al-An'aam 6:68]

Sa ganitong katayuan, hindi pinahihintulutan ang makiupo sa kanila kahit na sila'y malapit na kamag-anak o magagalang at mahuhusay na pangkat, maliban lamang kung may layuning magbigay ng *da'wah* o di kaya'y upang pabulaanan ang kanilang maling sinasabi. Hindi rin pinahihintulutang tanggapin at manahimik na lamang sa kanilang inaasal. Kaugnay nito ang Allahﷻ ay nagsabi:

﴿مَخْلُفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ ۗ فَإِن تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِن تَرْضَوْا عَنْ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ﴾

"Sila (mga mapagkunwari) ay sumusumpa sa inyo (mga Muslim) upang kayo ay masiyahan sa kanila, subali't kung kayo ay nasisiyahan sa kanila, tunay na ang Allah ay hindi nasisiyahan sa mga taong al-Faasiqoon (mapaghimagsik, suwail sa Allah)." [Surah at-Tawbah 9:96]

Ang Kakulangan ng Kahinahunan sa Pagdarasal

Isa sa masamang uri ng pagnanakaw ay ang pandaraya sa pagdarasal. Ang Sugo ng Allah ay nagsabi: **"Ang isang masamang uri ng pagnanakaw ay ang pagnanakaw sa kanyang pagdarasal." Ang mga tao ay nagtanong, "O Sugo ng Allah, papaano magnakaw ang isang tao sa kanyang pagdarasal?" Siya ay sumagot: "Sa pamamagitan ng hindi niya pagsasagawa ng Rukoo³⁷ at Sujood³⁸ nang maayos."³⁹**

Ang kakulangan ng kahinahunan, pagkabigo sa pagsagawa ng tamang *rukoo'* at *sujood*, di-pagtindig nang mahusay pagkatapos ng *rukoo'*, at di-pag-upo nang maayos sa pagitan ng dalawang *sujood* ay nagagawa ng karamihan sa mga nagdarasal. Sadyang bihira sa alinmang *Masjid* ang malaya sa ganitong uri ng taong walang kahinahunan sa pagdarasal. Ang tamang kahinahunan sa pagdarasal ay isa sa mga haligi ng dasal. Kung wala ito, ang dasal ay hindi tanggap o di tama. Ito ay isang maselang bagay. Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Ang dasal ng isang tao ay hindi tama hangga't ang kanyang likod ay maging tuwid sa Rukoo' at Sujood."**⁴⁰

Walang alinlangan na ang kakulangan ng kahinahunan o kataimtiman sa pagdarasal ay masama, at ang taong nagkasala ng ganito ay marapat pangaralan at balaan ng parusa. Si Abu Abdullah al-Ash'ari ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay namuno sa pagdarasal sa kanyang mga kasamahan, pagkatapos ay umupo siya sa kanilang umpukan. Isang lalaki ang dumating at nag-umpisang magdasal, subali't ang kanyang nagiging paggalaw ay napakabilis na tila baga isang manok na tumutuka sa lupa. Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Nakikita ba ninyo ito? Sinuman ang namatay na kasalukuyang ginagawa ang ganito ay namatay na wala sa relihiyon ni Muhammad, at ang kanyang dasal ay katulad ng uwak na tumutuka ng dugo. Ang taong yumuyukod, pagkatapos ay binibilisan ang kanyang Sujood (na parang tumutukang manok) ay katulad ng gutom na tao na kumakain lamang ng isa o dalawang datiles – ano ang pakinabang nito para sa kanya?"**⁴¹

Si Zayd ibn Wahb ay nagsabi: "Nakita ni Hudhayfah ang isang taong hindi nagsasagawa ng *Rukoo'* at *Sujood* nang maayos. Siya ay nagsabi: 'Hindi ka nakapagsagawa ng pagdarasal, at kapag ikaw ay namatay, mamamatay ka sa landas na naiiba sa ipinahayag ng Allah ﷻ kay Muhammad ﷺ."⁴²

Kapag alam ng tao ang batas na ito, at nabigong isagawa ang pagdarasal nang may tamang kahinahunan, kailangang ulitin niyang muli ito at humingi ng kapatawaran sa Allah ﷻ sa mga nakalipas na nagawa; hindi na niya kailangan pang ulitin ang lahat ng nagdaang pagdarasal, ito ay batay sa nakasaad sa isang *Hadeeth*, **"Ulitin mo ang pagdarasal, sapagka't hindi ka nakapagdasal."**

³⁷ Rukoo': Ang pagyukod ay isinasagawa pagkatapos ng pagtindig kung saan ang Surah al-Faatihah ay binibigkas.

³⁸ Sujood: Ang pagpapatirapa pagkatapos ng pagyukod.

³⁹ Iniulat ni Imaam Ahmad, 5/310; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 997.

⁴⁰ Iniulat ni Abu Dawud, 1/533, tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 7224.

⁴¹ Iniulat ni ibn Khuzaymah sa kanyang Saheeh 1/332; tingnan din sa al-Albani, Sifat Salaat-un-Nabi (Ang pamamaraan ng pagdarasal ng Propeta), 131.

⁴² Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan ang al-Fath, 2/274.

Ang Kawalan ng Katiwasayan sa Pagdarasal

Walang sinumang tao na nagdarasal ang malaya sa suliraning ito, sapagka't sila ay hindi sumusunod sa utos ng Allahﷻ:

﴿ وَقَوْمُوا لِلَّهِ قَنِينًا ﴾

"At tumindig sa (pagdarasal sa) Allah nang may pagsunod." [Surah al-Baqarah 2:238]

Nakaligtaan nilang unawain ang salita ng Allahﷻ:

﴿ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾ ﴾

"Tunay na matagumpay ang mga mananampalataya. Yaong nagsasagawa ng kanilang pagdarasal nang buong katapatan at pagpapakumbaba." [Surah al-Mu'minoon 23:1-2]

Nang tanungin ang Propetaﷺ hinggil sa paghawi ng alikabok bago magpatirapa, siya ay nagsabi: "Huwag hawiin ito (ang alikabok) kapag kayo ay nasa [oras ng] pagdarasal; at kung gagawin ninyo, mangyaring hawiin ito ng isang beses lamang."⁴³

Binanggit ng mga Iskolar na ang patuloy at labis-labis na paggalaw ay nakapagpapawalang-bisa ng dasal. Papaano ito nagagawa ng ilang tao? Habang sila'y nakatayo sa harap ng Allahﷻ, sila'y tumitingin sa kanilang mga orasan, nag-aayos ng kanilang mga damit, nagkakalmot ng kanilang ilong, nakatingin sa kanan, sa kaliwa, at sa itaas. Hindi ba sila natatakot na maaaring kunin ng Allahﷻ ang kanilang mga paningin o kaya'y pagnakawan sila ni *Shaytaan* sa kanilang pagdarasal??

Ang Sinasadyang Pangunahan ang Imaam sa Salaah (Pagdarasal)

Ang tao ay likas na nagmamadali, batay sa sinabi sa Qur'aan:

﴿ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ﴾

"at ang tao ay lagi nang nagmamadali..." [Surah al-Israa 17:11]

Ang Propetaﷺ ay nagsabi: "Ang kahinahunan ay mula sa Allahﷻ samantalang ang pagmamadali ay mula kay *Shaytaan*."⁴⁴

⁴³ Iniulat ni Abu Dawud, 1/581; tingnan din ang Saheeh al-Jaami', 7452.

⁴⁴ Iniulat ni al-Bayhaqi sa al-Sunan al-Kubraa, 10/104; tingnan din ang as-Silsilah, 1795.

Sa mga taong nagdarasal sa kongregasyon, kalimitang napapansin sa taong nasa kaliwa't kanan ang inuunahan ang *Imaam* sa pagyuko [*Rukoo*], sa pagpapatirapa [*Sujood*] at sa mga *Takbeeraat* na nagbibigay hudyat upang magpalit ng posisyon. Magkaminsa'y napapansin din ito sa mismong sarili. May mga tao ring nauuna pa sa *Imaam* sa pagsasabi ng *Salaam*⁴⁵ sa pagtatapos ng pagdarasal. Ito ay isang bagay na tila hindi mahalaga sa karamihan, subali't ang Propetaﷺ ay nagbigay ng matinding babala tungkol dito nang kanyang sabihin: "***Sa kanila na nag-aangat ng kanilang mga ulo bago ang Imaam (nauuna sa Imaam) hindi ba sila natatakot na papalitan ng Allahﷻ ang kanilang mga ulo ng mga ulo ng asno?***"⁴⁶ Kung ang isang tao ay nararapat pumunta sa pagdarasal nang may pagka-maginoo at pagkamahinahon, papaano pa kaya kung siya ay kasalukuyang nasa kanyang pagdarasal? Ang ilang tao ay nababahala hinggil sa usaping ito at ninanais nilang tumbasan ito sa pamamagitan ng pagpapaliban ng kanilang mga galaw pagkatapos ng *Imaam*; dapat malaman ng mga taong ito na ang mga *fuqahaa'* (kahabagan nawa sila ng Allahﷻ), ay naglarawan ng isang napakahusay na paraan upang pigilin ang mga gawaing ito, na ang taong sumusunod sa *Imaam* ay kinakailangang magsimula lamang siyang gumalaw pagkatapos banggitin ng *Imaam* ang [letrang Arabik] na 'raa' (r) sa "*Allahu Akbar*". Magkagayon ang taong sumusunod sa *Imaam* ay malaya nang gumalaw, subali't hindi bago o pagkatapos banggitin ito. Ang mga kasamahan ng Propetaﷺ ay nagiging alisto sa pag-iwas na maunahan ang kanyang mga galaw kapag siya ang namumuno sa kanila sa pagdarasal. Isa sa kanila ay si al-Baraa' bin Aazib na nagsabi hinggil sa pagdarasal sa likuran ng Propetaﷺ: "***Kapag inangat niya ang kanyang ulo mula sa pagkayukod (Rukoo'), wala akong makikitang isa man ang binabaluktot ang likod sa sujood hangga't hindi nailalapat ng Sugo ng Allah ang kanyang noo sa sahiq, pagkatapos ang lahat sa kanyang likuran ay dadapa para sa pagpapatirapa.***"⁴⁷ Nang ang Propetaﷺ ay matanda na, at naging mabagal na sa kanyang mga kilos, kanyang sinabi sa mga taong nagdarasal sa kanyang likuran: "***O mga tao, bumibigat ang aking timbang, kaya huwag kayong manguna sa akin sa pagsasagawa ng Rukoo' at Sujood.***"⁴⁸

Ang *Imaam* ay may tungkuling sumunod sa *Sunnah* sa pagsasagawa ng *Takbeer* kapag siya ay nagdarasal, ayon sa *Hadeeth* na isinalaysay ni Abu Hurairah: "***Nang ang Sugo ng Allah ay tumindig upang magsagawa ng pagdarasal, binibigkas niya ang Takbeer kapag siya ay tumatayo at yumuyuko...pagkatapos kanyang binibigkas ang Takbeer kapag siya ay magpapatirapa [Sujood] at kapag iaangat niya ang kanyang ulo mula sa Sujood. At kanya itong inuulit sa kabuuan ng pagdarasal hanggang sa matapos ito. Siya ay magbabanggit ng Takbeer kapag siya ay tatayo pagkatapos buuin ang dalawang Rak'ah.***"⁴⁹ Kapag ang *Imaam* ay bumigkas ng *Takbeer* kasabay ng kanyang paggalaw, at ang mga taong sumusunod sa kanya ay nagsikap sumunod sa mga alituntuning binanggit dito, magkagayon, kanilang naisagawa ang sama-samang pagdarasal sa tamang pamamaraan.

Ang Pagpasok sa Masjid Pagkatapos Kumain ng Bawang o Sibuyas

Ang Allahﷻ ay nagsabi:

⁴⁵ Ang pagsasabi ng "As-Salaamu alaykum wa Rahmatullah sa kanan at kaliwa sa pagtatapos ng pagdarasal.

⁴⁶ Iniulat ni Muslim, 1/320-321.

⁴⁷ Iniulat ni Muslim, blg. 474, Abd al-Baaqi edisyon.

⁴⁸ Iniulat ni al-Bayhaqi, 2/93 at itinuring mapanaligan sa Irwaa' al-Ghaleel, 2/290.

⁴⁹ Iniulat ni al-Bukhaari, blg. 756, al-Baghaa edisyon.

﴿يَبْنَى ءآءَمَ ءُءُوا زِيْنَتَكُمُ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ﴾

"O anak ni Adam! Kunin ninyo ang inyong mga palamuti (sa pamamagitan ng pagsuot ng inyong malinis na kasuotan) tuwing kayo ay nasa Masjid (pook-dasalan o nagdarasal)." [Surah al-A'raaf 7:31]

Ang sabi ni Jaabir: **"Ang Sugo ng Allah ay nagsabi: 'Sinumang kumain ng sibuyas at bawang, ilayo ninyo siya sa amin,' o 'ilayo ninyo siya sa Masjid at manatili sa kanyang bahay.'"**⁵⁰ Ayon sa salaysay na naitala ni Muslim, **ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "Sinumang kumain ng sibuyas o bawang, huwag siyang palapitin sa aming Masjid, sapagka't ang mga anghel ay napipinsala sa anumang nakapipinsala sa anak ni Adam."**⁵¹

Isang araw ng Biyernes, si Umar Ibn al-Khattaab ay nangaral sa mga tao at kanyang sinabi: **"O mga tao, kayo ay kumakain ng dalawang bagay na sa palagay ko ito ay nagmula sa masamang halaman: sibuyas at bawang. Nakita ko ang Sugo ng Allah; nang mapansin niya ang amoy na ito na nagmula sa isang lalaki sa Masjid, inatasan niya itong lumabas at pumunta sa al-Baqee'." Sinumang nagnanais kumain ng mga bagay na ito, hayaang lutuin niya ang mga ito hanggang sa mawala ang amoy nito."**⁵²

Maaari rin nating ibilang dito yaong mga taong pumupunta sa Masjid pagkagaling sa kanilang mga trabaho, nang may di kanais-nais na amoy na nagmumula sa kanilang mga kilikili at medyas. Higit na malala rito yaong mga taong humihitit ng sigarilyo bago pumunta sa Masjid at abalihin ang mga sumasamba sa Allah, tao man o mga Anghel] sanhi ng masamang amoy na dulot ng kanilang paninigarilyo.

Ang Zinaa (Bawal na Ugnayang Sekswal)

Isa sa layunin ng Islamikong Sharee'ah (Batas) ay upang mapangalagaan ang dangal at angkan ng tao, kaya ang Zinaa (Bawal na Ugnayang Sekswal) ay ipinagbawal. Kaugnay nito ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿وَلَا تَقْرَبُوا الزَّيْنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا﴾

"At huwag kayong lumapit sa bawal na pagtatalik. Katotohanan, ito ay "Faahishah" (isang malaking kasalanan) at isang masamang daan (na nag-aakay patungong Impiyerno liban lamang kung ito ay patatawarin ng Allah)." [Surah al-Israa' 17:32]

Ang Sharee'ah ay humahadlang sa lahat ng daan at paraan na maaaring mag-akay sa paggawa ng Zinaa, sa pamamagitan ng pagpapatupad ng Hijaab (belo sa mga kababaihan) at pagbaba ng paningin, at pagbabawal ng solong pakikipag-usap sa hindi Mahram (babaing maaari mong pakasalan), atbp.

Ang may asawang lalaki na nakagawa ng pakikiapid ay ginagawaran ng matinding uri ng parusa, na pinapatay sa pamamagitan ng pagbato, upang sa ganoon, kanyang malasap ang bunga ng

⁵⁰ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan sa al-Fath, 2/339.

⁵¹ Iniulat ni Muslim, blg. 1/395.

⁵² Iniulat ni Muslim, 1/396.

kanyang ginawa at upang ang bawa't bahagi ng kanyang katawan ay magdusa katulad lamang ng pagpapasarap ng lahat ng bahagi ng kanyang katawan nang ito ay kanyang gawin. Ang mapangalunyang binata ay pinarurusahan ng 100 hagupit na nasasaad sa *Sharee'ah*, dagdag pa sa kahihiyang kanilang kahaharapin nang ang parusang ito ay sasaksihan ng mga mananampalataya at ang kahihiyang magtataboy sa kanila mula sa kanilang bayan at ang pinangyarihan ng krimen sa loob ng buong isang taon.

Hinggil sa parusa sa libingan, ang mga lalaki at babaing nagkasala ng *Zinaa* (pangangalunya) ay ilalagay sa pugon na ang itaas ay makipot at ang ibaba ay malawak, at sa ilalim nito ay may apoy, at sila'y pawang nakahubad doon. Kapag ang init ng apoy ay tataas, sila ay hihiyaw at papaitaas hanggang sa halos lumabas na sila sa itaas nito, at kapag ang init ng apoy ay humupa, sila'y magkakandahulog pabalik. Ito'y paulit-ulit na gagawin sa kanila hanggang sa takdang oras (paghuhukom).

Ang matindi pa rito ay kapag ang isang tao ay patuloy sa paggawa ng pangangalunya kahit na siya'y matanda, na bagaman binigyan siya ng Allah ﷻ ng pagkakataong magsisi sa kanyang mga kasalanan, hindi niya ito nagawa hanggang sa sumapit sa kanya ang kamatayan. Iniulat ni Abu Hurairah na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: ***"May tatlong (uri ng tao) na hindi kakausapin ng Allah ﷻ o di kaya'y pupurihin, o susulyapan man lamang sa Araw ng Pagbabangong-Muli; sa kanila ay isang masakit na parusa: ang matandang taong nangangalunya, ang haring nagsisinungaling, at ang mahirap na taong palalo (matigas ang kalooban)."***⁵³

Kabilang sa masasamang pinagkakakitaan ay ang kinita ng bayarang babae mula sa paggawa ng *Zinaa* (pangangalunya). Ang bayarang babae na naghahanapbuhay sa pamamagitan ng pagbebenta ng kanyang katawan ay walang pag-asang tatanggapin ang kanyang panalangin kapag ang pintuan ng kalangitan ay magbubukas sa gitna ng kalaliman ng gabi.⁵⁴ Ang kahirapan at pangangailangan ay hindi tuwirang dahilan upang labagin ang hangganang itinakda ng Allah ﷻ. May lumang kasabihan na ang malayang babae ay gugustuhin pang magutom kaysa kumita sa pamamagitan ng pagpapasuso. Papaano pa kaya ang kanyang maselang bahagi ng katawan?

Sa panahon ngayon, lahat ng pintuan ng imoralidad ay nakabukas, at ang Shaytaan at ang kanyang mga katulong ay ginagawang napakadali sa tao ang gumawa ng kasalanan. Ito ay sinundan pa ng paglaganap ng *Tabarruj* (walang pakundangang pagbibilad ng katawan) at ang pag-alis ng belo (*Hijab*) ng mga kababaihan, ang pagtingin sa mga bagay na hindi dapat tingnan, ang laganap na pagsama-sama ng lalaki at babae, ang di-mapigilang pagdami ng mga imoral na babasahin at malalaswang pelikula, ang malimit na paglalakbay sa mga bulok na mga bansa, ang pagpapatayo ng mga bahay-aliwan, ang patuloy na pagyurak sa dangal, at ang pagdami ng bilang ng mga anak sa pagkakasala at aborsiyon.

"O, Allah hinihiling namin sa Iyo na ipakita sa amin ang Iyong habag at pangalagaan kami laban sa imoralidad; hinihiling namin sa Iyo na padalisayin ang aming mga puso at panatilihing malinis ang aming seksuwal na pamumuhay, at pangalagaan kami laban sa anumang bagay na *Haraam*."

Ang Sodomiya (Pagtatalik ng Kapwa Lalaki)

⁵³ Iniulat ni Muslim, 1/102-103.

⁵⁴ Ang Hadeeth ay nasa Saheeh al-Jaami, 2971.

Ang sodomiya, o pagtatalik ng lalaki sa kapwa lalaki, ay gawaing makasalanan ng mga tao sa panahon ni Propeta Lut. Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَأنتَونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾
أَنتَونَ لَأنتَونَ الرِّجَالِ وَتَقَطُّعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنكَرَ ﴿٢٩﴾﴾

"At kay Lut, nang kanyang sabihin sa kanyang mga tao: 'Katunayan, kayo ay gumawa ng al-Faahishah (sodomiya – matinding kasalanan) na walang nauna sa inyo ang (gumawa) nito mula sa 'Aalameen (sangkatauhan at mga jinn). Katunayan, kayo'y nakagawa ng sodomiya sa mga kalalakihan, at pinagnakawan ang manlalakbay, at nagsasanay kayo ng al-Munkar (dipaniwala, pagtatambal, at lahat ng uri ng masamang gawa) sa inyong pagtitipon.'" [Surah al-Ankaboot 29:28-29]

Dahil sa pagiging kasuklam-suklam at kakila-kilabot ng kasalanang ito, ang Allah ﷻ ay nagpataw ng apat na uri ng parusa na kailanman ay hindi Niya ito ipinataw nang sabay-sabay sa mga naunang tao: Sila ay binulag, ang kanilang bayan ay ibinalibag nang paitaas at paibaba, pinaulanan sila ng mga batong hinulma sa luwad, at ang kakila-kilabot na hiyaw ay ipinadala sa kanila.

Sa Islam, ayon sa malinaw na opinyon o panukala, yaong mapaggawa ng ganitong uri ng kasalanan ay pinapatay sa pamamagitan ng pagpugot ng ulo. Ang parusang ito ay ipinatutupad sa dalawa... ang nagsagawa nito at ang ginawan nito, kung ito ay kanilang ginawa nang malaya at may pagpapaubaya. Si Ibn Abbaas ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Sinuman ang inyong matagpuang gumagawa ng kasalanang tulad ng sa mga mamamayan ni Lut, patayin sila – maging ang gumawa nito at ang ginawan nito."**⁵⁵

Sa makabagong panahon, ang paglaganap ng mga di-malunasang mga sakit na hindi naranasan ng mga naunang tao sa atin, katulad ng nakamamatay na AIDS, ay bunga ng ganitong imoralidad. Ito ay nagpapakita lamang ng katumpakan ng *Sharee'ah* (Batas ng Islam) sa pagpataw ng matinding parusa sa mga salarin.

Ang Pagtanggap Makipagtalik sa Asawa

Si Abu Hurairah ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Kapag niyaya ng lalaki ang kanyang asawa sa higaan (upang magtalik), at siya (babae) ay tumanggi, at siya (lalaki) ay natulog na masama ang loob sa kanya (babae), isusumpa siya (babae) ng mga anghel hanggang sa umaga."**⁵⁶

Karamihan sa mga babae, kapag sila ay nagkaroon ng alitan sa pagitan ng kanilang mga asawa, 'pinarurusahan' nila ang mga ito sa pamamagitan ng pagtanggap makipagtalik. Ito ay nagbubunga ng malaking pagkakasala kapag ang lalaki ay matuksong gumawa ng bagay na

⁵⁵ Iniulat ni Imaam Ahmad, 1/300; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 6565.

⁵⁶ Iniulat ni al-Bukhaari; tingnan sa al-Fath, 6/314.

Haraam, o ito'y maaaring maging sanhi ng isang suliranin sa panig ng babae kapag ang lalaki ay mag-umpisang mag-isip ng seryosong pagpapakasal sa ibang babae.

Nararapat agapan ng asawang babae ang pagtugon sa paanyaya ng kanyang asawa kung kinakailangan siya, (upang makipagtalik) bilang pagsunod sa salita ng Propetaﷺ: "**Kapag tinawag ng lalaki ang kanyang asawa sa kanyang higaan (upang makipagtalik), kailangan niya itong tugunan, kahit na siya ay nakasakay sa likod ng isang kamelyo (ibig sabihin, kahit na siya'y abalang-abala).**"⁵⁷

Ganoon pa man, ang asawang lalaki ay kinakailangan ding magbigay ng palugit na pang-unawa sa kanyang asawa kung siya ay maysakit, nagbubuntis o pagod, upang mapangalagaan ang mabuting ugnayan at maiwasan ang kaguluhan o pagkamuhí.

Ang Dhihaar

Isa sa mga pananalita noong panahon *Jaahiliyyah* (kamangmangan) laganap pa rin sa kasalukuyang *Ummah* (pamayanan) ay ang *Dhihaar*, na kung saan ang lalaki ay magsasabi sa kanyang asawa, "*Para sa akin, ikaw ay parang likod lamang ng aking ina,*" o "*Ikaw ay ipinagbawal sa akin katulad ng aking kapatid na babae,*" at iba pang katulad nitong hindi magandang pananalita na ang kasuklam-suklam na katangian nito ay pinatutunayan ng *Sharee'ah* dahil sa paghamak na kinasasangkutan nito hinggil sa mga kababaihan. Binanggit ito ng Allahﷻ sa Qur'aan:

﴿ الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ ۖ إِنَّ أُمَّهَاتِهِمْ إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا ۗ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ﴿٥٨﴾ ﴾

"Yaong sa inyo na itinuturing bawal na ang kanilang mga asawa sa kanila sa pamamagitan ng Dhihaar (pagsasabi sa kanila, 'Para sa akin, ikaw ay parang likod lamang ng aking ina,') kailanma'y hindi mangyayaring sila'y maging ina sa kanila. Wala silang magiging ina maliban yaong nagsilang sa kanila. At katotohanan, sila'y nagbibitiw ng masakit na salita at isang kasinungalingan. At katotohanan, ang Allah ay Lubos na Nagpapatawad at lubos na Mapagpatawad." [Surah al-Mujaadilah 58:2]

Ang *Sharee'ah* ay nagpataw ng mabigat na kabayaran (*Kaffarah*) sa pagkakasalang ito katulad din ng kabayaran hinihingi mula sa pumatay ng tao nang di-sinasadya o sa nakipagtalik sa mga araw ng Ramadhan. Ang taong nakagawa ng *Dhihaar* ay hindi pinahihintulutang lumapit sa kanyang asawa hangga't hindi niya nababayaran ang kasalanang ito. Ang Allahﷻ ay nagsabi:

﴿ وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۖ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ۚ ذَلِكُمْ تُوَعُّظُونَ بِهِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٥٩﴾ ۗ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ۚ تُوَعُّظُونَ بِهِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴾

⁵⁷ Tingnan sa *Zawaa'id al-Bazaar*, 2/181; tingnan din sa *Saheeh al-Jaami'*, 547.

فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِيْنَ ۚ ذٰلِكَ لِتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ ۗ وَتَلٰكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ ۗ وَلِلْكَافِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٥٨﴾

"At yaong itinuring bawal sa kanila ang kanilang mga asawa sa pamamagitan ng Dhihaar, at ninanais nilang mapalaya ang kanilang mga sarili mula sa salitang kanilang sinambit, (ang kabayaran) sa ganyang pagkakasala ay pagpapalaya ng alipin bago sila magtalik sa isa't-isa. Iyan ay isang paalaala sa inyo (upang sa gayon kayo'y huwag ulitin ang masamang bagay na ito). At ang Allah ay Lubos na Nakaaalam sa inyong ginagawa. At sinuman ang walang kakayahang (magpalaya ng alipin) kailangang mag-ayuno ng dalawang magkasunod na buwan bago sila magtalik sa isa't-isa. At sa kanya na walang kakayahang gawin ito (pag-aayuno), siya ay dapat na magpakain ng animnapung (60) Miskeen (mahihirap). Iyan ay upang maging ganap ang inyong paniniwala sa Allah at sa Kanyang Sugo. At sa mga hindi nananampalataya, sa kanila ay isang masakit na parusa." [Surah al-Mujaadilah 58:3-4]

Ang Pakikipagtalik Kapag May Regla

Ang sabi ng Allah ﷻ:

﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ ۗ قُلْ هُوَ اَذًى ۗ فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ ۗ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ ۗ﴾

"At kapag sila ay nagtatanong hinggil sa buwanang dalaw, Sabihin: iyan ay Adhaa (nakapipinsalang bagay para sa asawang lalaki na makipagtalik sa kanyang asawa habang siya ay may buwanang dalaw), samakatuwid lumayo kayo sa mga babae tuwing sila ay may buwanang dalaw at huwag kayong lumapit sa kanila hangga't sila ay magiging malinis (mula sa dugo at makapaligo)...." [Surah al-Baqarah 2:222]

Kaya ang isang lalaki ay hindi pinahihintulutang makipagtalik sa asawa hanggang ang buwanang dalaw ng asawa ay matapos at makapaligo (ghusul). Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿فَاِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ اَمَرَكُمُ اللّٰهُ ۗ﴾

"At kapag sila ay nakapaglinis ng kanilang mga sarili, magkagayon makipagtalik sa kanila sa paraang iniatas ng Allah para sa inyo." [Surah al-Baqarah 2:222]

Ang masamang larawan ng kasalanang ito ay binigyang linaw sa pamamagitan ng salita ng Propeta ﷺ: "Sinumang nakipagtalik sa babaing may buwanang dalaw, o makipagtalik sa isang babae sa pamamagitan ng kanyang puwit, o magtungo sa manghuhula ay nagtakwil sa anumang ipinahayag kay Muhammad."⁵⁸

⁵⁸ Iniulat ni al-Tirmidhi mula kay Abu Hurayrah, 1/243; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 5918.

Sinumang nakagawa nito ng hindi sinasadya at hindi paulit-ulit, hindi na kinakailangan sa kanya ang magbayad ng anumang parusa. Subali't sa taong ginagawa ito nang palagian at may lubos na kaalaman sa kanyang mga ginagawa ay kailangang magbayad ng (ayon sa mga Iskolar na may sapat na kaalaman), isang dinar o kalahating dinar. Ang iba pang mga Iskolar ay nagsabi na may pagpipilian sa halagang ibabayad; ang iba naman ay nagsabi na kung ang isang lalaki ay nakipagtalik sa kanyang asawa sa simula ng kanyang buwanang dalaw at ang daloy ng dugo ay malakas, nararapat sa kanya na magbayad ng isang dinar. Kapag ito ay nasa mga huling araw ng kanyang buwanang dalaw na ang daloy ng dugo ay papahina na, nararapat sa kanya ang magbayad ng kalahating dinar. Sa panahon ngayon, ang isang dinar ay katumbas ng 25.4 gramo ng ginto. Ang katumbas na halaga nito sa salapi ang kailangang ipamigay para sa kawanggawa.

Ang Pagtatalik na Gamit ang (Butas ng) Puwit

Ang ilan sa mga makasalanang taong may kakaunting pananampalataya ay hindi nag-aatubiling makipagtalik sa babae na gamit ang butas ng puwit. Ito ay isang malaking kasalanan, at isinumpa ng Propeta ﷺ ang mga gumagawa nito. Si Abu Hurairah ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Ang nakipagtalik sa babae sa kanyang (butas ng) puwit ay isinusumpa."**⁵⁹ Katunayan ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Sinumang nakipagtalik sa babaing may buwanang dalaw, o sa isang babae sa kanyang puwit, o magtungo sa manghuhula ay nagtakwil sa anumang ipinahayag kay Muhammad."**⁶⁰

Bagaman may matutuwid at matatalinong mga babaihan ang tumatangging gawin ito, marami sa kalalakihan ang nagtatangkang hiwalayan ang kanilang mga asawa kapag sila ay hindi sumunod sa kanilang nais. Ilan sa mga asawang lalaki ay dinadaya ang kanilang mga asawa sa pamamagitan ng pagkahiyang magtanong sa Iskolar hinggil sa bagay na ito; sinasabi nila (mga kalalakihan) sa kanila (mga kababaihan) na ito ay *Halaal*, at kanila ring pinakahulugan ng hindi-wasto [ang nabanggit na ayah mula sa] Qur'aan upang bigyan ng katuwiran ang kanilang kahilingan:

﴿ نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ ﴾

"Ang inyong mga asawa ay taniman ng binhi para sa inyo, kaya't makipagtalik kayo sa inyong (mga asawa) taniman sa anumang nais ninyo" [Surah al-Baqarah 2:223]

Sadyang laganap na ang Sunnah ay nagbibigay paliwanag sa Qur'aan. Ang Propeta ﷺ ay nagpahayag na ipinahihintulot ang makipagtalik sa asawa sa anumang paraang kanyang naisin, maging ito man ay sa harapan o sa likuran, basta't ang pakikipagtalik ay nasa tamang lugar na kung saan lumalabas ang bata. Malinaw na ang butas ng puwit na nilalabasan ng dumi, ay hindi lagusan kung saan ang bata ay iniluluwal. Isa sa dahilan para sa kasalananang ito ay ang katotohanan na maraming tao ang pumapasok sa buhay may asawa na dapat sana ay malinis at dalisay na nahahaluan ng marumi, *Haram*, *Jaahili* [kamangmangan], makasalanang gawain, o kaisipang puno ng mga tagpo mula sa malalawang pelikula na hindi nila ito inihingi ng tawad sa Allah ﷻ. Malinaw din na ang gawaing ito ay *Haram* kahit na ang dalawang mag-asawa ay kapwa sinang-ayunan na gawin ito; ang kapwa pagsang-ayon ng mag-asawa sa gawaing *Haram* ay hindi nangangahulugan na magiging *Halaal* na ito.

⁵⁹ Iniulat ni Imaam Ahmad, 2/479; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 5865.

⁶⁰ Iniulat ni al-Tirmidhi mula kay Abu Hurairah, 1/243; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 5918

Ang Di-Makatarungang Pakikitungo sa Mga Asawa

Isa sa mahahalagang bagay na ipinag-utos ng Allah ﷻ na nasusulat sa Kanyang Aklat ay ang makatarungang pakikitungo sa mga asawa. Ang sabi ng Allah ﷻ:

﴿ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ ۖ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَدْرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ ۗ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۝١٢٩﴾

"At kailanman wala kayong kakayahang magbigay nang ganap na katarungan sa pagitan ng inyong mga asawa kahit na ito'y inyong marubdob na naisin, kaya huwag kumiling nang lubusan sa isa sa kanila (sa pamamagitan ng pagbibigay ng higit ninyong panahon at panustos) samantalang ang iba naman ay nasa balag ng alanganin (siya ba ay hiwalay o may asawa). Nguni't kung kayo ay gagawa ng katarungan, at gagawa ng lahat ng tama at matakot sa Allah sa pamamagitan ng pag-iwas sa lahat ng kamalian, magkagayon, ang Allah ay Lagi nang Nagpapatawad, ang Pinakamaawain." [Surah an-Nisaa' 4:129]

Ang katarungang kinakailangan dito ay ang pantay-pantay na paghati-hati ng mga gabi, at pagbibigay sa bawat asawa ng kanya-kanyang karapatan ukol sa pananamit at panustos. Ito'y hindi tumutukoy sa damdamin o pagmamahal, sapagka't ang tao ay walang pagpipigil laban sa kanilang mga nararamdaman. Ilan sa tao, kapag sila ay nag-aasawa ng higit sa isa, higit nilang itinatangi ang isa at isinasantabi naman nila ang iba. Sila'y nagbibigay ng maraming panahon at salapi sa isang asawa, samantalang pinababayaan naman ang iba. Ito'y ipinagbabawal, at ang taong gumagawa nito ay darating sa Araw ng Paghuhukom sa katayuang inilarawan ng Propeta ﷺ sa *Hadeeth* na isinalaysay ni Abu Hurayrah: *"Sinumang may dalawang asawa at binigyang higit na pakikitungo ang isa sa kanila, siya ay darating sa Araw ng Paghuhukom ng nakalaylay ang kalahati ng kanyang katawan (hindi pantay)."*⁶¹

Ang Pag-iisang Kasama ang Di-Mahram

Si "*Shaytaan*" satanas ay lagi nang matalas sa panunukso sa tao at tinuturuan silang gumawa ng gawaing *Haraam*. Dahil dito, ang Allah ﷻ ay nagbigay babala sa atin:

⁶¹ Isinalaysay ni Abu Dawud, 2/601; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 6491.

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ﴾

"O kayong mga mananampalataya! Huwag ninyong sundin ang mga yapak ni Shaytaan. At sinumang sumunod sa mga yapak ni Shaytaan, magkagayon, tunay na gumawa siya ng al-Faahishaa' (kahalayan) at "al-Munkar" (masamang gawa)." [Surah an-Noor 24:21]

Si *Shaytaan* ay parang dugong nananalaytay sa mga ugat ng tao. Ang isa sa mga pamamaraan ng kanyang panunukso sa tao upang gumawa ng kahalayan ay sa pamamagitan ng paghikayat sa lalaking mapag-isang kasama ang *di-Mahram* na babae. Pinipigilan ng Islam ang paraang ito sa pamamagitan ng pagbabawal sa nasabing asal, batay sa sinabi ng Propeta ﷺ: **"Walang nag-iisang lalaki na kasama ang (di-Mahram na) babae, maliban ang pangatlo nila ay si Shaytaan."**⁶² Si Ibn Umar ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Simula sa araw na ito, walang lalaki ang maaaring papasok (sa silid o pamamahay) ng isang babaing wala ang asawa maliban lamang kung may ibang lalaki o dalawang kasama."**⁶³

Hindi ipinahihintulot sa isang lalaki ang mag-isang nasa loob ng bahay, o silid o sasakyan kasama ang *di-Mahram* na babae, maging sa asawa ng kanyang kapatid na lalaki o sa kanilang katulong. Katulad din sa isang may sakit na babae na mag-isang kasama ang manggagamot (doktor) na lalaki, at marami pa. Maraming tao ang hindi nag-iingat tungkol sa bagay na ito, dahil marahil sa tiwala sila sa kanilang mga sarili o sa iba pang kadahilanan. Kaya naman, marami ang nakagagawa ng kahalayan o nagiging daan sa paggawa nitong kahalayan na nagbubunga ng nakapanlulumong magulong pamilya at pagsilang ng mga anak sa pagkakasala.

Ang Pakikipagkamay sa Di-Mahram

Isa ito sa mga pangyayari na ang hindi tamang kaugalian ay nabibigyang halaga higit sa batas ng Allah ﷻ, hanggang sa punto na kapag sinubukan mong mangusap sa mga tao upang magpakita sa kanila ng katibayan na ito ay mali, sila'y magpapatang sa iyo ng pagiging isang makaluma, walang pang-unawa, pinipilit sirain ang ugnayan ng pangkamag-anakan, nag-aalinlangan sa kanilang magandang hangarin, at iba pang bagay. Ang pakikipagkamay sa pinsang babae, asawa ng kapatid na lalaki, at mga asawa ng tiyuhin ay higit na madali pa kaysa sa pag-inom ng tubig sa ating lipunan, subali't kung ito'y ating susuriing mabuti, mauunawaan natin ang pagkamalubha ng bagay na ito.

Ang sabi ng Propeta ﷺ: **"Kung ang isa sa inyo ay sasaksakin ng karayom na bakal sa kanyang ulo, ito'y higit na mainam sa kanya kaysa humawak ng babae na hindi ipinahihintulot sa kanya na hawakan."**⁶⁴ Walang pag-alinlangan na ito'y isang gawaing *Zinaa*, dahil ang sabi ng Propeta ﷺ: **"Ang mga mata ay maaaring makagagawa ng *Zinaa*, ang mga kamay ay maaaring makagagawa ng *Zinaa*, ang mga paa ay maaaring makagagawa ng *Zinaa* at ang mga maselang bahagi ng katawan ay maaring makagagawa ng *Zinaa*."**⁶⁵

⁶² Iniulat ni al-Tirmidhi, 3/474; tingnan din sa Mishkaat al-Masaabeeh, 3118.

⁶³ Iniulat ni Muslim, 4/1711.

⁶⁴ Iniulat ni al-Tabaraani, 20/212; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 4921.

⁶⁵ Iniulat ni Imaam Ahmad, 1/412; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 4921.

Mayroon pa bang higit na dalisay na puso kaysa kay Muhammadﷺ? Ganoon pa man, kanyang sinabi: **"Hindi ako nakikipagkamay sa babae."**⁶⁶

At kanya pang sinabi: **"Hindi ako humahawak ng kamay ng babae."**⁶⁷

Si Aisha ay nagsabi: **"Hindi, sumpa man sa Allahﷻ ang kamay ng Sugo ng Allah ay hindi kailanman nakahawak ng kamay ng isang di-Mahram na babae. Siya ay tumatanggap ng Bai'ah (pangako ng katapatan) mula sa kanila sa pamamagitan lamang ng salita."**⁶⁸

Hayaang magkaroon ng takot sa Allahﷻ yaong (mga asawang lalaki) na naghahamon ng hiwalayan sa kanilang mga mabubuti't huwarang mga asawa kapag sila ay tumatangging makikipagkamay sa kanilang mga kapatid na lalaki (mga bayaw ng babae). Atin ding tandaan na ang paglalagay ng kاپirasong tela o damit bilang sapin sa pakikipagkamay ay walang kabuluhan; nananatiling *Haram* pa rin ang pakikipagkamay sa di-*Mahram* na babae.

Ang Paglalagay ng Pabango ng Babae sa Tuwing Lalabas ng Bahay

Ang kaugaliang ito ay talamak na sa kasalukuyang panahon, sa kabila ng mahigpit na babala ng Propetaﷺ, na nagsabi: **"Sinumang babae na naglagay ng pabango at pagkatapos ay lumabas sa mga tao upang kanilang maamoy ang kanyang halimuyak ay isang Zaaniyah (mapangalunya)."**⁶⁹

May mga kababaihang labis na pabaya (hindi nag-iingat) at itinuturing na napakagaan ang bagay na ito, lalong-lalo na kapag sila ay nasa harapan ng mga tsuper, sa mga nagtatrabaho sa tindahan, sa mga manggagawa sa paaralan, atbp, bagaman ang *Sharee'ah* ay nagpahayag ng mahigpit na babala, na ang babaing naglagay ng pabango ay kinakailangang maghugas ng kanyang sarili katulad ng isang taong naghuhugas kapag siya ay nasa katayuan ng *Janaabah* (katulad ng pagsasagawa ng *Ghusul* – paliligo), kung nais niyang lumabas upang pumunta sa *Masjid*. Ang Propetaﷺ ay nagsabi: **"Sinumang babaing naglagay ng pabango at pagkatapos ay lumabas patungong Masjid upang ang halimuyak ng bango ay kanilang malanghap, ang kanyang dasal ay hindi tatanggapin hanggat hindi siya nakapagligo katulad ng paliligong ginagawa ng taong nasa katayuan ng janaabah (pagkatapos magtalik)."**⁷⁰

Ang Islam ay nagsabi sa atin na ang pabango ng babae ay yaong may kulay nguni't hindi mahalimuyak ang amoy. Hilingin natin sa Allahﷻ na huwag Niya tayong kamuhian at huwag

⁶⁶ Iniulat ni Imaam Ahmad, 6/357; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 7054 at sa al-Isaabah, 4/354, Daar al-Kitab al-Arabi edisyon.

⁶⁷ Iniulat ni al-Tabarani sa al-Kabeer, 24/342; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 7054 at sa Isaabah, 4/354, Daar al-Kitab al Arabdi edisyon.

⁶⁸ Iniulat ni Muslim, 3/489.

⁶⁹ Iniulat ni Imaam Ahmad, 4/418; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 105.

⁷⁰ Iniulat ni Imaam Ahmad, 4/444; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 2703.

Niyang parusahan ang mga matutuwid na mga kalalakihan at kababaihan dahil sa mga gawain ng masasamang kalalakihan at kababaihan. Nawa'y gabayan Niya tayo sa Matuwid na Landas.

Ang Paglalakbay ng Babae Nang Walang Mahram

Ang Sugo ng Allah ay nagsabi: *"Hindi ipinahihintulot sa isang babaing naniniwala sa Allah ﷻ at sa Huling Araw na maglakbay sa haba (layo) ng isang araw nang walang kasamang Mahram."*⁷¹

Kapag ang isang babae ay naglalakbay nang walang *Mahram*, ito ay nagbibigay ng pagkakataon sa mga masasamang tao upang mapagsamantalahan siya dahil na rin sa kanyang kahinaan. Ang pinakamagaang mangyayari sa kanya, ay sirain ang kanyang dangal. Ang pagbabawal na ito ay sakop din ang mga kababaihang naglalakbay sa pamamagitan ng eroplano, kahit na – katulad ng palagiang dinadahilan – na inihahatid siya ng kanyang *Mahram* sa kabila at sinusundo naman ng isang *Mahram* sa kabila. Ngunit sino ang nakaupo sa tabi niya habang siya ay naglalakbay? Ano kaya kung ang eroplano ay nasiraan at napunta ito sa ibang paliparan, o di kaya ang oras ng paglipad ng eroplano ay naantala? Ano kaya...? Napakaraming kuwento ng mga bagay na ang ibinubunga ay kapariwaraan at kapahamakan. Para maituring na *Mahram* ang isang tao, kinakailangang magampanan niya ang apat na kondisyon: Kailangang siya ay Muslim, lampas sa edad ng pagbibinata, matino ang pag-iisip, at lalaki.

Si Abu Sa'eed al-Khudri ay nagsabi: *"Ang sabi ng Sugo ng Allah: 'Walang babaing naniniwala sa Allah ﷻ at sa Huling Araw ang maglalakbay sa layo ng tatlong araw na paglalakbay o higit pa, maliban lamang kung kasama niya ang kanyang ama, anak na lalaki, asawa, kapatid na lalaki o iba pang itinuturing na Mahram niya."*⁷²

Ang Sinasadyang Pagtingin sa Di-Mahram

Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴾

"Sabihin sa mga nananampalatayang kalalakihan na ibaba nila ang kanilang paningin (mula sa ipinagbawal na mga bagay), at pangalagaan ang kanilang mga maseselang bahagi ng katawan (sa di-makatarungang gawang pagnanasa, atbp.). Iyan ay wagas sa kanila. Katotohanan, ang Allah ay Ganap na Nakatatalos sa anumang kanilang ginagawa." [Surah an-Noor 24:30].

Ang sabi ng Propeta ﷺ: *"Ang pangangalunya ng mata ay sa pamamagitan ng pagtingin o pagtitig" (sa mga ipinagbawal ng Allah ﷻ).*⁷³

⁷¹ Iniulat ni Muslim, 2/977.

⁷² Iniulat ni Muslim, 2/977.

⁷³ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan ang Fath al-Baari, 11/26.

Ang pagtingin nang may matuwid na kadahilanan ay di-saklaw ng panuntunang ito, katulad halimbawa ng pagsulyap sa babae sa layuning pagpapakasal, o sa manggagamot (doktor) na sumusuri sa pasyente para gamutin, atbp.

Ang mga kababaihan ay pinagbabawalan ding tumingin sa di-*Mahram* na lalaki, ang sabi ng Allah ﷻ:

﴿ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ ﴾

"At sabihin sa mga nananampalatayang kababaihan na ibaba ang kanilang paningin (mula sa ipinagbawal na mga bagay), at pangalagaan ang kanilang mga maseselang bahagi ng katawan (sa di-makatarungang gawang pagnanasa atbp.)." [Surah an-Noor 24:31].

Ang mga kalalakihan ay pinagbawalan ding tumingin nang may pagnanasa sa kapuwa lalaki na may malinis (walang balbas) at magandang mukha. Bawal sa kalalakihan ang tumingin sa *Awrah* (pribadong bahagi ng katawan) ng ibang kalalakihan. Gayundin naman, bawal sa kababaihan ang tumingin sa *Awrah* ng kapuwa kababaihan. Kung ipinagbawal ang pagtingin sa isang bagay, lalong ipinagbawal ang paghawak nito, kahit na ito ay may sapin. Isa sa mga paraan ni *Shaytaan* para dayain ang tao ay sa pagbibigay sa kanila ng kaisipang walang mali sa pagtingin sa mga larawan sa pahayagan o mga babasahin o sa panonood ng mga pelikula, sapagka't anuman ang nakikita ay hindi tunay. Ang pagtingin sa mga naturang larawan ay malinawag na nagdudulot ng napakalaking pinsala sa pamamagitan ng pagpukaw ng pagnanasa sa laman.

Ang Pagsasawalang-kibo Hinggil sa mga Masasamang Asal ng Kababaihan

Si Ibn Umar ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: *"May tatlong (taong) pagkakaitan ng Allah ﷻ ng Paraiso: Ang isang umiinom ng nakalalasing, ang isang suwail sa kanyang mga magulang, at ang isang umaayon sa mahalay na asal ng kanyang kapamilya."*⁷⁴

Isa sa maraming halimbawa nito sa makabagong panahon ay ang mga kalalaking nagbubulag-bulagan sa pakikipag-ugnayan ng kanilang mga kababaihan (mga anak at mga asawa) sa mga lalaking hindi nila *Mahram* at nakikipag-usap sa kanila sa paraang mailalarawan nating napakaromantiko. Gayundin, hinahayaan ang isa sa kanyang mga kapamilyang babae na mag-isang kasama ang isang lalaking hindi niya *Mahram*, pagbibigay pahintulot sa kanilang mag-isang nakaupo sa sasakyan ng kanilang tsuper o sa ibang manggagawa. Kasama rin dito ang pahintulutan silang lumabas ng bahay na hindi nakapagsuot ng *Hijab* (takip sa ulo) ng maayos na sadyang pinagtutuunan ng pansin ng kalalakihan. Gayundin ang pagpapahintulot sa kanilang magdala ng malalawang pahayagan at pelikula sa loob ng kanilang pamamahay.

Ang Maling Pag-aangkin Ukol sa Angkan ng Bata

⁷⁴ Iniulat ni Imaam Ahmad, 2/69; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 3047.

Batay sa Batas ng *Sharee'ah*, hindi ipinahihintulot sa isang Muslim ang umangkin na siya ay nabibilang sa kaninuman maliban sa kanyang sariling ama, o ang pag-aangkin na siya'y nabibilang sa isang tribu na hindi naman niya kinabibilangan. Ginagawa ito ng ilang tao dahil sa materyal na paghahangad, at maaaring maghain pa siya ng dokumento upang patunayan ang kanyang maling pagkakilanlan. Ang ilan naman ay ginagawa ito bunga ng pagkapoot sa kanilang amang nag-iwan sa kanila nang sila ay maliliit pa. Ang lahat ng ito ay *Haraam* (ipinagbabawal), at maaaring mag-akay sa labis na kaguluhan at kawalan ng katarungan sa iba't-ibang larangan, katulad ng pagkilala kung sino ang kanyang *Mahram*, ganoon din sa pag-aasawa, sa pamana at sa iba pang usapin. Si Sa'ad at si Abu Bakrah ay kapwa nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Sinuman ang sinadyang umangkin na siya ay nabibilang sa kaninuman (angkan o pamilya) maliban sa kanyang tunay na ama, ipagkakait sa kanya ang Paraiso."**⁷⁵

Ipinagbabawal ding pakialaman o ibahin ang pinanggalingang lahi o gumawa ng maling pag-aangkin hinggil sa angkan ng isang tao. May ilan sa mga tao na, kapag gusto nilang makipag-away sa kanilang mga asawa nang may maruming mga salita, pararatangan silang masama ang asal at itatakwil ang kanilang mga anak nang walang anumang katibayan, samantalang ang kanilang anak ay ipinanganak sa 'kanilang higaan' (ito ay anak ng kanyang asawa at hindi ng iba). May ilan din sa mga asawang babae ang nagtataksil sa kanilang mga asawa at nagbuntis ng anak sa ibang lalaki, nguni't sinasabing ito ay pagmamay-ari ng kanyang asawa. Ang Propeta ﷺ ay nagbigay ng matinding babala laban sa naturang asal. Si Abu Hurairah ay nag-ulat nang ipahayag ang talata ng *al-Mulaa'annah*⁷⁶, ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Ang babaing nagpakilala ng sinuman sa mga tao na hindi naman nabibilang sa kanila ay walang pakinabang sa Allah ﷻ at hindi siya papapasukin ng Allah ﷻ sa Kanyang Paraiso. Sinumang lalaki ang magtakwil sa kanyang anak kung siya ay hinahanap nito, itatago ng Allah ﷻ ang Kanyang Sarili sa kanya at ibubunyag siya sa lahat ng mga tao."**⁷⁷

Ang Riba [Patubuan]

Sa Qur'an, hindi nagpahayag ang Allah ﷻ ng digmaan sa sinuman maliban lamang sa mga taong may kaugnayan sa *Ribaa* [patubuan]:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٦﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ﴾

⁷⁵ Iniulat ni al-Bukhaari; tingnan ang Fath al-Baari, 8/45.

⁷⁶ Surah an-Noor 24:7.

⁷⁷ Iniulat ni Abu Dawud, 2/695; tingnan din sa Mishkat al-Masaabeeh, 3316.

"O kayong mga nananampalataya! Katakutan ninyo ang Allah at iwanan ninyo ang anumang natitirang (nararapat sa inyo) mula sa Ribaa (magmula ngayon), kung kayo ay tunay na nananampalataya. * At kung hindi ninyo ito gagawin, magkagayon tanggapin ang mensahe ng himagsikan mula sa Allah at sa Kanyang Sugo." [Surah al-Baqarah 2:278-279].

Sapat na ito upang ipaliwanag ang kasuklam-suklam na gawaing ito sa paningin ng Allahﷻ.

Madaling unawin ng sinuman ang lawak ng pananalantang sanhi nitong *Ribaa*, maging ito man ay pansarili at pandaigdigang antas, sanhi ng pakikipag-ugnayan sa *Ribaa* – katulad ng pagkalugi, pagtigil ng negosyo, hindi pag-usad ng kabuhayan, kawalan ng kakayahang magbayad ng utang, mataas na kawalan ng trabaho, pagguho ng maraming kompanya at institusyon, atbp. Ang araw-araw na pagtatrabaho ay nagiging walang katapusang pagpapakahirap upang makabayad ng tubo sa inutang. Ang lipunan ay naging walang saysay ang balangkas sa dahilang ang malaking halaga ng salapi ay nailalaan sa kamay ng iilan. Katunayan ito ay nagpapahiwatig ng pakikipaglaban ng Allahﷻ sa kanilang nakikipag-ugnayan sa *Ribaa*.

Ang bawa't taong may kinalaman o kaugnayan sa *Ribaa*, maging siya man ay isa sa mga namumuno o namamagitan o nagpapalakad ay isinusumpa ni Propeta Muhammadﷺ. Si Jaabir ay nag-ulat na isinusumpa ng Sugo ng Allah ***"...ang taong lumalamon ng Ribaa, ang taong nagbibigay nito sa iba (nagpapautang), ang mga nagtatala nito at ang sumasaksi nito."*** Siya ay nagsabi: ***"Silang lahat ay magkatulad (ng parusa)."***⁷⁸

Batay rito, hindi ipinahihintulot ang pagtanggap ng trabaho na nasasangkot sa pagtatala ng patubuang mga kasunduan at patakaran, nagbabayad o tumatanggap ng *Ribaa*, pagtatago at pangangalaga nito. Sa madaling salita, bawal (*Haraam*) ang tuwiran o di-tuwirang pakikipag-ugnayan sa *Ribaa* sa anumang kaparaanan, kaurian o kaanyuan.

Malinaw na ipinaliwanag ng Propetaﷺ ang kasamaang dulot nito. Sa Ulat ni Abdullah ibn Mas'ood, ang sabi ng Propetaﷺ: ***"May pitumpu't tatlong uri ng Ribaa, ang pinakamababa nito ay katulad ng nakasusuklam na pakikipagtalik ng isang lalaki sa sariling ina, at ang pinakamalubha nito ay [paglapastangan] sa dangal at karangalan ng isang Muslim."***⁷⁹ Si Abdullah ibn Handalah ay nag-ulat na ang Propetaﷺ ay nagsabi: ***"Ang sinasadyang paglamon ng isang Dirham ng Ribaa ay higit na malubha pa kaysa sa isang lalaking nangalunya ng tatlumpu't anim na ulit."***⁸⁰

Ang pagbabawal ng *Ribaa* ay hindi lamang nauukol sa mga ugnayang namamagitan sa mahihirap at mayayaman, katulad ng paniniwala ng ilang tao. Ito ay pangkalahatang pagbabawal na ipinatutupad sa bawa't tao at sa bawa't katayuan. Iilan sa mga mayayamang tao at malalaking mangangalakal ang nalugi sanhi ng *Ribaa*! Ang pinakamababang pinsalang nagagawa ng *Ribaa* ay ang sirain ang biyaya (*Barakah*) ng salapi, kahit na ang kayamanan ng isang tao ay malaki. Ang Propetaﷺ ay nagsabi: ***"Kahit na ang Ribaa ay marami o masagana, ito'y magwawakas din sa pagiging maliit na halaga."***⁸¹

⁷⁸ Iniulat ni Muslim, 3/1219.

⁷⁹ Iniulat ni al-Haakim sa al-Mustadrak, 2/37; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 3533.

⁸⁰ Iniulat ni Imaam Ahmad, 5/225; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 3375.

⁸¹ Iniulat ni al-Haakim, 2/37; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 3542.

Ito'y hindi ibinabatay kung gaano kalaki o kaliit ng tubo; lahat ng uri ng *Ribaa* ay *Haraam*. Ang sinumang nakikipag-ugnayan dito ay ibabangon sa Araw ng Pagbabangong-Muli na katulad ng isang taong nakatayo sa likod ni *Shaytaan* habang siya'y hinahagupit, na hahantong sa pagkabalihaw at pangingsay. Sa kabila nga kilabot na dulot ng kasalanang ito, sinabi at ipinaliwanag ng Allah ﷻ sa atin kung papaano tayo magsisi sa kasalanang ito. Ang sabi ng Allah ﷻ sa kanila na nakikipag-ugnayan sa *Ribaa*:

﴿ وَإِنْ تَبْتُمُ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلُمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴾

"...subali't kung kayo ay magsisi, mapapasa-inyo ang inyong mga puhunan. Huwag kayong makikipag-ugnayan ng di-makatarungan (sa pamamagitan ng paghingi ng higit sa inyong puhunan), at kayo'y hindi pakikitunguhan nang di-makatarungan (sa pamamagitan ng pagtanggap ng mababa pa sa inyong puhunan)." [Surah al-Baqarah 2:279].

Ito ay isang ganap na makatarungang halimbawa.

Kinakailangang kasuklaman ng mga nananampalataya ang malaking kasalanang ito at damahin ang kasamaan nito, kahit na ilagay niya ang kanyang salapi sa nagpapatubong bangko dahil wala na siyang ibang paraan at nangangamba na ang kanyang salapi ay mawala o di kaya'y nakawin. Kailangang damahin niya na siya ay pinipilit ng pangangailangan upang gawin ito, katulad ng isang kumakain ng laman ng patay na hayop, o higit pa. Sa ganitong pagkakataon, kailangan niyang hilingin ang kapatawaran ng Allah ﷻ at pilitin niyang humanap ng ibang paraan kung kaya niya. Hindi siya pinahihintulatang humingi ng tubo mula sa bangko, at kapag inilagak ito ng bangko para sa kanyang kapakanan, kailangang alisin niya ito sa anumang paraang ipinahihintulot. Ang salaping ito ay hindi maaaring ituring na *Sadaqah* (kawanggawa), sapagka't ang Allah ﷻ ay Dalisay at tanging bagay na dalisay lamang ang Kanyang tinatanggap.

Kailanma'y hindi niya pakikinabangan ang salaping ito sa pamamagitan ng pagbili ng pagkain, inumin, damit, sasakyan o bahay. Hindi niya ito magagamit upang tugunan ang kanyang obligasyon katulad ng pagtustos sa kanyang asawa, mga anak at magulang, o ibayad ng *Zakaat* o buwis, o di kaya'y gamitin sa pagtatanggol sa sarili sa husgado. Bagkus kailangang layuan niya ito, dahil sa takot sa sumpa ng Allah ﷻ.

Ang Pagtatago ng Kakulangan ng Paninda

Minsang napadaan ang Propeta ﷺ sa may nakatumpok na pagkaing ipinagbibili. Ibinaon niya ang kanyang kamay dito at bigla na lang siyang nakaramdam ng basa, kaya siya ay nagtanong, "**Ano ito O, may-ari ng paninda?"** Siya ay sumagot, "Naulanan po, o Sugo ng Allah." Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "**Bakit hindi mo ito ipaibabaw upang makita ito ng tao? Sinumang nandaya (sa tao) ay hindi nabibilang sa amin.**"⁸²

Sa panahon ngayon, marami sa mga mangangalakal ang hindi natatakot sa Allah ﷻ. Pilit nilang itinatago ang kakulangan o sira ng kanilang mga paninda sa pamamagitan ng paglalagay ng balot dito, inilalagay ang sirang paninda sa pinaka-ilalim ng kahon, ginagamitan ng kemikal at kauri nito upang maging kaaya-aya ang kanilang paninda sa paningin ng mga mamimili. Hinggil

⁸² Iniulat ni Muslim, 1/99.

naman sa sasakyan, itinatago nila hangga't maaari ang ingay ng makina na nagpapahiwatig ng pagkasira. Kaya naman kapag dinala na ng nakabili ang produkto sa kanilang tahanan, magsisimula na itong masira. Ang ilan naman sa mga nagtitinda ay pinapalitan ang petsa kung kailan mawawalan ng bisa ang produkto. Ginagawa rin ang lahat ng paraan upang hindi mabigyang-laya ang mamimili na suriing mabuti ang produkto o subukin man lang. Karamihan sa mga nagbebenta ng mga sasakyan o ibang uri ng kagamitan ay hindi itinuturo o sinasabi ang depekto ng produkto. Ang lahat ng ito ay *Haram*, dahil ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Ang Muslim ay kapatid ng kapwa Muslim. Hindi ipinahihintulot sa isang Muslim ang pagbentahan ang kanyang kapatid ng anumang bagay na may sira o kakulangan na hindi ipinababatid sa kanya."**⁸³

Ang ilan sa mga mangangalakal ay nag-aakalang natapos na ang kanilang responsibilidad kapag nasabi na nila sa mga mamimili sa subastahan ang ganito, "Ako'y nagbebenta ng santambak na bakal, isang tambak na bakal..." Ang pagbebentang ito ay walang biyaya, katulad ng sinabi ng Propeta ﷺ: **"Ang dalawang pangkat na nasasangkot sa bilihan ay may laya (na tapusin ito – i.e. ang bilihan ay hindi pa tapos) hanggang sa sila ay maghiwalay. Kapag ang dalawang panig ay tapat at makatotohanan hinggil sa anumang sira o kakulangan, ang pagpapalitan ng kalakal ay pagpapalain, subali't kung sila ay nagsisinungaling at itinatago ang anumang sira, ang biyaya ng bilihan ay mawawala."**⁸⁴

Ang Pagkukunwaring Pagtataas ng Halaga

Ito ay tungkol sa kaugaliang pagkukunwaring pagtataas ng presyo o halaga nang walang layuning bumili upang madaya lamang ang iba. Ito ang nagtutulak sa ibang namimili na dagdagan ang alok sa presyo ng kanilang binibili. Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Huwag magkunwaring magtaas ng halaga."**⁸⁵ Walang alinlangan, ito ay isang uri ng pandaraya, at ang Propeta ﷺ ay muling nagsabi: **"Ang pandaraya at panlililang ay magwawakas [hahantong] sa Impiyerno."**⁸⁶

Maraming mangangalakal sa subastahan at sa bilihan ng mga sasakyan ang kumikita ng marumi at *haram* dahil sa maraming *haram* na bagay na kanilang ginagawa. Katulad halimbawa ng sabwatang pagtataas ng halaga upang dayain ang mga namimili. O di kaya'y ibinababa ang halaga ng isa sa kanilang mga paninda. Ang iba nama'y nagkukunwaring mamimili at itataas ang alok sa subastahan upang manlililang at mandaya sa iba.

Ang Pangangalakal Pagkatapos ng Adhan ng Salaatul Jumu'ah

Ang sabi ng Allah ﷻ:

⁸³ Iniulat ni Ibn Maajah, 2/754; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 6705.

⁸⁴ Iniulat ni al-Bukhari; tingnan sa al-Fath, 4/328.

⁸⁵ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan sa Fath al-Baari, 10/484.

⁸⁶ Tingnan sa Silsilat al-Ahaadeeth al-Saheehah, 1057.

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾

"O kayong mananampalataya! Kung ang (Adhan) hudyat ng pagdarasal sa araw ng Biyernes (Jumu'ah) ay itinatawag na, magmadali sa pag-alaala sa Allah at lisanin ang mga gawaing kalakalan (at iba pang bagay), iyan ay higit na nakabubuti sa inyo, kung ito ay inyo lamang nababatid!" [Surah al-Jumu'ah 62:9]

Ang ilan sa mga tao ay patuloy na nangangalakal ng kanilang mga paninda doon mismo sa harap ng *Masjid* kahit na ito'y nasa pangalawang pagtawag (*Iqamah*) na para sa pagdarasal. Yaong mga namimili sa kanila ay kabahagi din sa kanilang kasalanan, kahit na isang *Siwaak* lamang ang kanilang binili. Batay sa mapananaligang pananaw, ang bilihang ito ay walang kabuluhan. Ilan sa mga may-ari ng kainan, mga panaderya (bakery) at pagawaan ay pinipilit nila ang kanilang manggagawa na magtrabaho sa oras ng dasal ng *Jumu'ah*. Bagaman ito ay maaaring magdagdag ng kanilang kikitain, sa katunayan sila ay talunan pa rin. Ang manggagawa ay kinakailangang gumanap ng tungkulin alinsunod sa turo ng Propeta ﷺ: **"Walang pagsunod sa nilikha kung ito ay sumasalungat sa Tagapaglikha (Allah ﷻ)." ⁸⁷**

Ang Pagsusugal

Ang sabi ng Allah ﷻ:

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾

"O kayong mga mananampalataya! Ang lahat ng khamr (lahat ng uri ng inuming nakalalasing), at ang sugal, at ang Ansaab (mga altar na yari sa batong iniaalay sa mga santo, atbp.), at al-Azlaam (panghuhula upang hanapin ang kapalaran o pagpapasiya) ay mga gawaing kasuklam-suklam mula kay Shaytan. Kaya, mahigpit na iwasan ang lahat ng ito upang kayo ay magsipagtagumpay." [Surah al-Maa'idah 5:90]

Ang pagsusugal ay talamak na noon pang panahon ng *Jaahiliyyah* (kamangmangan). Isa sa pinakatanyag na uri ng sugal ay ang pagbili ng kamelyo ng sampung tao, na ang bawa't isa sa kanila ay magbabayad ng katumbas na kabahagi, pagkatapos sila'y maghahagis ng sibat – uri ng palabunutan. Pitung tao ang mananalo ng kabahaging hindi magkatulad at tatlo naman ang maiiwang talunan at walang makukuha.

Sa panahon ngayon, napakarami ng uri ng sugal, ilan dito ay ang mga sumusunod:

⁸⁷ Iniulat ni Imaam Ahmad, 1/129; si Ahmad Shaakir ay nagsabi: ang isnaad nito ay saheeh, blg. 1065.

- Loterya at palabunutan, na kung saan ang mga tao ay bibili ng numero, pagkatapos ang mga numerong ito ay bubunutin para sa una, pangalawa at pangatlong gantimpalang may katumbas na sari-saring mapapanalunan. Ito ay *Haraam*, kahit na ito ay ginagawa para sa kawanggawa.
- Pagbili ng isang produkto kasama ang isang papremyong di-tiyak na bagay, o pagbabayad ng numero upang ito ay bunutin at pagpasiyahan kung ano ang makukuha.
- Isang uri ng makabagong sugal ay ang seguro (insurance), katulad ng seguro ng kamatayan, seguro ng sasakyan, seguro ng produkto, seguro laban sa sunog o nakaw, at marami pang iba. Maraming uri ng seguro na kahit na ang mga mang-aawit ay isiniseguro ang kanilang mga boses o tinig.

Ang lahat ng mga nabanggit ay mga uri ng sugal. Sa panahon ngayon may mga natatanging bahay pasugalan, na kung saan may tinatawag na hapag na kulay luntian (roleta) na inilalaan ito sa tao upang gumawa ng kasalanan. Ilan pa sa mga uri ng sugal ay ang pakikipagpustahan sa karera ng kabayo at iba pang laro. Gayundin ang pakikipagsapalaran sa mga makinang pansugal at iba pang paligsahang may bayad na matatagpuan sa mga *amusement centers*. Nagbibigay ang mga ito ng sari-saring patimpalak na may bayad na kung saan ang magwawagi ay magkakamit ng premyo. Ang lahat ng ito ay *Haraam* ayon sa malinaw na pahayag ng ilan sa mga pantas.

Ang Pagnanakaw

Ang sabi ng Allah ﷻ:

﴿ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جِزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴾

"At (ukol) sa lalaking magnanakaw at sa babaing magnanakaw, putulin (mula sa sugpungan) ang kanilang (kanang) kamay bilang kabayaran sa anumang kanilang ginawa, isang kaparusahang magsisilbing halimbawa mula sa Allah. At ang Allah ay Ganap na Makapangyarihan, ang Tigib ng Karunungan." [Surah al-Maa'idah 5:38]

Isa sa pinakamasamang uri ng pagnanakaw ay ang pagnanakaw mula sa mga taong manlalakbay patungong Makkah upang magsagawa ng *Hajj* at *Umrah*. Ang magnanakaw na ito ay walang paggalang sa hangganang kautusang itinalaga ng Allah ﷻ sa pinakamagandang rehiyon (lugar) sa mundo at sa paligid ng Bahay ng Allah ﷻ. Sa naitala hinggil sa *Salaat al-Kusoof* (dasal para sa paglalaho ng araw [eclipse]), ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Ang Impiyerno ay nailapit, at iyan ay nang makita ninyo akong humakbang paurong, sapagka't nangamba ako sa init nito na makalapit sa akin. Nakita ko roon ang isang lalaki na may baluktot na baston na hinihila ang kanyang bituka sa Apoy. Nagnanakaw siya mula sa mga manlalakbay sa Hajj sa pamamagitan ng kanyang baluktot na baston. Kapag siya ay kanilang namataan, siya ay nagsasabi, 'Ito'y nasagi lamang ng aking baston,' at kapag sila ay hindi nakamasid sa kanya, kinukuha niya ang anumang bagay na kanyang ninakaw."**

Isa pang masamang uri ng pagnanakaw ay ang pagnanakaw mula sa kaban ng taong bayan. Ilan sa mga gumagawa nito ay nagsasabi: **"Ginagawa lang namin ang ginagawa ng iba."** Hindi nila napagtanto na ang kanilang mga ginagawa ay tahasang pagnanakaw mula sa lahat ng Muslim, sapagka't ang kaban ng bayan ay pag-aari ng lahat ng Muslim. Ang panggagaya sa mga taong walang takot sa Allah ﷻ ay hindi maaaring gawing dahilan. Ilan sa mga tao ay nagnanakaw mula

sa ari-arian ng mga *Kuffar* dahil sa pangangatwirang sila naman ay *Kuffar*, subali't ito ay isang kamalian. Ang tanging ari-arian ng *Kuffar* na ipinahihintulot sa ating kamkamin ay yaong ari-ariang pag-aari ng *Kuffar* na tahasang nakikipaglaban sa mga Muslim, na hindi dapat ipinapataw sa bawa't di-nananampalataya o sa isang kumpanya na pag-aari ng mga *Kuffar*.

Isa pang uri ng pagnanakaw ay ang pandurukot – pagnanakaw ng anumang bagay mula mismo sa bulsa ng isang tao nang hindi niya namamalayan. Ilan sa mga magnanakaw ay pumapasok sa kabahayan, nagpapanggap na bisita, at nagnanakaw. Ang ilan sa kanila ay ninanakaw ang kagamitan ng kanilang panauhin. Ang ilan naman, kasama na rito ang mga kababaihan, ay pumupunta sa tindahan at nagtatago ng anumang bagay sa kanilang mga bulsa o sa ilalim ng kanilang mga kasuotan. Kanilang iniisip na ang maliit na bagay na kanilang ninakaw ay maliit din ang kaparusahan, subali't ang Propeta ﷺ ay nagsabi: ***"Isinusumpa ng Allah ﷻ ang magnanakaw na nagnakaw ng itlog at kailangang putulin ang kanyang kamay, at ang magnanakaw na nagnakaw ng lubid kailangang putulin ang kanyang kamay."***⁸⁸

Bawa't tao na nagnakaw ng anumang bagay ay kinakailangang humingi ng tawad sa Allah ﷻ at pagkatapos ay ibalik ang bagay na kanyang ninakaw sa may-ari, maging hayag man o lingid, o sa pamamagitan ng ibang tao kung siya ay nahihiya. Subali't kung nabigo siyang makita ang tunay na may-ari nito sa kabila ng masusing paghahanap, magkagayo'y, maaari niyang ibigay ang ari-ariang ninakaw sa mahihirap bilang kawanggawa, sa layuning ang gantimpala ay mapasa tunay na may-ari.

Ang Pagbibigay o Pagtanggap ng Suhol

Ang pag-aalok ng suhol sa tagahatol (Hukom) upang maging bulag sa katotohanan o kaya ay upang papanalunin ang maling bintang ay isang malaking kasalanan, sapagka't ito'y nag-aakay sa pang-aapi at pagiging di-makatarungan sa taong nasa tama, at ito'y nagpapalaganap ng katiwalian. Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ ﴾

"At huwag ninyong kainin ang ari-arian ng iba nang walang katarungan, o ipadala ito [bilang suhol] sa namumuno upang sa gayo'y [sakaling sila ay makatulong] sa inyo na kainin ang kabahagi ng ari-arian ng iba sa paraang makasalanan." [Surah al-Baqarah 2:188]

Si Abu Hurairah ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: ***"Isinusumpa ng Allah ﷻ yaong nagbibigay at tumatanggap ng suhol hinggil sa paghatol."***⁸⁹

Gayunman, ang pagbabayad upang makamit ng isa ang katarungan o maiwasan ang kawalan ng katarungan na wala ng iba pang paraan maliban lamang dito ay hindi kabilang sa babalang ito.

⁸⁸ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan ang Fath al-Baari, 12/81.

⁸⁹ Iniulat ni Imaam Ahmad, 2/387; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 5069.

Ang pagbabayad ng suhol ay talamak na sa panahon ngayon na higit pang pinagkakakitaan kaysa sa buwanang sahod ng ilan sa mga manggagawa. Ilan sa mga kumpanya ay naglalaan ng kaukulang halaga sa kanilang taunang badyet sa ilalim ng iba't ibang pangalan upang gugulin bilang pangsuhol. Ilan sa mga bilihan ay hindi mag-uumpisa o magtatapos nang walang bayaran ng suhol. Ang malaking pinsala nito ay nalalagay sa mga mahihirap, at marami sa mga manananggol ang nasisira dahil sa suhol. Ang panunuhol ay isang katiwaliang gawain ng manggagawa laban sa kanyang pinaglilingkuran, at magkakamit lamang ang isa ng magandang serbisyo kung siya ay magbabayad ng suhol. Sa isang tumangging magbayad ng suhol ay magiging mabagal ang serbisyong ibibigay sa kanya. Samantala, yaong mga handang magbayad ng suhol ay kaagad na inaasikaso, kahit na sila'y huling dumating kaysa sa iba.

Dahil sa panunuhol, malaking halaga ng salapi ang dapat sana'y napupunta sa may-ari ng kumpanya, bagkus ito ay napupunta sa bulsa ng mga manggagawa at sa mga taong inatasang mamili para sa kumpanya. Kaya naman, hindi kataka-takang ang Propeta ﷺ ay nanalangin sa Allah ﷻ na alisan yaong lahat ng nasasangkot sa panunuhol ng Kanyang Habag. Si Abdullah ibn Amr ay nagsabi: *"Ang Sugo ng Allah ay nagsabi: 'Ang sumpa ng Allah ﷻ ay mapasa-taong nagbibigay ng suhol at sa tumatangap nito.'"*⁹⁰

Ang Sapilitang Pagkamkam ng Lupain

Ang kawalan ng takot sa Allah ﷻ, lakas at kasakiman ay mga sakuna, para sa mga taong nagtataglay ng mga katangiang ito na ginagamit lamang nila upang manghamak ng iba; maaari niyang kamkamin ang ari-arian ng ibang tao, kasama na ang kanilang mga lupain. Ang parusa para sa gawaing ito ay tunay na napakatindi. Si Abdullah ibn Umar ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: *"Sinumang sumamsam ng kapisang lupa nang di-makatarungan, sa Araw ng Pagbabangong-Muli pangyayarihin ng Allah ﷻ na siya ay lalamunin ng lupa hanggang sa ika-pitong lalim nito."*⁹¹

Si Ya'laa Ibn Murrah ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: *"Sinumang tao ang manakop ng isang dipang lupa, sasabihan siya ng Allah ﷻ na hukayin ito (ayon kay at-Tabaraani: dalhin ito) hanggang sa ika-pitong lalim ng lupa. Ilalagay ito sa kanyang leeg sa Araw ng Pagbabangong-Muli hangga't matapos ng Allah ﷻ ang paghatol sa lahat ng tao."*⁹²

Kabilang din dito ang pagpapalit ng palatandaan at hangganan o muhon (boundaries) ng lupa upang magkaroon ng malawak na lupain na nagmula sa kanyang kapitbahay, batay sa salita ng Propeta ﷺ: *"Isinusumpa ng Allah ﷻ ang taong nagbabago ng hangganan o palatandaan (muhon) ng lupa."*⁹³

Ang Pagtanggap ng Suhol Kapag Namamagitan

⁹⁰ Iniulat ni Ibn Maajah, 2313; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 5114.

⁹¹ Iniulat ni al-Bukhaari; tingnan ang al-Fath 5/103.

⁹² Iniulat ni al-Tabaraani sa al-Kabeer, 22/270; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 9/27.

⁹³ Iniulat ni Muslim, ng may komentaryo ni al-Nawawi, 13/141.

Ang pagkakaroon ng mataas na tungkulin mula sa mamamayan ay isang biyayang ipinagkakaloob ng Allahﷻ sa Kanyang alipin kung siya ay mapagpasalamat. Isa sa mga paraan ng pagpapasalamat ng isang tao sa mga biyayang kanyang natatanggap ay sa pamamagitan ng paggamit ng kanyang tungkulin upang makinabang ang ibang mga Muslim. Ito ay bahagi ng pangkalahatang kahulugan ng naturang *Hadeeth*: "***Sinumang sa inyo ang may kakayahang makapagbigay pakinabang sa kanyang kapatid, magkagayon gawin niya ito.***"⁹⁴

Ang taong ginagamit ang kanyang tungkulin upang pakinabangan ng iba sa pamamagitan ng pag-iwas sa di-makatarungan o paghahatid ng kabutihan na hindi hinahaluhan ng anumang bagay na *Haram* o paglabag sa karapatan ng iba, ay gagantimpalaan ng Allahﷻ hangga't ang kanyang layunin ay tapat. Ang Propetaﷺ ay nagsabi: "***Mamagitan, at ikaw ay gagantimpalaan.***"⁹⁵

Hindi ipinahihintulot ang pagtanggap ng anumang bagay bilang kapalit sa ginawang pamamagitan o pagtulong na ito. Ang katibayan nito ay matutunghayan sa *Hadeeth* na iniulat ni Abu Umamah (kahabagan nawa siya ng Allahﷻ): "***Sinumang mamagitan sa kaninuman at tumanggap ng regalo (bilang kapalit), siya ay nagkasala ng isang malubhang uri ng Ribaa.***"⁹⁶

May mga taong nag-aalok ng tulong sa iba sa pamamagitan ng kanilang tungkulin nang may kapalit na kabayaran. Maaaring mag-aalok sila ng tulong sa iba upang makakuha ng trabaho, o paglilipat mula sa isang tanggapan patungo sa ibang tanggapan o lugar, o sa pagpapagamot ng may sakit, atbp. Ang malinaw na pananaw (opinyon) sa gawaing ito ay *Haram*, dahil sa *Hadeeth* na iniulat ni Abu Umaamah na nabanggit sa itaas, na ang malinaw na kahulugan ay ***ang pagtanggap ng naturang pabuya ay hindi tama, kahit na walang kasunduang nangyari sa simula.***⁹⁷ Ang gantimpalang matatanggap ng isang taong gumagawa ng kabutihan mula sa Allahﷻ sa Araw ng Paghuhukom ay sapat na. Isang lalaki ang pumunta kay al-Hasan ibn Sahl upang hilingin sa kanya na mamagitan sa ilang mga usapin, na kanya namang pinaunlakan; pagkatapos nito'y dumating ang lalaki upang magpasalamat sa kanya. Ang sabi ni al-Hasan ibn Sahl sa kanya, "***Bakit ka nagpapasalamat sa amin? Kami'y naniniwala na ang Zakaat ay naitalaga sa antas ng tungkulin katulad ng naitalaga sa kayamanan.***"⁹⁸

Binibigyan-diin dito na may pagkakaiba sa pagitan ng pag-upa ng isang tao upang gawin ang isang legal na papeles para sa iyo at pagkatapos ay pasahurin siya bilang kabayaran, na may kaugnayan sa pag-uupa ng manggagawa. Sa kabilang banda ang paggamit ng tungkulin ng isang tao upang mamagitan sa iyo kapalit ng salapi, ito ay *Haram*.

Ang Di-Pagbabayad ng Sahod

Ipinag-utos ng Propetaﷺ ang mabilisang pagbayad ng sahod sa sinumang inuupahang tao sa kanilang serbisyo. Kanyang sinabi: "***Ibigay ang sahod ng inupahang tao bago matuyo ang kanyang pawis.***"⁹⁹ Isang uri ng pang-aapi o di-makatarungan na karaniwan nang nangyayari sa

⁹⁴ Iniulat ni Muslim, 4/1726.

⁹⁵ Iniulat ni Abu Dawud, 5132; al Hadeeth ay naiulat din sa al-Saheehayn, tingnan sa al-Baari, 10/450, Kitaab al-Adab, Baab Ta'aawun al Mu'mineen Ba'duhum Ba'dan.

⁹⁶ Iniulat ni Imaam Ahmad, 5/261; tingnan ang Saheeh al-Jaami', 6292.

⁹⁷ Mula sa salita ni Abd al-Azeez ibn Baaz.

⁹⁸ Ibn Mufli, al-Aadaab al-Shari'yyah, 2/176.

⁹⁹ Iniulat ni Ibn Majaah, 2/817; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 1493.

lipunan ng Muslim ay ang pagkakait sa manggagawa ng kanilang mga karapatan. Ito ay nangyayari sa iba't ibang paraan katulad ng mga sumusunod na halimbawa:

- Pagkakait sa karapatan ng manggagawa sa pangkalahatan, na ang manggagawa ay walang katibayan sa kanyang karapatan. Maaaring mawala ang kanyang karapatan dito sa mundo, subali't siya'y hindi mawawalan mula sa Allahﷻ sa Araw ng Pagbabangong-Muli. Ang mga mang-aaping lumustay ng salapi ng biktima ay mananagot, at ang kanyang nabiktima ay bibigyan mula sa kanyang mabubuting gawa bilang kabayaran (ilan sa mga gawaing mabuti ng mang-aapi ay idadagdag sa talaan ng kanyang biktima). At kung ang kanyang mabubuting gawa ay hindi sapat, ang masasamang gawa naman ng kanyang biktima ang idadagdag sa kanya na nang-api, at pagkatapos ay itatapon siya sa Impiyerno.
- Ang hindi pagbibigay sa manggagawa ng kanyang buong karapatan. Ang Allahﷻ ay nagsabi:

﴿ وَيَلِّ لِلْمُطَفِّفِينَ ﴾

"Sumpa sa mga al-Mutaffifeen [yaong nagbibigay ng kaunting sukat at bigat (binabawasan ang karapatan ng iba)]." [Surah al-Mutaffifeen 83:1]

Isa sa mga halimbawa nito ay ang gawain ng ilan sa mga tao na kumukuha ng manggagawa sa ibang bansa nang may kasunduang babayaran sila ng sahod. Kapag sila'y sumang-ayon at magsimula ng magtrabaho sa kanya, papalitan na niya ang kontrata o kasunduan, babaguhin ito at ibababa ang tunay na napagkasunduan. Ang manggagawa ay mananahimik na lamang sa dahilang wala silang mapagpipilian at wala silang katibayang pinanghahawakan para sa kanilang mga karapatan; ang tangi nilang magagawa ay dumaing na lamang sa Allahﷻ. Kapag ang nagpapagawa ay Muslim at ang manggagawa ay di-Muslim, ang pagbabawas ng kanilang sahod ay nagiging dahilan upang ang isang hindi Muslim ay tuluyan ng kamumuhian ang Islam at tuluyan ng lumayo mula sa matuwid na landas (dahil sa ipinakikita ng Muslim sa kanya), papasanin niya ang kasalanang ito.

- Pagbibigay sa manggagawa ng dagdag na gawain o mahabang oras ng hindi siya binabayaran sa kanyang dagdag na oras o bigyan man lang ng higit sa kanyang sinasahod.
- Ang ilan nama'y ipinagpapaliban ang pagbabayad ng sahod at binabayaran lamang ito pagkatapos ng maraming pagpapahirap, karaingan, paghahabol at kaso sa korte. Malamang ang kanilang layunin ay upang isawalang bahala na ng manggagawa ang kanilang hinaing sa kanilang karapatang sahod at upang manahimik na lamang at huwag ng hihingi pa; o di kaya'y nais nilang palaguin ang perang ito sa pamamagitan ng pagpapautang nang may tubo. Samantala, ang kawawang manggagawa ay hindi makabili ng kanyang pang araw-araw na pangangailangan o makapagpadala man lang ng anumang bagay sa kanyang nangangailangang asawa't anak na siyang tanging dahilan ng kanyang pagtatrabaho sa ibayong dagat. Kasawian sa mga mang-aapi sa darating na kasakit-sakit na araw! Si Abu Hurairah ay nag-ulat na ang Propetaﷺ ay nagsabi: ***"Ang Allahﷻ ay nagsabi: 'May tatlong (tao) na Aking tatanggihan sa Araw ng Pagbabagong-Muli: ang taong nagbibigay ng kanyang salita, sumusumpa sa Akin, pagkatapos ay sinisira niya***

*ito, ang taong nagbebenta ng malayang tao upang maging alipin at itinatago ang salapi, at ang taong umuupa ng iba at pinakikinabangan ang serbisyo, nguni't hindi niya binabayaran ang kanyang sahod."*¹⁰⁰

Ang Di-Pantay na Pagtingin sa Mga Anak

May ilang taong nagpapakita ng pagtatangi sa kanilang mga anak sa pamamagitan ng pagbibigay ng regalo sa ilan sa kanila samantalang ang iba'y wala. Ayon sa mapapanaligang opinyon, ang gawaing ito ay *Haram* maliban lamang kung mayroon itong makatwirang kadahilanan, katulad halimbawa ng matinding pangangailangan ng ilan sa mga anak sanhi ng malubhang karamdaman, pagkakautang, pagbibigay ng regalo sa dahilang naisaulo ang buong Qur'an, sanhi ng walang mapapasukang trabaho, pagkakaroon ng malaking pamilya, mag-aaral, o anupamang makatuwirang kadahilanan. Kapag ang isang ama ay nagbigay ng anumang bagay sa isa sa kanyang mga anak na nangangailangan, nararapat na magkaroon din siya ng layunin na bigyan din ang ibang mga anak kung sakaling sila rin ay mangangailangan. Ang pangkalahatang katibayan nito ay matutunghayan sa Ayaah:

﴿ اَعْدِلُوا هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۗ ﴾

"Maging makatarungan; iyan ay malapit sa kabanalan, at matakot sa Allah." [Surah al-Maa'idah 5:8]

Ang partikular na patunay ay matutunghayan sa salaysay ni An-Nu'maan ibn Basheer, nang siya'y dinala ng kanyang ama sa Sugo ng Allah at sinabi: **"Ibinigay ko sa anak kong ito ang aking alipin."** Ang Sugo ng Allah ay nagtanong sa kanya, **"Binigyan mo ba ang lahat ng iyong mga anak ng ganitong regalo?"** Siya ay sumagot, **"Hindi"** kaya ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Magkagayon, bawiin mo ang regalo."**¹⁰¹

Ayon sa ibang salaysay, ang Propeta ﷺ ay nagsabi, **"Matakot ka sa Allah ﷻ at maging makatarungan sa iyong mga anak,** "kaya siya'y umalis at binawi ang regalo".¹⁰² Ayon sa pangatlong salaysay, kanyang sinabi, **"Huwag mo akong asahang maging saksi, sapagka't ako'y hindi sumasaksi sa di- makatarungan."**¹⁰³

Ang mga batang lalaki ay mangyaring bigyan nang dalawang bahagi nang higit sa mga batang babae, kung ang pag-uusapan ay tungkol sa pamana, ito ay ayon kay Imaam Ahmad, nawa'y ang habag ng Allah ﷻ ay mapasa kanya.¹⁰⁴ Subali't mayroong ilang pamilya na ang kanilang ama ay hindi natatakot sa Allah ﷻ, at ang kanilang pagtatangi ay nagbubunga ng poot at selos sa pagitan ng kanyang mga anak. May mga pangyayari na ang isang ama ay nagbibigay sa isang anak nang may kahigtan dahil siya'y kamukha ng kanyang tiyuhin sa ama, at nagbibigay naman nang kaunti sa iba niyang anak dahil siya'y kamukha ng kanyang tiyuhin sa ina; o di kaya'y nagbibigay ng higit sa anak niya sa una at kakaunti sa mga anak niya sa pangalawa; o di kaya'y pag-aaralin ang mga anak sa una sa pribadong paaralan samantalang ang mga anak sa pangalawa ay sa

¹⁰⁰ Injulal ni al-Bukhaari, tingnan ang Fath al-Baari, 4/447.

¹⁰¹ Injulal ni al-Bukhaari, tingnan ang Fath, 5/211.

¹⁰² Al-Fath 5/211.

¹⁰³ Saheeh Muslim, 3/1243.

¹⁰⁴ Abu Dawud, Masaa'il al-Imaam Ahmad, 204; ipinaliwanag ito ng detalyado ni Imaam Ibn al-Qayyim sa kanyang mga talaibaba.

pampublikong paaralan. Tunay na ito'y magbabalik sa kanya, sapagka't, karamihan sa nangyayari ang isang pinagkaitan sa ganitong paraan ay hindi gumagalang sa kanyang ama o tumuturing sa kanya ng mabuti sa darating na panahon. Ang Propeta ﷺ ay nagtanong sa isang taong nagpapakita ng pagtatangi sa kanyang anak, "*Hindi mo ba ninanais sa iyong mga anak na igalang ka nila?*"¹⁰⁵

Ang Pamamalimos Nang Walang Pangangailangan

Si Sahl ibn al-Handhaliyyah ay nag-ulat na ang Sugo ng Allah ay nagsabi: "*Sinumang nanghihingi ng limos mula sa mga tao ng salapi samantalang mayroon naman siyang sapat na (salapi) sa kanyang sarili, ay tanging humihingi nang higit na бага ng Apoy sa Impiyerno.*" Sila'y nagtanong sa kanya, "O Sugo ng Allah, ano ang sapat upang siya ay hindi na humingi pa ng labis (sa kanyang pangangailangan)?" Siya ay nagsabi: "*Ang kasapatang magkaroon ng makakain sa tanghali at gabi.*"¹⁰⁶

Si Ibn Mas'ood ay nag-ulat na ang Sugo ng Allah ay nagsabi: "*Sinumang humingi sa tao ng salapi samantalang mayroon naman siyang kasapatan sa kanyang sarili, siya ay darating sa Araw ng Paghuhukom na may gasgas at laslas ang kanyang mukha.*"¹⁰⁷

Ilan sa mga namamalimos ay pumupunta sa *Masjid* at ginagambala ang pagsamba ng mga tao sa pamamagitan ng kanilang mga hinaing; ang ilan sa kanila ay nagsisinungaling, nagdadala ng huwad na dokumento at nagsasalaysay ng pagkahaba-habang kuwento; ang ilan naman sa kanila ay ikinakalat ang miyembro ng kanilang mga pamilya sa iba't ibang *Masjid*. Katunayan, ilan sa mga taong ito ay may kakayahan sa buhay na tanging ang Allah ﷻ lamang ang nakaaalam. Malalaman lamang ng iba kung ano ang kanilang naitabing kayamanan kapag sila ay namatay na. Samantala, may ibang taong tunay na nangangailangan, subali't hindi alam ng mga tao at iniisip na sila'y may kasapatan, sapagka't sila'y lubos na mararangal at hindi kakikitaan ng anumang tanda ng kahirapan, at hindi namamalimos sa mga tao kailanman; walang sinumang nakaaalam ng kanilang tunay na kalagayan kaya walang sinumang nagbibigay ng kawang-gawa sa kanila.

Ang Pangungutang nang Walang Layuning Magbayad

Ang kabayaran ng inutang ng isang tao sa iba ay sadyang napakahalaga sa paningin ng Allah ﷻ, higit pa kapag ang isang tao ay nagkulang sa kanyang tungkulin sa Allah ﷻ, maaaring mapatawad kung siya ay hihingi ng tawad, subali't kung ito ay hinggil sa karapatan ng ibang tao, kinakailangang pagbayaran niya ito bago dumating ang araw na ang *Dinar* at *Dirham* ay mawalan na ng halaga, at tanging ang *Hasanaat* at ang *Say'iaat* (mabubuti at masasamang gawa) na lamang ang susukatin. Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا ﴾

¹⁰⁵ Iniulat ni Imaam Ahmad, 4/269; tingnan din sa Saheeh al-Jaami, 1623.

¹⁰⁶ Iniulat ni Abu Dawud, 2/281; tingnan din ang Saheeh al-Jaami', 6280.

¹⁰⁷ Iniulat ni Imaam Ahmad, 1/388; tingnan din sa Saheeh al-Jaami'. 6255.

"Katotohanan, ang Allah ay nag-utos na inyong ibalik ang ipinagkatiwala sa mga kinauukulan." [Surah an-Nisaa' 4:58]

Isa sa talamak na suliranin sa ating lipunan ay ang di-pangkaraniwang pamamaraan ng pangungutang; ilan sa mga tao ay nangungutang hindi dahil sa mahigpit na pangangailangan, bagkus nais lamang nilang maging malawak ang kanilang mga kalakal o di kaya'y ginagawa ng iba ito upang makabili ng bagong sasakyan o mamahaling kagamitan sa bahay o pansamantalang karangyaan ng buhay na ito. Madalas, ang mga taong ito ay hinahayaang isadlak ang kanilang mga sarili sa hindi malinaw na pahulugang paraan ng pagbabayad, na ito'y walang katiyakan o maaaring ito ay *Haraam*.

Ang di-pangkaraniwang pamamaraan ng pangungutang na ito ay nag-aakay sa mga tao upang ibinbin ang pagbabayad na nagiging dahilan ng kapalit ay pagkalugi at pagkawala ng ari-arian ng iba. Bilang babala sa kapinsalaan ng gawaing ito, ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Sinumang umutang ng salapi sa tao nang may layuning bayaran ito, babayaran ito sa kanya ng Allah ﷻ, subali't sinumang umutang ng salapi sa tao na ang layunin ay lustayin lamang ito, sisirain siya ng Allah ﷻ"**¹⁰⁸

Itinuturing ng mga tao ang bagay na ito bilang napakagaan, subali't sa paningin ng Allah ﷻ ito'y napakahalagang bagay, sa punto na kahit na ang *Shaheed* (martir), sa kanyang di-mapantayang gantimpala at taas ng antas ay hindi rin malaya sa pinsalang maidudulot ng utang. Ang katibayan nito ay matutunghayan sa isang *Hadeeth*: **"Kaluwalhatian sa Allah ﷻ na nagpahayag ng kalubhaan ng pagkabaon sa utang. Sa pamamagitan ng Nag-iisang may tangan ng aking kaluluwa, kapag ang isang tao ay namatay sa landas ng Allah ﷻ at pagkatapos ay bubuhaying muli, at pagkatapos ay mamamatay at bubuhayin muli, at mamamatay sa pangatlong pagkakataon, subali't siya'y may utang, siya'y hindi papapasukin sa Paraiso hangga't ang kanyang utang ay hindi nababayaran."**¹⁰⁹

Ngayon, ito bang mga mapag-aksaya ay nahahadlangan ng di-pangkaraniwang pamamaraang ito?

Ang Paglustay sa Haraam na Ari-arian

Ang taong walang takot sa Allah ﷻ ay hindi inaalintana kung sa anong paraan niya kinikita ang kanyang salapi o sa anong paraan niya ito ginugugol; ang tangi niyang inaalala ay kung papaano dumami ang kanyang ipon sa bangko, kahit na ito'y kinita sa pamamaraang *Haraam* o sapilitang nakamit sa pamamaraang pagnanakaw, suhol, pangingikil, pagbebenta ng *Haraam* na bagay,

¹⁰⁸ Iniulat ni al-Bukhaari; tingnan ang Fath al-Baari, 5/54.

¹⁰⁹ Iniulat ni al-Nasaa'i; tingnan ang al-Mujtabaa, 7/314, at Saheeh al-Jaami', 3594.

Ribaa (patubuan), paglustay sa ari-arian ng ulila, kinikita mula sa *Haraam* na gawain katulad ng panghuhula, imoralidad o awit, pagnanakaw mula sa kaban ng Muslim o ari-ariang pag-aari ng bayan, pagkuha sa salapi ng mga tao sa pamamagitan ng pamimilit o sa taktikang pagtataas ng presyo o halaga, pamamalimos kahit na hindi nangangailangan, atbp. At pagkatapos ay bibili ng pagkain, damit at sasakyan mula sa *Haraam* na salaping ito, magpapatayo ng gusali o mangungupahan ng bahay, at pupunuin niya ang kanyang tiyan ng *Haraam* na pagkain. Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "**Anumang laman na nabubuhay mula sa nakaw na yaman ay higit na karapat-dapat malapatan ng Apoy sa Impiyerno.**"¹¹⁰

Sa Araw ng Pagbabangong Muli, ang bawa't tao ay tatanungin kung papaano niya kinita ang kanyang salapi at kung papaano niya ito ginugol, at tiyak na may mapapahamak at malulugi. Sinumang may natitirang *Haraam* na salapi ay kinakailangang ayusin ito; kung ito ay pag-aari ng iba, magkagayon, bilisan niya ang pagsauli nito sa kinauukulan at hingin ang kanyang kapatawaran bago dumating ang araw na ang *Dinar* at *Dirham* ay mawalan ng pakinabang, at tanging ang *Hasanaat* at ang *Say'iaat* (mabubuti at masasamang gawa) ang susukatin.

Ang Pag-inom ng Khamr (Nakalalasing na Inumin)

Ang sabi ng Allah ﷻ:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

"O kayong mananampalataya! Ang lahat ng Khamr (inumang nakalalasing) at ang sugal at ang Ansab at ang Azlam (panghuhula upang hanapin ang kapalaran o pagpapasiya) ay mga gawaing kasuklam-suklam mula kay Satanas. Kaya, (mahigpit na) iwasan ang lahat ng ito upang kayo ay magsipagtagumpay." [Surah al-Maa'idah 5:90]

Ang pag-uutos upang iwasan ang mga bagay na ito ay isang matibay na babala na ang mga ito ay ipinagbawal. Sa naturang talata, ang *Khamr* (alak, alkohol) ay inihalalintulad sa al-*Ansaab*, ang mga rebulto ng mga *Kuffar*. Kaya naman, sadyang walang katuwiran ang mga taong nakikipagtalo at nagsasabing ang Qur'an ay hindi nagsasabi na ito ay ipinagbawal subali't tanging nagsasabi sa atin na iwasan ito!

Ganoon din ang Propeta ﷺ ay nagbigay ng matinding babala sa isang umiinom ng *Khamr*. Si Jabir ay nag-ulat na ang Propeta ay nagsabi: "**Ipinangako ng Allah ﷻ sa sinumang uminom ng Khamr na Kanyang ipaiinom sa kanya ang putik ng Khibaal.**" Ang mga tao ay nagtanong, "O Sugo ng Allah, ano ang putik ng *Khibaal*?" Siya ay nagsabi, "**Ang pawis ng mga tao sa Impiyerno, o ang katas ng mga tao sa Impiyerno.**"¹¹¹ Si Ibn Abbaas ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "**Sinumang namatay na kinaugalian ang pag-inom ng Khamr, makakatagpo niya ang Allah ﷻ na katulad siya ng isang sumasamba sa rebulto.**"¹¹²

¹¹⁰ Iniulat ni al-Tabaraani sa al-Kabeer, 19/136; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 4495.

¹¹¹ Iniulat ni Muslim, 3/1587.

¹¹² Iniulat ni al-Tabaraani, 12/45; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 6525.

Sa panahon ngayon, napakaraming uri ng *Khamr* na may iba't ibang pangalan sa wikang Arabik at sa ibang wika, katulad ng beer, ji'ah (beer), alkohol, araq (arrack), vodka, champagne, at marami pang iba. May isang uri ng taong lumilitaw sa ating Ummah na inilarawan ng Propeta ﷺ: **"Ilan sa mga tao ng aking Ummah ay iinom ng khamr, bibigyan nila ito ng ibang pangalan."**¹¹³ Kaya maaari nila itong tawaging 'spirits' sa halip na *Khamr*, bilang pagtatangkang baligtarin ang katotohanan at manlinlang. Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿تُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَالدِّينَ ءَامَنُوا وَمَا تُخَدِّعُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ﴾

"Kanilang (napag-aakala na) nalinlang (nila) ang Allah at (maging) ang mga mananampalataya, subali't kanila lamang nilinlang ang kanilang mga sarili at ito ay hindi nila nauunawaan!" [Surah al-Baqarah 2:9]

Ang Islam ay nagpataw ng mahigpit na paghadlang sa bagay na ito, at pinakitunguhan ito nang may katiyakan upang sa ganoon ay hindi magkaroon ng puwang ng di pagkakaunawaan. Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Ang bawa't nakalalasing ay Khamr at ang bawa't Khamr (nakalalasing) ay Haraam."**¹¹⁴

Anumang nakapagdudulot sa pagkalason ng utak ay *Haraam*, maging ito man ay sa marami o kakaunting sukat.¹¹⁵ Kahit iba-iba ang pangalan nito, ito'y tumutukoy sa iisang bagay, at ang batas hinggil dito ay maliwanag.

Sa huli, ang Propeta ﷺ ay nagbigay ng babala sa sinumang umiinom ng *Khamr*: **"Sinumang uminom ng Khamr at nalasing, ang kanyang dasal ay hindi tatanggapin sa loob ng 40 araw, at kung siya ay mamatay, siya ay papasok sa Impiyerno. Subali't kung siya ay magsisi, tatanggapin ng Allah ﷻ ang kanyang pagsisisi, subali't kung siya ay muling iinom at malalasing, ang kanyang dasal ay hindi tatanggapin sa loob ng 40 araw. At kung siya ay mamatay siya ay papasok sa Impiyerno, subali't kung siya ay magsisi, tatanggapin ng Allah ﷻ ang kanyang pagsisisi. At kung siya ay muling iinom at malalasing, ang kanyang dasal ay hindi tatanggapin sa loob ng 40 araw, at kapag siya ay mamatay siya ay papasok sa Impiyerno, subali't kung siya ay magsisi, tatanggapin ng Allah ﷻ ang kanyang pagsisisi. kung siya ay muling iinom sa pang-apat na pagkakataon, ipangangako ng Allah ﷻ sa kanya na siya'y paiinum mula sa putik ng Khibaal sa Araw ng Pagbabangong Muli." Ang mga tao ay nagtanong, "O Sugo ng Allah, ano ang putik ng Khibaal?" Siya ay nagsabi: "Ang katas ng mga tao sa Impiyerno."¹¹⁶**

¹¹³ Iniulat ni Imaam Ahmad, 5/342; tingnan din sa Saheeh al-Jaami' 5453.

¹¹⁴ Iniulat ni Muslim, 3/1587.

¹¹⁵ Ang Hadeeth, "Anumang nakapagdudulot ng pagkalasing sa malaking sukat, ang maliit na sukat nito ay Haraam din," naiulat ni Abu Dawud, blng. 3681; tingnan ang Saheeh Abi Dawud, blng. 3128.

¹¹⁶ Iniulat ni Ibn Maajah, blng. 3377; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 6313.

Ang Paggamit ng Mga Kagamitang Yari sa Ginto at Pilak

Sa panahon ngayon, mahirap sa anumang nagbebenta ng magagandang kagamitang pambahay ang malaya sa mga sisidlang yari sa ginto at pilak, o kahit na ang mga ito'y nababalutan ng ganitong metal. Ang mga ito ay makikita rin sa mga tahanan ng mayayamang tao at sa mga hotel. Nagiging mamahaling regalo na ibinibigay ng mga tao sa bawa't isa sa natatanging okasyon. Maaaring wala sa pamamahay ng ilan sa mga tao, subali't ginagamit nila ang mga ito sa pamamahay ng iba kapag sila ay inanyayahan sa isang salu-salo. Ang lahat ng ito ay gawaing ipinagbawal sa Islam. Ang Propeta ﷺ ay nagbigay ng matinding babala hinggil sa paggamit ng naturang sisidlan. Si Umm Salamah ay nag-ulat na ang Propeta ay nagsabi: "**Ang isang kumakain o umiinom mula sa sisidlang yari sa ginto o pilak, ay tanging nagpapaalog lamang ng Apoy ng Impiyerno sa kanyang tiyan.**"¹¹⁷

Ang batas na ito ay tumutukoy sa lahat ng uri ng sisidlan o lalagyan na yari sa ginto o pilak, katulad ng pinggan, tinidor, kutsara, kutsilyo, tray na pinaglalagyan ng pagkaing iniaalok sa mga panauhin, kahon ng matatamis na ibinibigay sa panauhing pangkasal, atbp. Ilan sa mga tao ay maaaring magsabi, "Hindi namin ginagamit ang mga ito, inilalagay lamang namin ang mga ito bilang dekorasyon o palamuti." Ito ay hindi rin pinahihintulutan, upang maiwasan ang anumang posibilidad na magamit ang mga ito.¹¹⁸

Ang Di- Makatotohanang Pagsaksi

Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٣١﴾ حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۗ ﴾

"Kaya't umiwas sa kasuklam-suklam (na pagsamba) sa mga rebulto, at umiwas sa (pagbibigay ng) maling pahayag – hunafaa' lillah [i.e. sumamba lamang sa nag-iisang Allah], huwag magbigay katambal (sa pagsamba, atbp.) sa Kanya." [Surah al-Hajj 22:30-31]

Si Abd al-Rahmaan ibn Abi Bakrah ay nag-ulat na ang kanyang ama ay nagsabi: "Kami ay kasama ng Sugo ng Allah ng kanyang sabihin nang tatlong beses: '**Pinangangambahan ko sa inyo ang tatlong malalaking kasalanan,**': '**...ang pagbibigay katambal sa Allah ﷻ ang pagsuway sa mga magulang, at ...**' siya'y nakasandal subali't siya ay umupo sa sandaling iyon at nagsabi: '**...at pagbibigay ng maling pahayag o pagsaksi.**' Paulit-ulit niya itong sinasabi na sa ganoong kahaba ay ninanais naming matigil siya (para sa sarili niyang kapakanan)."¹¹⁹

Ang babala laban sa pagbibigay ng maling pahayag o pagsaksi ay binanggit nang paulit-ulit sapagka't ito'y isang bagay na di-pinahalagahan ng tao at itinuturing na napakagaan, at

¹¹⁷ Iniulat ni Muslim, 381634.

¹¹⁸ Mula sa mga salitang binitawan ni Sheikh Abd al-Azeez ibn Baaz.

¹¹⁹ Iniulat ni al-Bukhari, tingnan sa al-Fath, 5/261.

napakaraming kadahilanan para gawin ito, katulad lamang ng poot at inggit. Ang ibinubungang katiwalian nito ay sadyang napakalaki:

Ilang tao ang nawalan ng kanilang mga karapatan dahil sa maling pahayag o pagsaksi! Ilang inosenteng tao ang pinakikitunguhan ng di-makatarungan, at ilang tao ang nagkamit ng anumang hindi nararapat sa kanila nang dahilan dito!

Isang halimbawang paraan na ang bagay na ito'y itinuturing na napakagaan ng tao ay kalimitang nangyayari sa husgado, na ang isang tao ay maaaring magsabi sa isang tao na kailan lang niya nakilala, "Sumaksi ka sa akin at ako ay sasaksi sa iyo." Kaya't maaaring ang isa ay sasaksi sa iba sa kasong wala siyang kaalam-alam kung ano ang tunay na nangyari, katulad lamang ng pagsaksi na ang taong ito ang nagmamay-ari ng kapisang lupa o isang bahay, o isasangguni sa kanya samantalang kailanman ay hindi pa niya ito nakita sa buong buhay niya bago pa dumating ang araw ng kanilang pagtatagpo sa loob ng korte. Ito ay isang pagsisinungaling at maling pagsaksi o pagpapahayag, samantalang kinakailangan sa isang pahayag ay naaayon sa nailarawan sa Aklat ng Allahﷻ:

﴿ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا ﴾

"...at hindi kami sumasaksi maliban sa kung ano ang aming nalalaman." [Surah Yoosuf 12:81]

Ang Musika

Si Ibn Mas'ood ay sumumpa sa Allahﷻ na ang *Ayah* (talata),

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ ﴾

"At sa sangkatauhan ay may bumibili ng walang-saysay na salita upang iligaw (ang tao) sa Landas ng Allah." [Surah Luqmaan 31:6]

...hinggil sa kanta o awit. Si Abu Aamir at si Abu Maalik al-As'ari ay nag-ulat na ang Propetaﷺ ay nagsabi: "**Kabilang sa aking Ummah (pamayanan) ay yaong ginagawang Halaal (pinahihintulutan) ang al-Hira (pangangalunya o Zinaa), telang seda, Khamr (inumang nakalalasing) at instrumentong pangmusika**"¹²⁰ Si Anas ay nag-ulat na ang Propetaﷺ ay nagsabi: "**Sa pamayanang (Ummah) ito, may parusang lindol, pag-ulan ng bato at pagbabago ng anyo (mula tao tungo sa pagiging anyong hayop); iyan ay kung ang mga tao ay iinom ng Khamr (inumang nakalalasing), makikinig sa mang-aawit na babae at tutugtog ng instrumentong pangmusika.**"¹²¹

Ang Propetaﷺ ay nagbabawal ng '*Koobah*' (isang uri ng tambol), at inilarawan ang *flute* (plauta) bilang boses o tinig ng isang masamang taong nasisiraan ng bait. Ang mga naunang Iskolar katulad ni Imam Ahmad, nawa'y kahabagan siya ng Allahﷻ, ay nagsabi na ang instrumentong

¹²⁰ Iniulat ni al-Bukhari; tingnan ang al-Fath, 10/51.

¹²¹ Tingnan ang al-Silsilah al-Saheeha, 2203; iniugnay kay Ibn Ab-id-Dunyaa, Dhamm al-Malaahi; ang Hadeeth ay iniulat ni al-Tirmidhi, blng. 2212.

pangmusika katulad ng 'ood (lute), *tanboor* (isang mahaba ang leeg na instrumentong di-kwerdas), plautang *reed*, *rabaab* (instrumentong di-kwerdas tulad ng biyolin) at simbal, ay pawang *Haram*; walang pag-aalinlangan ang mga makabagong instrumento katulad ng biyolin, *qaanoon* (instrumentong di-kwerdas katulad ng *zither*), organ, piano, gitara, atbp., ang lahat ng ito ay kabilang sa ipinagbawal ng Propeta ﷺ bilang instrumentong pangmusika, sapagka't ang bunga nito ay higit pa sa mga makalumang instrumentong nabanggit sa ilan sa mga *Ahaadeeth*. Ito'y higit na nakalalason kaysa sa *Khamr* (inuming nakalalasing), na nabanggit ng ilan sa mga Iskolar katulad ni Ibn al-Qayyim. Walang pag-aalinlangan ang pagbabawal at kasalanang napapaloob dito ay higit pa kapag ang musika ay nasasabayan ng kanta at boses ng babaing mang-aawit, at ito'y mas higit na napapasama kung ang titik ay tumutukoy sa pag-ibig at naglalarawan ng panlabas na kagandahan. Dahil dito, ang mga Iskolar ay nagsabi na ang pagkanta ay nagbibigay-daan tungo sa *Zinaa* (pangangalunya), at iyan ay nagdudulot ng paggising o pagpukaw ng pagkukunwari sa puso. Sa madaling salita, ang musika at awitin ay bumubuo ng isa sa napakalaking tukso sa ating panahon.

Ang pinakamahirap ay ang katotohanang sa panahon ngayon ang musika ay bahagi na ng maraming bagay, katulad halimbawa ng orasan, doorbells, laruang pambata, kompyuter, telepono, atbp, at ang pag-iwas nito ay nangangailangan ng malaking bahagi ng pagpapasiya o determinasyon. Ang Allah ﷻ ang Siyang pinagmumulan ng lahat ng tulong.

Ang Tsismis o Panlilibak

Maraming pagtitipon ang walang naidudulot na kabutihan maliban sa tsismis o panlilibak laban sa ibang mga Muslim at sinisira ang kanilang mga karangalan. Ito'y isang bagay na ipinagbawal ng Allah ﷻ sa Kanyang alipin, at nagbigay ng nakasusuklam na paghahalintulad upang patigilin sila. Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿ وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَتُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ﴾

" *At huwag manlibak sa isa't isa. Nais ba ninyong kainin ang laman ng inyong patay na kapatid? Inyong kasusuklamang gayong (bagay).*" [Surah al-Hujuraat 49:12]

Ipinaliwanag ng Propeta ﷺ ang kahulugan ng *Ayah* na ito. Kanyang sinabi: "*Alam ba ninyo kung ano ang Gheebah (paninirang puri o panlilibak)?* Sila ay sumagot, "*Ang Allah ﷻ at ang Kanyang Sugo ang lubos na nakaaalam.*" Siya ay nagsabi: "*Ang pagsasabi ng anumang bagay hinggil sa iyong kapatid na hindi niya nagugustuhan.*" Siya ay tinanong, "*Ano sa palagay mo kung ang sinasabi hinggil sa kanya ay totoo?*" Siya ay nagsabi: "*Kung ang sinasabi mo hinggil sa kanya ay totoo, ito ay panlilibak, at kung ang sinasabi mo hinggil sa kanya ay hindi totoo, ito ay paninirang-puri.*"¹²²

Ang panlilibak ay pagsasabi ng anumang bagay hinggil sa iyong kapatid na Muslim na maaaring totoo subali't ayaw niya itong marinig na pinag-uusapan, maging ito man ay tungkol sa kanyang panlabas na anyo, sa kanyang pagsunod sa pananampalataya, sa kanyang makamundong gawain, sa kanyang sarili, at sa kanyang asal o pag-uugali. Napakaraming uri ang panlilibak, kabilang na ang pag-uusap na may kaugnayan sa kakulangan o kapansanan ng isang tao at panggagaya sa kanya upang gawin siyang katawa-tawa.

¹²² Iniulat ni Muslim, 4/2001.

Itinuturing na isang napakagaang bagay lamang ng mga tao ang paksang *Gheebah*, kahit na ito ay napakamalubha sa paningin ng Allah ﷻ, ayon sa nakasaad sa salita ng Propeta ﷺ: **"May pitumpu't dalawang uri ng Ribaa, ang pinakamaliit nito ay kasing-sama ng isang taong nakikipagtalik sa sarili niyang ina, at ang pinakamasama nito ay kapag ang isang tao ay sinisira niya ang dangal ng kanyang kapatid."**¹²³

Sinuman ang nakasama sa isang pagtitipon na nagaganap ang paninirang puri, panlilibak at alingasngas, kinakailangan pigilin niya ang kasamaang ito at ipagtanggol ang nililibak niyang kapatid. Ang Propeta ﷺ ay nag-utos sa atin na gawin ito nang kanyang sabihin: **"Sinuman ang magtanggol sa karangalan ng kanyang kapatid na Muslim, pangangalagaan ng Allah ﷻ ang kanyang mukha mula sa Apoy sa Araw ng Pagbabangong-Muli."**¹²⁴

Ang Paninirang-Puri

May mga taong mahuhusay magtagi-tagti o maglubid ng kasinungalingan upang maging sanhi ng hidwaan sa pagitan ng mga tao. Ito ay isa sa pinakamalubhang dahilan ng pagkawasak ng mga magagandang ugnayan at nagdudulot ng damdamin ng pagkasuklam sa bawa't tao. Isinusumpa ng Allah ﷻ ang sinumang gumagawa nito:

﴿ وَلَا تُطْعَمُ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ﴿١١﴾ هَمَّازٍ مَشَاءٍ بِنَمِيمٍ ﴿١٢﴾ ﴾

"At huwag sundin ang bawa't isa na palagiang sumusumpa, at itinuturing na walang kabuluhan, ang isang mapanirang-puri,

Si Hudhayfah ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Walang isa mang naniniktik (mapagmanman) na makakapasok sa Paraiso."**¹²⁵ Si Ibn Abbas ay nagsabi: **"Ang Propeta ﷺ ay dumaan sa isa sa mga libingan sa Madeenah, at narinig ang boses ng dalawang tao na kasalukuyang pinarurusahan sa kanilang mga libingan. Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: 'Sila ay pinarurusahan, subali't sila'y hindi pinarurusahan sa anumang malaking kasalanan. Kundi sila ay!! [At sa ibang salaysay, 'Tunay na ito'y malaking pagkakasala'] Isa sa kanila ay hindi naglilinis ng maayos sa sarili pagkatapos umihi, samantalang ang isa naman ay nagsisiwalat ng masamang hangaring paninirang-puri."**¹²⁶

Isa sa pinakamasamang uri ng kasalanang ito ay ang paglikha ng hidwaan sa pagitan ng dalawang mag-asawa, o ang pagsusumbong sa namumuno hinggil sa sinasabi ng ibang manggagawa, upang lumikha ng away. Ang lahat ng mga ito ay *Haraam*.

Ang Pagmamatyag sa Pamamahay ng Iba

Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

¹²³ Silsilah al-Saheeh, 1871.

¹²⁴ Iniulat ni Ahmad, 6/450; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 6238.

¹²⁵ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan ang al-Fath, 10/472; 'ang mapagmanman' dito ay tumutukoy sa isang taong palihim na nakikinig sa usapan ng iba ng wala silang kamalay-malay, at pagkatapos ay aalis at kanyang ipagsasabi ang anumang kanyang narinig.

¹²⁶ Iniulat ni al-Bukhari, tingnan ang Fath al-Baari, 1/317.

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا﴾

"O kayong mga mananampalataya! Huwag pumasok sa pamamahay ng iba maliban sa inyong pamamahay hangga't kayo ay nakahingi ng pahintulot, at naibigay ang pagbati sa kanila." [Surah an-Noor 24:27]

Ipinaliwanag ng Propetaﷺ ang dahilan kung bakit ang pahintulot ay nararapat hingin, sa pangamba na ang taong nais pumasok ay maaaring makakita ng di inaasahan o pribadong bagay sa loob ng bahay: **"Ang batas ng paghingi ng pahintulot ay itinatag sa kapakanang upang (hindi) makakita (ng anumang pribadong bagay sa loob ng bahay)."**¹²⁷

Sa panahon ngayon, ang mga tahanan at mga gusali ay napakalapit sa isa't isa o kaya'y magkakadikit, at ang mga pintuan at bintana ay magkakaharap sa isa't isa, ang posibilidad ng pagtitinginan ng magkakapitbahay ay lalaganap nang lubos. Maraming tao ang hindi ibinababa ang mga paningin, at ilan sa mga nakatira sa matataas na palapag ay palagiang nakadungaw sa mga bintana ng kanilang mga kapitbahay na mas mababa kaysa sa kanilang tahanan. Ito'y isang gawaing pandaraya at pananakop ng pribadong karapatan ng kapitbahay, at maaaring maging daan tungo sa *Haraam* na gawain. Isang napakalaking kalungkutan at kaguluhan ang magiging bunga nito. Sa katunayan ang pagtuturing ng *Sharee'ah* sa mata ng isang maniniktik bilang walang kabuluhan ay nagpapatunay sa pagiging malubha ng bagay na ito. Ang Sugo ng Allah ay nagsabi: **"Sinuman ang tumingin sa loob ng pamamahay ng iba ng walang pahintulot, ipinahihintulot sa kanila (may-ari ng bahay) na sundutin ang kanilang mga mata papalabas."**¹²⁸ Ayon sa ibang salaysay, kanyang sinabi: **"Sundutin ang kanilang mata, at (ito'y) walang kabayaran o ganti."**¹²⁹

Ang Pag-uusap ng Dalawa na Hindi Kasali ang Ikatlong Kasama

Ito ay isa sa mga suliraning umiiral sa mga pangkaraniwang pagtitipon, at ito ay isang paraan na pinaghihiwalay ni Shaytaan ang mga Muslim at ginagawa ang ilan sa kanila ang mapoot sa iba. Ipinaliwanag ng Propetaﷺ ang batas at katuwiran nito: **"Kung kayo ay tatlo, magkagayon ang dalawa ay hindi maaring mag-usap ng pribado ng hindi kasali ang ikatlo hangga't kayo ay masalihan ng ibang tao, sapagka't ito'y magiging sanhi ng kanyang pagkalungkot."**¹³⁰

Katulad din ito ng tatlong taong nag-uusap na hindi kasali ang pang-apat, at marami pa, at ang dalawang taong nag-uusap ng salitang hindi naiintindihan ng pangatlo, sapagka't ito'y walang pag-aalinlangang isang uri ng panghahamak sa pangatlo, at nagbibigay ng palagay na siya ay sinasadya nilang saktan, atbp.

Ang Isbaal

¹²⁷ Iniulat ni al-Bukhari, tingnan sa Fath al-Baari, 11/24.

¹²⁸ Iniulat ni Muslim, 3/1699.

¹²⁹ Iniulat ni Imaam Ahmad, 2/385; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 6022.

¹³⁰ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan ang Fath al-Baari, 11/83.

Isa sa mga bagay na itinuturing na walang kabuluhan ng tao, kahit na ito'y malubha sa paningin ng Allah ﷻ, ay ang **Isbaal**, ang pagsusuot ng (damit, pantalon, atbp.) nang lampas bukung-bukong. Ilan sa mga tao ay hinahayaan ang kanilang damit na nakalaylay sa sahig, samantalang ang iba naman ay hinihila sa likod.

Si Abu Dharr ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"May tatlong taong hindi kakausapin ng Allah ﷻ sa Araw ng Pagbabangon-Muli, o tingnan man lang o purihin: ang isang nagsusuot ng kanyang pang-ibabang kasuotan nang lampas sa ibaba ng kanyang bukung-bukong; ang isang ipinaaalala sa iba ang kanyang naibigay o naitulong; at ang isang nagbebenta ng kanyang produkto sa pamamagitan ng pagsisinungaling at maling pagpapahayag."**¹³¹

Ang isang nagsasabi ng, **"Hindi ko isinusuot ang aking damit nang lampas sa ilalim ng aking bukung-bukong dahil sa pagmamalaki"** sa katunayan kanyang pinupuri ang sarili sa pamamaraang hindi katanggap-tanggap. Ang babala hinggil sa **Isbaal** ay ipinararating sa lahat, maging ito man ay ginagawa nila dahil sa pagmamalaki o hindi, ayon sa Propeta ﷺ na nagsabi: **"Anumang bahagi ng kasuotang pang-ilalim na lampas sa ilalim ng bukung-bukong ay sa Impiyerno."**¹³²

Ang isang tao na ang kanyang **Isbaal** ay sanhi ng kanyang pagmamalaki ay higit na may matinding parusa kaysa sa isang walang gayong layunin. Ayon sa salita ng Propeta ﷺ: **"Sinumang kinakaladkad ang kanyang damit sanhi ng pagmamalaki, ang Allah ﷻ ay hindi man lang titingin sa kanya sa Araw ng Pagbabangon-Muli."**¹³³

Ito ay dahil sa kanyang pinagsama ang dalawang kasalanan sa iisang gawain. Ang pagsusuot ng damit nang lampas sa ilalim ng bukung-bukong ay **Haram**, ayon sa nakasaad sa **Hadith** na iniulat ni Ibn Umar, ang **Isbaal** ay maaaring gawin sa **Izaar** (pang-ilalim na kasuotan), **Qamees** (damit o pang-itaas na damit) at **Iimaamah** (turban); **"...Sinumang kinakaladkad ang anumang bahagi (ng kasuotan) sa sahig sanhi ng pagmamalaki, ang Allah ﷻ ay hindi titingin sa kanya sa Araw ng Pagbabangon-Muli."**¹³⁴

Ang mga kababaihan ay pinahihintulutang pahabain ang kanilang kasuotang pang-ilalim ng isa o dalawang dangkal upang matakpan ang mga paa o paghahanda laban sa anumang bagay na mapapawi ng hangin, atbp. Hindi ipinahihintulot gawin ang higit pa diyan, na katulad ng ginagawa ng ilan sa mga damit pangkasal na may pagkahaba-habang buntot na kinakaladkad sa likod ng ikinakasal.

Ang Pagsusuot ng Lalaki ng Ginto

Si Abu Musa al-Ash'ari ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Ang Silk (seda) at ginto ay ipinahihintulot lamang sa mga kababaihan ng aking Ummah (pamayanan) subali't ipinagbabawal sa mga kalalakhian."**¹³⁵

¹³¹ Iniulat ni Muslim, 1/102.

¹³² Iniulat ni Imaam Ahmad, 6/254; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 5571.

¹³³ Iniulat ni al-Bukhaari, blng. 3465, al-Bagha edisyon.

¹³⁴ Iniulat ni Abu Dawud, 4/353; tingnan din sa Saheeh al-Jaami' 2770.

¹³⁵ Iniulat ni Imaam Ahmad 4/393; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 207.

Sa panahon ngayon, ang mga pamilihan (ng ginto) ay puno ng iba't ibang bagay na nakadiseno para sa kalalakhian, katulad ng relo, butones, panulat, lalagyan ng susi, medalya na iba't ibang uri na yari sa ginto. Isa sa mga pangkaraniwang kasalanan na matatagpuan sa mga patimpalak ay ang mga regalong relong gintong panlalaki.

Si Ibn Abbas ay nag-ulat na nakita ng Sugo ng Allah ang isang lalaking may suot na gintong singsing; kinuha niya ito at itinapon sa isang tabi, at nagsabi, "***Nais ba ng isa sa inyo ang kumuha ng nagbabagang Apoy sa Impiyerno at hahawakan ito ng kanyang kamay?***" Pagkatapos umalis ang Propetaﷺ, may isang nagsabi sa lalaki: "***Bakit hindi mo kunin ang iyong singsing at pakinabangan ito (ipagbili ito)?***" Siya ay nagsabi, "***Hindi, sumpa man sa Allahﷻ kailanma'y hindi ko maaaring kunin ang anumang itinapon ng Sugo ng Allah.***"¹³⁶

Ang Pagsusuot ng Babae ng Mahahalay na Damit

Sa panahon ngayon, isa sa mga paraan na tayo ay inaatake ng ating mga kalaban sa pagsira sa ating lipunan ay sa pamamagitan ng modang kanilang dinidibuho at itinataguyod, na naging tanyag sa mga Muslim. Ang mga modang ito ay hindi masasabing nagtatakip ng lahat ng bahagi ng katawan. Ang mga ito ay napakaigsi, naaaninag ang loob at masisikip. Karamihan dito ay hindi karapat-dapat isuot kahit sa harapan ng ibang babae o sa *Mahram!* Ang Propetaﷺ ay nagsabi sa atin na ang uri ng mga kasuotang ito ay lilitaw mula sa mga kababaihan ng huling panahon. Naiulat sa *Hadeeth* na isinalaysay ni Abu Hurairah: "***May dalawang uri ng tao sa Impiyerno na hindi ko pa nakita: mga taong may latigo na parang buntot ng baka, na nilalaligo ang mga tao; at mga babaing may damit subali't nakahubad na naglalakad nang may pang-aakit, na ang kanilang mga buhok ay parang umbok ng kamelyo, na nakalaylay patagilid. Sila'y hindi makapapasok sa Paraiso o kahit man lang amoy ng halimuyak nito, bagaman ang halimuyak nito ay malalanghap mula sa ganito o ganong layo.***"¹³⁷

Kabilang sa ganitong uri ng kasuotan ay mga damit na isinusuot ng ilan sa mga kababaihan na may mahabang hiwa mula sa tupi; o mga pira-pirasong ginupit dito at doon; kapag ang nagsuot nito ay uupo, ang kanyang *Awrah* (lahat na nararapat takpan) ay nakikita, sa katunayan sa pamamagitan ng pagsususot ng naturang kasuotan, ang isang babae ay gumagaya sa *Kuffaar* at sumusunod sa kanilang moda at disenyo ng pagpapakita ng kasuotan. Hingin natin sa Allahﷻ na pangalagaan Niya tayo mula sa lahat ng mga ito. Isa pang malalang bagay ukol sa pananamit ay ang masamang larawan na makikita sa ilan sa mga kasuotan, katulad ng larawan ng mga mang-aawit, bote ng alak, larawan ng hayop na ipinagbabawal sa Islam, krus, larawan ng mga masasamang samahan, o masasamang salita na hindi nababagay sa mga mararangal na tao, na maaaring naisulat sa mga salitang banyaga.

Ang Pagsusuot ng Peluka

Si Asmaa bint Abi Bakr ay nagsabi: "Isang babae ang dumating sa Propetaﷺ at nagsabi, 'O Sugo ng Allah, may anak akong babae na malapit ng ikasal; siya ay nagkalagnat at nawala halos ang kanyang buhok – maaari ko ba siyang pagsuotin ng di-totoong buhok (peluka) sa kanyang ulo? Siya ay nagsabi: '***Tsinusumpa ng Allahﷻ ang sinumang nagsusuot ng di-totoong buhok at ang***

¹³⁶ Iniulat ni Muslim, 3/1655.

¹³⁷ Iniulat ni Muslim, 3/1680.

*sinumang tumulong dito para gawin.*¹³⁸ Si Jaabir ibn Abdullah ay nagsabi: "**Ang Propeta ﷺ ay nagbigay ng matinding tagubilin na walang babaing nararapat magdagdag ng anumang bagay sa kanyang ulo.**"¹³⁹

Halimbawa nito, kabilang ang mga bagay na uso sa panahon ngayon ay katulad ng peluka at pag-uunat ng buhok, at iba pang mga masasamang bagay na pinagkakaabalahan sa loob ng mga salon. Kabilang pa rito ay ang huwad na buhok o peluka na isinusuot ng mga walang moral na mga artistang kalalakihan at kababaihan.

Ang Paggaya sa Ibang Kasarian

Bahagi ng *Fitrah* ng isang tao ang pangalagaan niya ang kanyang likas na kasarian na siyang pagkakalikha sa kanya ng Allah ﷻ maging siya man ay lalaki o babae. Kung wala ito, ang pagiging marangal na buhay ng tao ay magiging imposible. Ang lalaking nanggagaya sa babae at ang babae sa lalaki ay isang bagay na sumasalungat sa kabuuang likas ng tao (*Fitrah*) at nagbibigay daan tungo sa pagkabulok at laganap na pagkalat ng di-pagkakakilanlan. Sa batas Islamiko (*Sharee'ah*), kapag ang isang tao ay isinumpa dahil nakagawa ng partikular na bagay, ito ay nangangahulugan na ang bagay na yaon ay *Haraam*. Si Ibn Abbas ay nag-ulat na ang Sugo ng Allah ay nagsabi: "**Isinusumpa ng Allah ﷻ ang lalaking itinutulad ang kanilang mga sarili sa babae at ang babaing itinutulad ang kanilang mga sarili sa lalaki.**"¹⁴⁰ Naiulat din ni Ibn Abbas na ang Sugo ng Allah ay nagsabi: "**Isinusumpa din ng Allah ﷻ ang bakla at tomboy.**"¹⁴¹ Ang pagkakatulad ay maaaring sa pamamagitan ng paggalaw, paglalakad at pananalita.

Ganoon din, ang dalawang kasarian ay hindi ipinahihintulot ang panggagaya ng bawa't isa sa pananamit o sa pagsusuot ng anumang bagay na natatangi sa bawa't kasarian. Kaya, ang mga kalalakihan ay hindi pinahihintulatang magsuot ng kwintas, pulseras, hikaw, atbp na talamak sa mga *hippies* at kauri nito. Ang mga kababaihan naman ay hindi pinahihintulatang magsuot ng mga bagay na natatangi lamang para sa mga lalaki, katulad ng *thawb* (mahabang damit na isinusuot ng mga kalalakihan sa bansang Arabo), kamiseta, atbp anumang kanyang (babae) isusuot ay kinakailangang naiiba ang moda o uso, detalye at kulay. Ang patunay na ang dalawang kasarian ay hindi maaaring magkatulad sa isa't isa sa pananamit ay matatagpuan sa *Hadeeth* na naiulat ni Abu Hurairah: "**Isinusumpa ng Allah ﷻ ang lalaking nagsusuot ng damit na pambabae at ang babaing nagsusuot ng damit na panlalaki.**"¹⁴²

Ang Pagkukulay sa Buhok ng Kulay Itim

Ayon sa mapapanaligan at matatag na pasiya ng mga iskolar sa Islam, ang pagsagawa nito ay *Haraam*, dahil sa babala na nabanggit sa *Hadeeth*: "**Sa mga huling yugto ng panahon, may mga taong magkukulay ng kanilang mga buhok ng kulay itim na parang dibdib ng kalapati; kailanman sila ay hindi makaaamoy ng halimuyak ng Paraiso.**"¹⁴³ Ang gawaing ito ay laganap sa mga taong may mga mapuputing buhok at kanila itong tinatakpan sa pamamagitan ng

¹³⁸ Iniulat ni Muslim, 3/1676.

¹³⁹ Iniulat ni Muslim, 3/1676.

¹⁴⁰ Iniulat ni al-Bukhaari; tingnan ang al-Fath, 10/332.

¹⁴¹ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan ang al-Fath, 3/10/333.

¹⁴² Iniulat ni Abu Dawud, 4/355; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 5071.

¹⁴³ Iniulat ni Abu Dawud, 4/419; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 8153.

paglalagay ng kulay itim. Ito'y nagbibigay daan tungo sa marami pang kasamaan, katulad ng panlilinlang at pandaraya sa tao sa pamamagitan ng pagmamayabang nang hindi naman totoo.

Bagaman totoo na ang Propeta ﷺ ay nagkulay din ng kanyang buhok, siya ay gumamit ng henna, na nagbibigay ng kulay dilaw, pula o kayumanggi. Nang si Abu Quhaafah, na ang buhok at balbas ay kasing puti na ng *thughaamah* (halaman na ang dahon at bulaklak ay napaka puti), ay dinala sa kanya (sa Propeta) noong araw nang sakupin ang Makkah, ang Propeta ﷺ ay nagsabi, **"Baguhin ito (kulay ng buhok at balbas) ng anumang bagay, subali't iwasan ang (kulay) itim."**¹⁴⁴ Hinggil dito, ang tamang pananaw ay katulad din ng babae ang lalaki. Hindi rin sila pinahihintulutang magkulay ng kanilang buhok ng kulay itim.

Ang Pagguhit at Paggawa ng Mga Bagay na may Kaluluwa

Si Abdullah ibn Mas'ood ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Ang taong gagawaran ng Allah ﷻ ng matinding parusa sa Araw ng Pagbabangong-Muli ay ang mga gumuguhit ng larawan."**¹⁴⁵

Si Abu Hurairah ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Ang Allah ﷻ ay nagsabi: 'Sino ang higit na nakagagawa ng kasamaan sa isang nagpipilit gumawa ng alin mang bagay na katulad ng Aking nilikha; hayaan siyang lumikha ng isang butil ng trigu o isang buto ng mais.'"**¹⁴⁶ Si Ibn Abbas ay nagsabi: **"Bawa't gumuguhit ng larawan ay sa Apoy ng Impiyerno, at sa bawa't larawan na kanyang iginuhit ay pabibigyan sa kanya ng buhay, at siya'y parurusahan sa Impiyerno."** at kanya ring sinabi: **"kung nais mong gumuhit ng larawan, gumuhit ka ng halaman at mga bagay na walang kaluluwa."**¹⁴⁷

Ang *Ahaadeeth* na ito ay malinaw na nagpapahiwatig na *Haram* ang gumuhit ng larawan ng bagay na may kaluluwa, maging ito man ay tao o anumang uri ng hayop, patagilid man o paharap. Ang larawan ay ipinagbawal maging ito man ay iginuhit, inukit, ikinurba, ibinurda at iminolde. Ang *Ahaadeeth* na nagbabawal sa pagguhit ng larawan ay sumasaklaw sa lahat ng pamamaraang nabanggit.

Dapat tanggapin ng isang Muslim kung ano ang sinasabi ng *Sharee'ah*, nang walang pagtatalo. Maaaring ang ilang tao ay nagsasabi **"Hindi ko naman sinasamba ang mga larawang ito o nagpapatirapa sa kanila!"**. Subali't kung iyong pagmasdan at pag-isipan ang isa man lang sa mga masasamang dulot ng laganap na pagkakaroon ng larawan sa panahon natin ngayon, mauunawaan mo ang katuwiran sa kabila ng pagbabawal nito. "Ang masamang dulot nito ay ang hamon sa pagnanasang seksuwal na nagbibigay daan tungo sa kasamaan, dahil sa mga larawang ito"

Kinakailangan sa isang Muslim na huwag magtago o magpanatili ng anumang larawan ng mga bagay na may kaluluwa sa kanyang pamamahay, sa dahilang ito'y nagpipigil sa mga anghel upang pumasok sa kanyang tahanan. Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Hindi pumapasok ang mga anghel sa tahananang may aso o larawang (may kaluluwa)."**¹⁴⁸

¹⁴⁴ Iniulat ni Muslim, 3/1663.

¹⁴⁵ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan ang al-Fath, 10/382.

¹⁴⁶ Iniulat ni al-Bukhari, tingnan ang al-Fath al-Baari, 10/385.

¹⁴⁷ Iniulat ni Muslim, 3/1671.

¹⁴⁸ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan ang al-Fath, 10/380.

Karamihan sa mga kabahayan ay may makikita kang mga imahen, ilan sa mga ito ay sumasagisag sa diyos ng *Kuffar*, na ginagamit bilang palamuti. Ito ay higit na *Haram* kaysa sa ibang uri, katulad lamang ng larawan na nakasabit ay higit na masama kaysa sa larawang hindi nakasabit. Gaano kadalas ang mga larawang ito na umaakay sa pagdakila, pagdalamhati, at pagmamalaki! Huwag nating sabihin ang mga larawan ay itinatago bilang mga alaala, dahil ang tunay na alaala ng kapatid na Muslim ay nasa puso, at ang isang nakaalala sa kanila ay sa pamamagitan ng paghingi ng kapatawaran at habag para sa kanila. Kinakailangan sa bawat isa na tanggalin ang mga larawang ito, at sirain ang mga ito, maliban lamang kung ang mga ito ay napakahirap gawin, katulad lamang ng mga larawang nasa balat ng mga pambalot sa kakanin o sa mga encyclopedia at iba pang mga pinagkukunang aklat. Pinahihintulutan ang pagtatago ng ilang kinakailangang larawan, katulad lamang ng nasa ID (pagkakilanlan) at sa mga lisensya, o mga larawang natatapanan (larawang nakaguhit sa carpet).

﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾

"Kaya't panatilihin ang inyong tungkulin sa Allah at matakot sa Kanya sa abot ng inyong kakayahan." [Surah at-Taghaabun 64:16]

Ang Pagsisinungaling Hinggil sa Panaginip

Ilan sa mga tao ay sadyang gumagawa ng mga panaginip at pangitain na hindi naman talaga nila nakita. Ginagawa nila ito sa hangaring magtamo ng pang-ispiritwal na katanyagan at kasikatan, para sa iilang materyal na kapakinabangan, upang takutin ang kanilang mga kalaban, at marami pa. Marami sa mga karaniwang tao ang may malakas na paniniwala sa panaginip at madaling malinlang ng naturang kasinungalingan. Ang Propetaﷺ ay nagbigay ng matinding babala sa sinumang gumawa sa naturang bagay: *"Isa sa pinakamasamang uri ng pagsisinungaling ay ang pag-aangkin ng isang tao na nabibilang siya sa iba maliban sa kanyang tunay na ama, o nag-aangking nakita niya ang isang bagay na hindi naman niya nakita, o ang pagsasabing sinabi ng Sugo ng Allah na hindi naman niya sinabi."*¹⁴⁹

At kanya ring sinabi: *"Sinumang nag-aangkin na nakita niya sa panaginip ang hindi naman talaga niya nakita ay uutusan siyang itali ang dalawang tainga ng trigu, at kailanma'y hindi niya ito kayang gawin."*¹⁵⁰

Ang pagtatali sa dalawang harina ay kailanman ay hindi maaaring gawin, kaya ang parusa ay kasukat ng kasalanan.

Ang Kawalan ng Paggalang sa Libingan

Si Abu Hurayrah ay nag-ulat na ang Propetaﷺ ay nagsabi: *"Kung mangyari mang umupo ang isa sa inyo sa nagbabagang uling at hayaan niyang masunog ang kanyang damit hanggang sa*

¹⁴⁹ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan ang al-Fath, 6/540.

¹⁵⁰ Iniulat ni al-Bukhaari; tingnan ang al-Fath, 12/427. Ito ay isang metapora na ang ibig sabihin ay patuloy siyang paparusahan (sa takdang panahon).

ito ay makaabot sa kanyang balat, ito ay higit na makakabuti sa kanya kaysa sa pag-upo sa itaas ng puntod o libingan."¹⁵¹

Hinggil sa paghukbang sa itaas ng libingan o puntod, maraming tao ang gumagawa nito. Kapag nailibing na ang yumao, makikita mo ang mga nakipaglibing na hindi inaalintana kung saan sila naglalakad (minsan nagsusuot pa sila ng sapatos). Naglalakad sila sa mga katabing libingan ng walang paggalang sa namatay. Ang kalubhaan ng bagay na ito ay malinaw mula sa salita ng Propetaﷺ: ***"Kung maaari lamang akong maglakad sa бага o sa espada, o sulsihan ang aking sapatos sa sarili kong paa, ito ay higit na makakabuti sa akin kaysa sa maglakad sa ibabaw ng libingan o puntod ng Muslim.***"¹⁵²

Kaya papaano naman yaong mga taong sinasakop ang lugar ng libingan upang magtayo ng kalakal, gusali o tahanan dito? Doon sa mga tumutugon sa tawag ng kalikasan (pagdumi) sa ibabaw ng libingan, ito ay ginagawa lamang ng mga taong walang mabuting asal. Kapag sila ay nakakaramdam ng matinding pangangailangan, sila'y tatalon sa pader ng libingan at gagambalain ang mga patay sa pamamagitan ng kanilang inilalabas na masasamang amoy at maruruming bagay. Ang Propetaﷺ ay nagsabi: ***"Walang kaibhan sa akin kung ito man ay nasa gitna ng libingan o sa gitna ng palengke"*** " Ito ay nangangahulugan na ang pagdumi sa libingan ay katulad ng paghuhubad at pagdumi sa harapan ng mga tao sa pamilihan.

Sa mga taong sadyang itinatapon ang kanilang mga basura sa mga libingan (lalong lalo na yaong iniwanan na at ang pader ay sira na) ay kabilang sa pagbabawal na ito. Kabilang sa mga magagandang asal na nararapat gawin ng mga taong bumibisita sa libingan ay ang pag-aalis ng kanilang mga sapin sa paa kung nais nilang maglakad sa pagitan ng mga libingan o puntod.

Ang Hindi Paglilinis Nang Maayos Pagkatapos Umihi

Isa sa kagandahan ng Islam ay ang pagtuturo nito sa bawa't bagay na makabubuti at makapagbabago sa sangkatauhan. Kabilang na rito kung papaano alisin ang mga maruruming bagay sa pamamagitan ng paglilinis sa sarili nang maayos pagkatapos umihi o dumumi. Ang ilang mga tao ay tila nagpapabaya hinggil sa bagay na ito at hinahayaan ang kanilang mga damit at katawan na maging marumi, na nagiging sanhi ng pagkawalang bisa ng kanilang mga dasal. Ang Propetaﷺ ay nagsabi sa atin na isa ito sa mga sanhi ng kaparusahan sa libingan. Si Ibn Abbaas ay nagsabi: ***"Ang Propetaﷺ ay nagdaan sa isa sa mga libingan sa Madeenah, at narinig niya ang tinig ng dalawang taong (kasalukuyang) pinarurusahan sa kanilang mga libingan. Ang Propetaﷺ ay nagsabi: 'Sila ay kasalukuyang pinarurusahan, subali't sila ay hindi pinarurusahan sa anumang malalaking kasalanan. Bagkus ang mga ito ay!! [At sa ibang salaysay, 'Tunay na ang mga ito ay malaking (kasalanan)!'] Isa sa kanila ay hindi naglilinis nang maayos sa sarili pagkatapos umihi, at ang isa naman ay nagkakat ng masamang balita.***"¹⁵³ Tunay na ang Propetaﷺ ay nagsabi: ***"...karamihan sa kaparusahan sa libingan ay sanhi ng ihi.***"¹⁵⁴

Ang hindi maayos na paglilinis sa sarili pagkatapos umihi ay sakop din ang pagmamadali sa pag-ihi, kusang pag-ihi sa isang posisyon o pook na maaaring tumilamsik sa kanya ang ihi---

¹⁵¹ Iniulat ni Muslim, 2/667.

¹⁵² Iniulat ni Ibn Maajah, 1/499; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 5038.

¹⁵³ Iniulat ni al-Bukhaari; tingnan ang Fath al-Baari, 1/317.

¹⁵⁴ Iniulat ni Imaam Ahmad, 2/326; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 1213.

nagpabaya sa paglilinis ng sarili pagkatapos nito, o di kaya'y hindi maayos ang kanyang paglilinis. Ang panggagaya sa mga *Kuffaar* ay umabot sa punto na ilan sa mga palikuran para sa mga kalalakihan ay may ihian na nakadikit sa pader na lantad sa paningin ng iba. Kaya naman, sa isang taong gumagamit nito'y nakalantad sa bawa't taong lumalabas at pumapasok nang kahihyan sa sarili habang nasa kalaswaan. Kaya naman, pinagsama niya ang dalawang ipinagbabawal na gawain sa iisang pagganap: ang hindi pagtatago ng kanyang pribadong bahagi ng kanyang katawan sa paningin ng iba, at ang hindi paglilinis nang maayos sa sarili pagkatapos umihi.

Ang Paniniktik o Pagmamanman

Ang Allah ﷻ ay nagsabi:

﴿وَلَا تَجَسَّسُوا﴾

"At huwag maniktik (sa isat isa)." [Surah al-Hujuraat 49:12]

Si Ibn Abbaas ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "*Sinumang nakikinig sa pag-uusap ng mga tao nang walang pahintulot (mula sa kanila, mapapasakanya ang) tinunaw na tingga na ibubuhos sa kanyang mga tainga sa Araw ng Pagbabangong-Muli.*"¹⁵⁵

Kapag ang taong ito (pagkatapos maniktik) at pupunta sa iba at ipagsasabi ang narinig niyang pinag-usapan upang lumikha ng gulo sa kanila, magkagayon ang kanyang kasalanan sa paniniktik ay tinambalan pa ng isang kasalanan, ayon sa sinabi ng Propeta ﷺ: "*Ang maniniktik ay hindi makapapasok sa Paraiso.*"¹⁵⁶

Ang Pagiging Masamang Kapitbahay

Ipinag-utos ng Allah ﷻ sa Qur'an ang magandang pakikitungo sa kapitbahay:

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۚ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا﴾

"Sambahin ang Allah at huwag magbigay ng katambal sa Kanya sa pagsamba, at maging mabuti sa mga magulang, sa mga kamag-anak, sa mga ulila, sa mga mahihirap, sa kapitbahay na kamag-anak, sa di-kilalang kapitbahay, sa kasamahang nasa iyong tabi, sa mga naglalakbay (na iyong masalubong), at sa mga aliping nasa iyong pangangalaga. Katotohanan, hindi kinalulugdan ng Allah ang mga taong mapagmalaki at palalo." [Surah an-Nisaa' 4:36]

¹⁵⁵ Iniuulat ni al-Tabaraani sa al-Kabeer, 11/248-249; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 6004.

¹⁵⁶ Iniuulat ni al-Bukhari, tingnan sa Fath al-Baari, 10/472.

Ang paglapastangan at pananakit sa kapitbahay ay *Haraam* dahil sa kadakilaan ng kanyang karapatan. Si Abu Shurayh ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Sumpa man sa Allah ﷻ siya ay hindi mananampalataya! Sumpa man sa Allah ﷻ siya ay hindi mananampalataya!"** Siya ay tinanong, "Sino, O Sugo ng Allah?" Siya ay nagsabi: **"Ang isang taong hindi ligtas ang kanyang kapitbahay sa (kanyang) pamiminsala."**¹⁵⁷

Itinuring ng Propeta ﷺ ang pagpupuri at pamimintas ng kapitbahay bilang batayan upang malaman kung ang isang tao ay mabuti o masama. Si Ibn Mas'ood ay nag-ulat na isang lalaki ang nagsabi sa Propeta ﷺ: **"O Sugo ng Allah, papaano ko malalaman kung ako ba ay mabuti o hindi?"** Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Kapag narinig mo ang iyong kapitbahay na nagsasabing mabuti ka, magkagayon, ikaw ay mabuti, at kapag narinig mo sa kanya na nagsabing masama ka, samakatuwid ikaw ay hindi mabuti."**¹⁵⁸

Ang pamiminsala sa kapitbahay ay nagagawa sa iba't ibang paraan. Kabilang na rito ang hindi pagbibigay pahintulot sa kanya upang maglagay ng kapiasang kahoy sa namamagitan bakod; ang pagpapalawak ng tirahan upang mawalan siya ng (karapatang) masinagan ng araw at makasamyong sariwang hangin; ang pagbubukas ng bintana na tanaw ang kanyang pamamahay at pagtingin sa kanila upang alamin ang kanilang lihim o ang kanilang pribadong buhay; ang paggambala sa kanya sa pamamagitan ng malakas na ingay katulad ng hiyawan, lalong-lalo na kapag siya ay natutulog o namamahinga; o ang pagtatapon ng basura sa harapan ng kanyang pintuan. Ang kasalanan ng mga naturang gawain ay lalong bumibigat kapag ito ay ginagawa mismo sa sariling kapitbahay, katulad ng sinabi ng Propeta ﷺ: **"'Kung mangyari mang mangalunya ang isang lalake sa sampung babae, higit na mainam pa ito sa kanya kaysa sa makiapid siya sa asawa ng kanyang kapitbahay. At kung mangyari mang magnakaw ang isang lalake sa sampung kabahayan, higit na mainam pa ito sa kanya kaysa sa magnakaw siya sa kanyang kapitbahay."**¹⁵⁹

Ang ilan sa mga mapanlinlang na tao ay sinasamantala ang paglisan ng kanilang kapitbahay lalong-lalo na sa gabi para pasukin ang kanilang kabahayan at gumawa ng kahalayan at kasamaan. Kasawian sa kanila, sa parusang naghihintay sa Araw ng Paghuhukom!

Ang Pamiminsala sa Mga Tagapagmana sa Pagsulat ng Huling Habilin

Isa sa pangunahing panuntunan ng *Sharee'ah* ay nararapat na walang anupamang pamiminsala o maggantihan ng pinsala. Isang halimbawa ng pamiminsalang ito ay ang pagsusulat ng huling habilin na nag-aalis ng karapatan sa isa o ilan sa kanyang mga tagapagmana. Ang ganitong tao ay binigyang-babala ng Propeta ﷺ: **"Sinumang maminsala sa (iba), pipinsalain din siya ng Allah ﷻ. At sinumang gawing mahirap ang mga bagay para sa iba, gagawin din ng Allah ﷻ na mahirap sa kanya ang mga bagay."**¹⁶⁰ Ang mga halimbawa na ang huling habilin ng isang tao ay maaaring makapinsala sa iba ay sa pamamagitan ng pagkakait sa tagapagmana ng kanyang

¹⁵⁷ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan sa Fath al-Baari, 10/443.

¹⁵⁸ Iniulat ni Imaam Ahmad, 1/402, tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 623.

¹⁵⁹ Iniulat ni al-Bukhaari sa al-Adab al-Mufrad, blng.103; tingnan din sa al-Silsilah al-Saheehah, 65.

¹⁶⁰ Iniulat ni Imaam Ahmad, 3/453; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 6348.

karapatan, ang pagbibigay sa tagapagmana nang higit sa kanyang matatanggap batay sa *Share'ah*, o ang pagpapamana sa ibang tao nang higit sa ikatlong (1/3) bahagi..

Sa mga lugar na ang mga tao ay hindi itinataguyod ang batas ng *Share'ah*, maaaring mahirap sa isang tao na kunin ang anumang karapatang ipinagkaloob sa kanya ng Allahﷻ, sapagka't ang mambabatas na tumataguyod sa batas na gawa ng tao ay maaaring mag-utos na ang habiling naitala sa manananggol o abogado ang siyang ipatutupad at hindi yaong naayon sa batas ng *Share'ah*.

﴿ فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ ﴾

"Kapighatian sa kanila sa anumang sinulat ng kanilang mga kamay at kapighatian para sa anumang bunga ng kanilang kinita (mula rito)." [Surah al-Baqarah 2:79]

Ang Paglalaro ng Dais

Maraming kilalang laro ang naglalaman ng elementong *Haram*; kabilang dito ay mga larong isinasagawa sa pamamagitan ng paghagis ng dais (dice), katulad ng backgammon atbp. Ang Propetaﷺ ay nagbigay-babala na ang larong dais ay nagbibigay daan tungo sa pagsusugal: **"Sinumang maglalaro ng dais, ay parang isinasawsaw niya ang kanyang daliri sa laman at dugo ng baboy."**¹⁶¹ Si Abu Musa ay nag-ulat na ang Propetaﷺ ay nagsabi: **"Sinumang maglalaro ng dais ay sumuway sa Allahﷻ at sa Kanyang Sugo."**¹⁶²

Ang Pagsumpa sa Isang Mananampalataya

Maraming tao ang hindi napipigilan ang kanilang dila kung sila ay galit, at mabilisang nagbibitiw ng masamang sumpa sa kanilang kapuwa tao, sa mga hayop, mga bagay na walang buhay, araw, oras, atbp. Maging ang kanilang mga sarili at mga anak ay isinusumpa, o maging ang asawang lalaki sa kanyang asawang babae at ganoon din ang asawang babae sa kanyang asawang lalaki. Ito ay isang napakamalubhang bagay. Si Abu Zayd Thaabit ibn al-Dahhaak al-Ansari ay nag-ulat na ang Propetaﷺ ay nagsabi: **"Sinumang sumumpa sa mananampalataya, ay para na rin niya itong pinatay."**¹⁶³

Sa dahilang ang pagsumpa ay karaniwan sa mga kababaihan, ang Propetaﷺ ay nagpaliwanag na ito ay magiging isa sa mga dahilan ng kanilang pagpasok sa Impiyerno. Gayundin, yaong mga mapagsumpa ay hindi makapamamagitan sa Araw ng Pagbabangong-Muli. Ang higit na matindi kaysa rito ay ang katotohanang magbabalik ang sumpa sa sinumang nagbitiw nito kapag ito ay kanyang sinabi nang hindi makatarungan. Sa pangyayaring ganito, siya ay nanalangin lamang laban sa kanyang sarili at inilayo ang sarili mula sa habag ng Allahﷻ.

Ang Pananaghoy (sa Panahon ng Pagdadalamhati)

¹⁶¹ Iniulat ni Muslim, 4/1770.

¹⁶² Iniulat ni Imaam Ahmad, 4/394; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 6505.

¹⁶³ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan ang Fath al-Baari, 10/465.

Isa sa ipinagbabawal (*Haraam*) na gawain ng mga kababaihan ay ang pagtataas ng kanilang mga boses sa paghiyaw at panaghoy para sa patay. Ginagawa nila ito habang sinasampal ang kanilang mukha, pinupunit ang kanilang mga damit, pinuputol o ginugulo ang kanilang mga buhok, at marami pang ibang hindi kanais-nais na gawain. Ang lahat ng mga ito ay nagpapatunay lamang sa isang tao ang hindi niya pagtanggap sa anumang itinakda ng Allah ﷻ at hindi niya tinatanggap ang pangyayari nang mahinahon at may pagtitimpi. Isinumpa ng Propeta ﷺ ang sinumang gumawa nito. ***Si Abu Umaamah ay nag-ulat na isinumpa ng Sugo ng Allah ang babaing sinasampal ang mukha, pinupunit ang damit, at humahagulgol ng iyak dahil sa pighating sinapit.***¹⁶⁴ Si Abdullah ibn Mas'ood ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: ***"Hindi kabilang sa amin ang sinumang sinasampal ang pisngi (mukha), pinupunit ang damit at nananalangin sa pamamagitan ng panalangin ng Jaahiliyyah (kamangmangan)."***¹⁶⁵ Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: ***"Kapag ang babaing tumatangis nang malakas na hagulgol ay hindi humingi ng kapatawaran bago siya namatay, ibabangon siya sa Araw ng Pagbabangong-Muli na nakasuot ng damit na Tar (gawa sa alkitran) at isang kasuotan ng langib."***¹⁶⁶

Ang Pananampal at Paglalagay ng Marka sa Mukha

Si Jaabir ay nagsabi: ***"Ipinagbawal ng Sugo ng Allah ang pananampal o paglalagay ng marka sa mukha."***¹⁶⁷

Kung ang pag-uusapan ay hinggil sa pananampal ng mukha, maraming mga ama at mga guro ang hinahampas ang bata sa mukha sa pamamagitan ng kanilang mga kamay o ibang bagay bilang parusa sa kanila. Ang ilan ay ginagawa din ito sa kanilang mga katulong, kahit na ito ay isang pang-iinsulto sa mukha, ang bahaging pinarangalan ng Allah ﷻ. Maaari din maging sanhi ng pagkawala ng mahahalagang bahaging matatagpuan sa mukha, (katulad ng paningin, pang-amoy, pandinig, atbp), na maging daan sa pagsisisi, pighati, panghihinayang at posibling paghingi ng biktima ng ganti o kabayaran.

Ang paglalagay ng tatak sa mukha ng hayop ay ginagawa bilang palatandaan upang ang bawat may-ari ng hayop ay madaling matunton sakali man ang hayop ay mawala. Subali't ang pamamaraang ito ay *Haraam*, sapagka't ito ay magiging sanhi ng pagdurusa at pagbabago ng anyo ng isang hayop. Kung itinuturing ng tao na ito'y kanilang kaugalian at ang paglalagay ng tatak ay kinakailangan, maaaring gawin ito sa ibang bahagi ng katawan ng hayop at hindi sa mukha.

Ang Pagtalikod sa Kapatid na Muslim

Ito ay isang paraan na pinaghihiwalay ni *Shaytaan* ang mga Muslim. Sa mga taong sumusunod sa mga yapak ni Shaytaan ay maaaring hamakin ang isang kapatid na Muslim nang walang sapat na makatarungang dahilan maliban sa hidwaan hinggil sa pananalapi o ilang di-pagkakaunawaan. Ang pagkakawatak-watak na ito ay maaaring magpatuloy nang mahabang panahon. Isinusumpa ng isa na hinding-hindi na siya makikipag-usap sa kanyang kapatid at susumpa na hindi na niya

¹⁶⁴ Iniulat ni Ibn Maajah, 1/505; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 5068.

¹⁶⁵ Iniulat ni al-Bukhaari, tingnan ang Fath al-Baari, 3/163.

¹⁶⁶ Iniulat ni Muslim, blng. 934.

¹⁶⁷ Iniulat ni Muslim, 3/1673.

itutuntong ang kanyang mga paa sa bahay ng taong kanyang nakagalit. Iiwasan niya ito kapag sila ay magkasalubong, kapag nagkataong nakita niya sa isang pagtitipon, kakamayan niya ang iba maliban sa kanya. Ito ay magiging dahilan ng kahinaan ng sambayanang Muslim. Kaya naman, ang batas hinggil dito ay di mapag-aalinlangan at ang babala laban dito ay matindi. Si Abu Hurayrah ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Hindi ipinahihintulot sa isang Muslim na talikuran ang kanyang kapatid nang hihigit sa tatlong araw; sinumang gumawa nito at namatay, siya ay papasok sa Impiyerno."**¹⁶⁸ Si Abu Khuraash al-Aslami ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Sinumang tumalikod sa kanyang kapatid ng isang taon ay para na ring pinadanak ang kanyang dugo"**.¹⁶⁹

Sadyang napakasama na ang pagkakawatak-watak ng mga Muslim ay hahantong sa pagkawala ng kapatawaran ng Allah ﷻ sa kanila. Si Abu Hurayrah ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Ang mga gawa ng mga tao ay ipinakikita sa Allah ﷻ nang dalawang ulit sa isang linggo, sa tuwing araw ng Lunes at Huwebes. Pinatatawad Niya ang lahat ng Kanyang aliping mananampalataya, maliban sa isang may hidwaan sa kanyang kapatid. Kanyang sasabihin, 'iwanan ang dalawang ito hanggang sa sila ay magkabati.'"**¹⁷⁰

Maging sinuman sa dalawang panig ang humingi ng kapatawaran sa Allah ﷻ kinakailangang puntahan niya ang kanyang kapatid at batiin ito ng Salaam. Kapag ginawa niya ito at siya ay hindi pinansin, samakatuwid siya ay malaya na sa anumang kasalanan at ang pananagutan ay mapupunta sa huli. Si Abu Ayyoob ay nag-ulat na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **"Hindi ipinahihintulot sa isang tao ang iwasan ang kanyang kapatid sa loob ng tatlong gabi, bawa't isa sa kanila ay hindi nagpapansinan kapag sila ay nagkakasalubong. Ang pinakamabuti sa kanilang dalawa ay siyang mauunang bumati sa isa ng Salaam."**¹⁷¹

Mayroon ding mga kalagayan na may matuwid na dahilan upang talikuran ang isang tao, katulad ng hindi niya pagsasagawa ng pagdarasal, o di mapigilang paggawa ng kasamaan. Kung ang pag-iwas sa kanya ay makabubuti upang ipamulat sa kanya ang kanyang mga masasamang gawain, magkagayon obligado para sa kanya ang iwasan siya, subali't kung ito lamang ay magiging sanhi upang siya ay higit pang maging matigas at patuloy sa kanyang kasalanan, magkagayon hindi nararapat na siya ay iwasan, sapagka't walang maibubunga ang pag-iwas sa kanya. Ang pag-iwas sa kanya ay lalo lamang magpapalala sa kanyang katayuan. Kaya ang nararapat gawin para sa kanya ay patuloy na pakitunguhan siya nang may kabaitan, pangaralan at paalalahanan.

¹⁶⁸ Iniulat ni Abu Dawud, 5/215; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 7635.

¹⁶⁹ Iniulat ni al-Bukhaari sa al-Adab al-Mufrad, Hadeeth blg. 406; tingnan din sa Saheeh al-Jaami', 6557.

¹⁷⁰ Iniulat ni Muslim, 4/1988.

¹⁷¹ Iniulat ni al-Bukhari, sa Fath al-Baari, 10/492.

Pangwakas

Bilang pangwakas, ito ang kakayahang ibinigay sa akin ng Allahﷻ na isulat ang hinggil sa mga pagbabawal na laganap na di-pinahahalagahan ng tao. Ito ay sadyang napakahabang talakayin, at upang higit pang mapakinabangan ito ng mambabasa, kailangan pa ng isang kabanata na kung saan ilalathala ang isa pang grupo o uri ng mga ipinagbabawal na nabanggit sa *Qur'an* at *Sunnah*. Ito ay matutunghayan sa hiwalay na paglilimbag, Inshaa Allahﷻ.

Hinihiling ko sa Allahﷻ sa pamamagitan ng Kanyang Magagandang mga Pangalan, na bigyan tayo ng sapat na pag-iingat at takot sa Kanya upang mailayo tayo sa kasalanan. Nawa'y magkaroon tayo ng sapat na debosyon at pagsunod sa Kanya upang makamit natin ang Kanyang Paraiso. Hingin natin sa Kanya ang kapatawaran sa ating mga kasalanan sa pamamagitan ng Kanyang habag. Nawa'y gawin Niya tayong masaya sa anumang Kanyang ipinahintulot sa atin at ilayo tayo sa Kanyang mga ipinagbabawal. Nawa'y tanggapin Niya ang ating pagsusumamo at dalisayin tayo mula sa ating mga kasalanan, sapagka't Siya ang Lubos na Nakaririnig, ang Nag-iisang tumutugon ng mga panalangin. Nawa'y ang kapayapaan at pagpapala ng Allahﷻ ay mapasa Propetang si Muhammadﷺ, at sa lahat ng kanyang pamilya at mga kasamahan. Ang lahat ng papuri ay sa Allahﷻ lamang, ang Panginoon ng lahat ng Daigdig.

Muhammad Saalih al-Munajjid
P.O. Box 2999
Al Khobar
Saudi Arabia

Para sa karagdagang impormasyon tungkol sa Islam, mangyaring makipag-ugnayan sa mga sumusunod na tanggapan sa Pilipinas:

ISCAG – Philippines
Islamic Studies, Call & Guidance of the Philippines
Congressional Road, Salitran-I
Dasmaringas, Cavite
Philippines
Telephone No. 0063-46-4163371
Fax No. 0063-46-5061451
www.iscag.com

IL&IO
Islamic Library & Information Office
P.O.Main Box 52916
Stall-B, HL Commercial Building
Pandan Citicenter – Phase-I
Magalang Road, Angeles City
Philippines
Tel.No. 0063-45-8874577
Email: weblikislm@hotmail.com

AFIA, INC. – Philippines
ALFURQAN ISLAMIC ASSOCIATION, INC.
e-mail: info@afiainc.org
www.afiainc.org

This book is edited by TT&ESS
Tagalog Translation & Editing Support Services